

V ZASAVSKIH OBCINAH PRED 29. NOVEMBROM — DNEVOM REPUBLIKE

Kako bomo praznovali

Tudi letos se delovni ljudje Zasavja pripravljajo na svoj praznik — dan republike. Letos so priprave še tolikanj bolj skrbne, ker sovpada praznovanje 29. novembra v okvir praznovanja 20-letnice vstaje naših narodov. Zato se v vseh štirih občinah trudijo, da bi s proslavami dneva republike, ki so hkrati tudi že začetek zaključnih praznovanj jubilejnem letu, kar najdostojneje proslavili ta praznik.

V letošnjem letu smo v Zasavju spet izročili svojemu namenu nekaj novih pridobitev, tako so Trbovlje dobile novo moderno osnovno šolo narodnega heroja Tončke Čečeve, na Vrheh nad Trbovljami je bil zgrajen Dom revirskih in savinjskih borcev NOV, zgrajeni sta bili novi cesti na Mrzlico in Dobovec, sezidano je bilo 111 novih stanovanj, odprta nova sodobna knjižarna, nadaljevalo se je z regulacijo potoka Trboveljščica. Pomembni uspehi so bili doseženi tudi v trboveljskih gospodarskih organizacijah.

V Hrastniku so dobili novo cesto v samem središču mesta, zdaj pa dokončujejo dela pri asfaltiranju ceste od Radeč do Papirnice, potem, ko so asfaltirali že cesto v samih Radečah; marljivi planinci z Dola so zgradili nov dom na Gorah, v Radečah je pa zagorela javna cestna razsvetljava.

V Litiji je bila letos v septembru zaključena rekonstrukcija v Rudniku svinca in cinka Sitarjevec, zgrajeno novo poslopje za banko in zavod za socialno zavarovanje, zgrajena nova stanovanjska poslopja na levem in desnem bregu Litije, do konca leta bo pa dobila Litija še preurejeno kino dvorano itd.

V Zagorju ob Savi so začele z delom dve novi samoposrežni trgovini, odprta je bila cesta na odseku Zagorje — Slančnik, v nedeljo bodo izročili svojemu namenu nova tovarniška poslopja Tovarne elektroporcelana na Izlakah, b kraju gredo dela pri ureditvi ceste skozi Sklendrovec, na Rudniku rjavega premoga zaključujejo nekatera rekonstrukcijska dela, da bi povečali proizvodnjo premoga (nova cesta

od Kisovca do separacije in drugi novi objekti).

Letos so pripadniki naše Jugoslovanske ljudske armade že drugo leto zapored gradili novo cestno zvezo v Zasavju, da bi tako temu predelu naše ožje domovine odprli dejansko okno v svet in ga z moderno cestno zvezo povezali z drugimi mesti in industrijskimi središči.

Se in še bi lahko naštevali. Tako tudi tiste gospodarske organizacije, ki so že doslej izpolnile letne proizvodne načrte. Računamo, da se bodo Termoelektrarni Trbovlje, Tovarni elektroporcelana na Izlakah, Lesni industriji v Litiji, Komunalnemu in Lesno industrijskemu podjetju v Zagorju v teh dneh pridru-

žile še nekatere druge gospodarske organizacije, ki bodo že izpolnile letne načrte proizvodnje.

Seveda bodo pa tudi letos številne prireditve v vseh štirih zasavskih občinah — v Litiji, Zagorju, Trbovljah in Hrastniku — ob tem našem velikem prazniku. V Litiji pripravljajo praznovanja skoraj vse krajeve organizacije SZDL v sodelovanju z ostalimi organizacijami in društvi, osrednja prireditev bo pa v Litiji. V Zagorju bo na večer pred praznikom slovesnost v Delavskem domu, na kateri bo nastopil tudi moški komorni pevski zbor iz Celja. Praznovanja pa pripravljajo tudi v okoliških krajih.

O pripravah na praznovanje 29. novembra nam poročajo tudi iz

bratniške občine. Zraven prireditve v samem Hrastniku, Radečah, Zidanem mostu in na Doli bodo pripravile praznovanje tudi nekatere krajeve organizacije SZDL v sodelovanju z ostalimi društvi.

V Trbovljah bo osrednja proslava na večer pred praznikom v Delavskem domu, na kateri bodo nastopili tudi pionirji z osemletke Ivana Cankarja iz Zgornjih Trbovelj v sodelovanju s člani Svobode — Center v programu z naslovom »Naša domovina včeraj, danes in jutri«. V nedeljo, 26. novembra, bodo pripravili praznovanje 29. novembra tudi na Kelku, Čečah, Partizanskem vrhu in na Dobovcu, pa tudi delavska prosvetna društva iz Trbovelj bodo imela interne proslave praznika.

OBSEŽNE PRIPRAVE ZA ZAKLJUČEK PRAZNOVANJA 20-LETNICE VSTAJE

V Litiji in okolici

24. decembra bo poteklo 20 let od prve partizanske bitke na Tisju v litijski občini. Tega dne praznujejo prebivalci litijske občine že vrsto let tudi svoj občinski praznik. V jubilejnem letu revolucije in vstaje narodov Jugoslavije so priprave na to praznovanje še posebej obsežne. O tem poročajo iz vseh krajevnih organizacij SZDL, šol, delovnih kolektivov in društev. S praznovanjem občinskega praznika bo namreč zaključeno tudi praznovanje 20-letnice vstaje.

Krajevne organizacije SZDL in krajevni odbori v Kresnicah, Vačah, Smartnem, Savi, Polščniku, Gobrovki in na Dolah bodo pripravili nekajdnevne prireditve. Ob občinskem prazniku, zaključku praznovanj ob 20-letnici vstaje in 22. decembru — Dnevu JLA muzeja narodnoosvobodilne vojne pripravljajo srečanje borcev, taborjenje mladine na Tisju, ogled v Litiji, razna športna tekmovanja in prireditve in drugo.

V Litiji bo praznovanje trajalo

kar teden dni. V tistem času bodo v Litiji gostovali člani delavske prosvetne društva Svoboda — Center Trbovlje in Opera Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane. Proslavo ob Dnevu JLA bodo pripravili odbori ZROP in ZB NOV ter litijske Svobode. Mladina bo v tem času prikazala življenje v športnih društvih. Preživeli borci II. grupe odredov bodo obiskali šole in govorili pionirjem o borbah na litijemskem področju.

Zvezna ljudska poslanka Lidija Šentjura na obisku v Zasavju

V soboto se je mudila v Zasavju sekretarka sekretariata Zveznega izvršnega sveta za socialno, stanovanjsko in komunalno politiko, tovarnišča Lidija Šentjura.

V Trbovljah se je na občinskem ljudskem odboru sešla z gospodarskimi in zastopniki gospodarskih organizacij in se zanimala za probleme gospodarstva

in še za nekatere druge komunalne probleme. Zanimala se je pa tudi za potek rekonstrukcije v Elektrarni in za odpravo prašenja Savske doline.

V Zagorju se je pa na občinskem ljudskem odboru zanimala za stanje gospodarstva, za organizacijo družbenih služb in za nekatere stanovanjsko-komunalne probleme.

in še za nekatere druge komunalne probleme. Zanimala se je pa tudi za potek rekonstrukcije v Elektrarni in za odpravo prašenja Savske doline.

V Zagorju se je pa na občinskem ljudskem odboru zanimala za stanje gospodarstva, za organizacijo družbenih služb in za nekatere stanovanjsko-komunalne probleme.

Ob našem velikem prazniku, ko obhajamo rojstni dan republike Jugoslavije, se vsi spominjamo, da je pred osemnajstimi leti, na dan 29. novembra 1943. leta napočil za vse jugoslovanske narode odločilni zgodovinski trenutek: tega dne se je v najhujši vihur, v naši veliki socialistični revoluciji, ki je zajela vse naše narode, rodila nova Jugoslavija. Političen dogodek prvega reda, ko je pred osemnajstimi leti naš AVNOJ ob slapovih v Jajcu svoje drugo zasedanje, nosi obeležje velikega zgodovinskega preobrata — stoletni sen vseh jugoslovanskih narodov je 29. novembra 1943. leta postal resnica. Tega dne se je med našimi narodi začelo novo obdobje političnih, gospodarskih in družbenih odnosov. Bolj ko se odmika ta naš veliki dan, rojstvo naše socialistične Jugoslavije, tem svetlejši postaja v nenehni graditvi in izpopolnitvi naše nove države največji praznik naših narodov — 29. november.

Temne sence so se vedno bolj in bolj odmikale, vsako leto je postajalo v novi Jugoslaviji svetleje in lepše. V strahotnih vojnih letih 1941—1945, ko so padali za našo veliko stvar naši najboljši sinovi, nas je vse prevečala iz dna duše velika želja, poziv Komunistične partije Jugoslavije na upor in boj, ki jo lahko definiramo z eno samo besedo — SVOBODA. In dosegli smo jo.

Stane Šuštar

29. november 1943 je postal za jugoslovanske narode zgodovinski mejnik, zaželen konec vsega starega, neznosnega, in veliki, težko pričakovani začetek novega, lepšega življenja.

Letos poteka osemnajsto leto, ko praznujemo zgodovinsko II. zasedanje AVNOJ v Jajcu. Prav in prijetno je, da se ob obletnici tega historičnega dne povrnemo na prehojeno pot in se spomnimo vseh naših naporov in uspehov v teh osemnajstih letih, rasti in razvoja naše socialistične skupnosti.

Naša republika je v osemnajstletnem razdobju pridobila dragocene izkušnje in tudi bogate uspehe na trdi poti v svetlejšo prihodnost. Težko je človeku reči, kaj je na tej prehojeni poti najvažnejše. Trdimo pa lahko, da smo pred osemnajstimi leti začeli tako rekoč iz nič, da pa danes lahko z največjim ponosom gledamo na gradnjo lepe socialistične Jugoslavije. Obdobje osemnajst let je bil za nas vse bogata preizkušnja, naš človek se je pa v revoluciji in v naši povojni graditvi države že dvignil in povzpел na višjo ekonomsko, politično in kulturno raven.

Kaj smo dosegli? Naše tovarne so bile izročene delavcem, delavsko samoupravljanje se je izpopolnilo in utrdilo ter se nenehno izboljšuje. Izpopolnil in izboljšal se je pa tudi način delovanja organov ljudske oblasti, ki se prav tako neprestano razvija in bo z našo novo ustavo zadobilo še popolnejšo obliko. Celoten mehanizem našega gospodarskega in družbenega življenja je prirejen tako, da omogoča sodelovanje čim večjega števila ljudi pri reševanju in urejanju naših vsakodnevnih vprašanj.

Ko pregledujemo našo prehojeno pot, pa lahko ugotovljamo, da nismo še storili vsega in da ne moremo biti do kraja zadovoljni. Vedno in vsepovsod iščemo nove oblike dela. In tako je tudi prav. Kakor se stalno izpopolnjuje naš družbeni sistem, tako naj raste in se izpopolnjuje tudi naš delovni človek. Vzporedno s tem izpopolnjevanjem pa raste tudi zavest širokih ljudskih množic, ki je danes močan subjektivni faktor.

Ne moremo pa seveda mirno iti mimo dejstva, da so vsi naši uspehi in stališče glede nadaljnega družbenega razvoja prispevali velik delež k razvoju mednarodnega socialističnega gibanja. Ko branimo svojo samostojnost in neodvisnost, dostojanstveno rešujemo in odpravljamo težave, ki so nam jih povzročili in nam jih še delajo vsi tisti, ki nam nočejo dobro.

Naša notranja politika je tudi odraz naše zunanje politike. Velik ugled, ki ga danes uživa Jugoslavija v svetu, je zasnovan prav na uspehih razvijanja novih družbenih odnosov pri nas doma. Izhajajoč iz doslednega uveljavljanja naše miroljubne politike na čelu z našim tovarišem Titom kot idejnim tvorcem in organizatorjem naše republike bomo tudi v bodoče dosledno stali na principu aktivne koeksistence in borbe proti vsem tistim, ki nočejo miru in žele zavesti svet v novo svetovno vojno. MIR V SVETU — to je naša prva in največja želja. Imejmo vero v pozitivne socialistične sile, ki na vseh kontinentih sveta silijo na dan in zahtevajo razorožitev držav. Miroljubno stališče Jugoslavije podpira vse napredne, trezne sile v svetu. Zato praznujemo naš veliki praznik, praznik osvoboditve naših narodov, z dvignjenim čelom, ponosni na naš socialistični dom, našo Jugoslavijo, ki jo varno vodi naš ljubljani maršal Tito, veliki borec za mir in enakopravnost med narodi.

Ob tem našem velikem prazniku združimo vse sile, ne pozabimo na dan, ko se je zmagoslavno rodila naša država, in si tovariško stisnimo roko z veliko željo za vse lepši razvoj in razcvet naše ljubljene Jugoslavije in za mir v svetu.

Občinski odbori SZDL, občinski komiteji ZK in občinski ljudski odbori zasavskih občin

čestitajo vsem članom Socialistične zveze ob dnevu republike, želeč jim novih zmag v vsej dejavnosti družbeno-gospodarskega življenja na vseh delovnih mestih, kjer bijemo boj za nadaljnjo rast in napredek naše družbe, za krepitev našega gospodarstva, za socializem in mir v svetu.

Cestitkam in željam se pridružujeta tudi uredništvo in uprava Zasavskega tednika.

dan republike je praznik nas vseh

Rudarski poklic je spet neizprosno terjal krut davek

Leto 1961 bo zapisano v zgodovini zagorskega rudnika kot črno leto

Zagorska dolina še vedno živi pod vtisom velike nesreče, ki se je zgodila sredi marca letos. V Okrog 17.30 sta se v glavnem ja-zadnjem tednu pa se je seznam šku Vine obrata Kotredž smrtno žrtev, ki jih je terjalo delo v ja-ponesrečilo rudarja Pavle Renko mi in pri rudniku, povečal za tri in Ivan Kovačič. Z dvigala sta

Ponesrečenim tovarišem so še zadnji izrekli rudarski »Srečno« v slovo

može. Skupno letos torej že 17 hotela odpeljati še en prazen vo-žiček, vendar jima to ni uspelo. Najprej je v tork popoldan akumulatorska električna lo-ko-zelo težko ugotoviti, vendar pa motiva stisnila motorista Nika Koširja. Ta se je do petka boril šlo tako, da je dal eden od po-volnistični z življenjem in nesrečen znak za premik dvigala, in sicer prekmalu.

V soboto na večer pa se je po V nedeljo popoldan po so šte-

vilni rudarji in Zagorjani, bilo jih je nekaj tisoč, vzeli slovo od mrtvih tovariših. Na pokopališču so se od njih poslovili v imenu sindikalne podružnice zagorskih rudarjev Avgusta Zupančič, v ime-nu Rudnika rjavega premoga Zagorje inž. Branko Hočevar in v imenu občinskega odbora SZDL Zagorje France Klun. Tovariš Zupančič je naglasil, da bo leto 1961 zapisano v zgodovini za-gorskega rudnika kot črno leto, ki je tako neizprosno terjalo krut davek. Dolina se je spet odela v žalost. Hkrati pa nesreča opo-zarja, kako težko je rudarsko de-lo in kako spremlja zla usoda ru-darje na vsakem koraku. Ob kon-cu je med drugim dejal: »Tako, kakor smo se skupaj veselili zmag in uspehov, tako si tudi zdaj skupaj delimo žalost. Izguba je globoko pretresla vsakega občana. Visoko cenimo vaše žrt-ve! Prevzemamo nase serb za vse družine, izvečamo družinam po-nesrečenih rudarjev iskreno so-žalje, mrtvim tovarišem pa zad-nji rudarski pozdrav: Srečno!«

Med žalostinkami moškega pevskega zbora in igranjem godbe Svobode so krste prenesli do svezeh izkopanih jam, zastave sin-dikalnih podružnic so se posled-njič poklonile mrtvim tovarišem, in tisoči ljudi, ki so se zbrali na pokopališču, so še zadnjič izrekli mrtvim tovarišem — rudarjem — »Srečno!« v slovo. (ma)

Obrtna dejavnost v Trbovljah

Industrijska dejavnost in na-spolh gospodarska dejavnost tr-boveljske občine hitro napreduje, tako da po obsegu kakor tudi po kvaliteti izdelkov in drugih uslug. K temu je v precejšnji meri pri-pomogla tudi obrtna dejavnost, vendar se v zasebni obrti opaža občutna stagnacija, zaostajanje, ker posamezne stroke nimajo po-trebnega naraščanja, na drugi stra-ni pa opazimo, da je bilo 85% vseh obrtnih dovoljenj izdano že v stari Jugoslaviji, kar zgovorno priča o današnjem stanju obrti. V primerjavi s ostalimi vejami gospodarstva se obrtna dejavnost vse prepočasno razvija. Ta zaostal razvoj se zlasti opazi v manjših obrtnih podjetjih uslužnostnega značaja.

Skupno število obrtnih pod-jetij in obrato v občini je 86, od katerih jih je 22% v družbenem sektorju. Na en obrat odpade to-rej 214 prebivalcev, kar je veliko število. Če pa razčlenimo obrtne stroke po njihovi dejavnosti, pa ugotovimo, da odpade v določenih strokah na en obrat od 2 do 9 ti-soč prebivalcev, kar je spet ne-ugodno razmerje, kar povzroča predolgo čakanje na obrtne uslu-gu in vzbuja med potrošniki ne-zadovoljstvo. Tako je posebno kritično stanje v kovinski, grad-beni, elektrotehnični in papirni stroki ter v stroki za predelavo zemlje, kamna in stekla.

V vseh obrtnih strokah pa se opaža premajhno število vajen-cev — bodočega obrtnega kadra, prav tako premajhno število kva-lificiranih in visokokvalificiranih delavcev, kar je tudi eden izmed vzrokov za prepočasen razvoj obrti.

Opazi se tudi, da dosednji raz-voj nekaterih obrtnih dejavnosti ni zadovoljiv, namreč da le-te ne

krijejo vseh potreb in povpraševanja po obrtnih uslugah in sto-ritvah. Pri tem je treba upošte-vati, da so se posamezne obrtne organizacije razvile v večja obrtna podjetja in da so opustila drobno obrtno dejavnost, tako da je ob tem prehodu nastala občutna vrzel in je nastalo pomanjkanje v določenih obrtnih uslugah. Prav ta drobna obrt, nuditi razne uslu-gu prebivalcem, je v svojem raz-voju močno zaostala v svojem razvoju. To je do neke mere opravi-ljivo, ker v ta namen ni bilo na razpolago ali predvideno do-volj potrebnih investicijskih sred-tev, po drugi strani so se pa druga obrtna podjetja, ki so raz-vila svojo dejavnost navzven, za potrebe širšega trga, povečala in okrepila.

Z dvigom življenjskega stan-darda, z večjo kupno močjo pre-bivalstva in njegovim številnim povečanjem nenehno naraščajo potrebe in povpraševanje po obrtnih uslugah in storitvah, kjer ob-stoječe obrtne kapacitete ne morejo zadovoljiti potreb. To pa ni nič čudnega, če pomislimo, da je tehnična opremljenost obrtnih obratov pomanjkljiva in da naj-večkrat sloni še na ročni izdelavi. Tako na primer dela 59 obrtnih podjetij pretežno ročno in da le sedem obrtnih obratov dela pre-težno s stroji.

Za gospodinske in osebne po-trebe dela usluge 53 obratov, de-vev obrtnih podjetij pa dela usluge za druge kraje in repub-like.

Kljub delnemu izboljšanju sto-ritev in uslug ter nekaterih iz-delkov pa potrošnik ni zadovoljen predvsem zaradi previsokih cen in tudi pomanjkljive uporabnosti raznih obrtnih izdelkov. Ob tem je pa vzrok visokih cen obrtnih uslug iskati prebogost v zasta-relosti in neustreznosti poslovnih prostorov in pomanjkanju strojev, saj je znano, da so ročni izdelki nujno dražji.

Nedvomno je opaziti napredek in izboljšanje in tudi pocenitev pri serijskih izdelkih, vendar je še vedno kritična zadovoljitev vsakdanjih potreb po obrtnih uslugah potrošnikov. Po mnenju sveta za industrijo in obrt pri občinskem ljudskem odboru naj bi se večja obrtna podjetja, ki imajo v ta namen potrebne pogo-je, vključila v industrijo, ostala obrtna podjetja pa v obrtne cen-tre, kjer naj bi se koncentrirala

obrt raznih strok. Organizirati bi pa bilo treba potrebne sprejem-nice za obrtna naročila. Ob taki koncentraciji bi bilo mogoče mak-simalno izkoristiti razpoložljivi strojni park, povečalo bi se lahko število uslug, dosegla precejšnja pocenitev in tudi skrajšalo čaka-nje zelenih obrtnih uslug. V takih obrtnih centrih bi bilo možno ustvariti pogoje za specializacijo ljudi v raznih obrtnih strokah, kar bi v precejšnji meri omililo, če že ne popolnoma odpravilo pogo-stvo upravičeno negotovanje glede kvalitete in tudi cen najrazličnej-ših obrtnih uslug.

Z zadnje seje združenja Rudis v Trbovljah

Pred tednom dni je seji Rudar-ske industrijske skupnosti v Tr-bovljah prisostvoval tudi inž. Kot-nik iz Ljubljane. Na njej so obravnavali tekoča vprašanja, med njimi predvsem perspektive tega združenja s posebnim poudarkom glede nastopa na zunanji tržiš-čih.

Po seji so si člani RUDIS ogledali Strojno tovarno v Trbovljah, zlasti njeno novo opremo, ki je prispela v zadnjem času.

Nov predsednik zbora proizvajalcev v Litiji

Na zadnji seji je zbor proizva-jalcev Občinskega ljudskega od-bora v Litiji na lastno prošnjo razrešil dosedanjega predsednika zbora proizvajalcev Ivana Finž-garja in imenoval za novega pre-dsednika odbornika Martina Arh-naverja. (ma)

V Litiji sektorske konference odborov SZDL

Te dni so v Litiji sektorske konference odborov krajevnih or-ganizacij SZDL, na katerih raz-pravljajo o pripravi na konfe-rence krajevnih organizacij SZDL in o izvolitvi devetih delegatov za konference SZDL ljubljanskega okraja, ki bo ob koncu janu-arja v Ljubljani.

Organizacijska komisija občin-skega odbora SZDL v Litiji je namreč izdelala predlog, da naj bi ob volitvah delegatov za kra-jno konference SZDL združili čla-ne nekaterih krajevnih organizacij SZDL, da bi tako lahko okrog 650 članov SZDL izvolilo po ene-ga delegata za okrajno konferen-co. (ma)

RAZSIRJENA SEJA ZBORA PROIZVAJALCEV V ZAGORJU

Nad četrto milijardo din izgube zaradi nesreč

V petek popoldan je bila v ste-kljeni dvorani Delavskega doma v Zagorju razširjena seja zbora proizvajalcev ObLO Zagorje, na ka-tero so bili povabljeni tudi čla-ni skupščine Zavoda za socialno zavarovanje, plenuma občinskega sindikalnega sveta, člani komisij za HTV, predsedniki delavskih svetov in direktorji gospodarskih organizacij. Na seji so razpravljali in sklepali o higiensko-teh-nični zaščiti in varnosti pri delu.

Vsi vabljeni so prejeli 9-mese-čno poročilo Zavoda za socialno zavarovanje o nesrečah na pod-ročju občine, na seji je pa pre-dsednik komisije za HTV pri zboru proizvajalcev občinskega LO Ivan Krautberger podal poročilo o stanju HTV in nekaterih pro-blemih v zvezi s tem.

Ugotovljeno je, da so vse za-gorske gospodarske organizacije izgubile v prvih devetih mesecih letos zaradi nesreč nad četrto mi-lijarde dinarjev (vplačani prispevek za socialno zavarovanje po po-sebni stopnji in pa izgubljeni do-hodek gospodarskih organizacij). Zato je zbor proizvajalcev pred-lagal, da naj gospodarske organi-zacije uvedejo občasno kontrolo bolnih, ostro je treba nasotpati proti tistim bolnim in nezgodni-kom, kjer je vzrok za izostanek z dela pijančevanje, prav tako bi pa bilo koristno začeti z razpra-vami o zaposlitvi tistih ponesre-čenecv z lažjimi poškodbami, se-veda na primernih delovnih me-stitih.

Kazno je, da se je v zadnjem času izboljšala služba HTV. Na Rudniku rjavega premoga Zagor-je imajo n. pr. skupino za higi-ensko-tehnično varstvo, na vsa-kem obratu pa imajo po enega varnostnega tehnika. Po drugih podjetjih imajo pa osebe, ki so določene za službo HTV. Ker pa se kaže potreba po namestitvi var-

nostnih tehnikov tudi še v naka-terih drugih gospodarskih orga-nizacijah, je zbor proizvajalcev ObLO Zagorje sklenil, da se naj dosledno izvaja sklep zbora proizvajalcev OLO Ljubljana, da ima vsaka gospodarska organizacija z nad 200 zaposlenimi svojega var-nostnega tehnika.

Na seji zbora proizvajalcev so

govorili še o nekaterih drugih pomembnih vprašanjih, hkrati so pa omenili da je treba dosledneje začeti raziskovati vzroke nesreč (posebej je treba posvetiti vso po-zornost preprečevanju nesreč, ki se pripetijo na poti na delo in z dela ter doma) in da je treba po-svetiti vso pozornost tudi higi-enski zaščiti, ne samo tehnični.

Na kratko po domovini

V ZAGREBU LOKAL ZA MLADINO

Zagrebiško gostinsko podjetje »Risnjak« namerava ure-diti poseben lokal za mladino. Neke vrste mladinski za-bavni kotiček. Uredili bi ga v enem izmed sedanjih gostin-skih lokalov tega podjetja. V njem bi bili glasbeni in drugi avtomati, ob katerih bi se mladina lahko zabavala, streliče in avtomat za hitro slikanje, pri katerem boste dobili po-snetek eno minuto potem, ko boste vrgli v avtomat denar.

V VOJVODINI 2380 PRIMEROV ZLATENICE

Iz Vojvodine poročajo, da se tam zelo hitro širi na-lezljiva bolezen zlatenice. Bolezen se širi med mladino in odraslimi do 30 let. Sprejeli so vrsto najstrožjih ukrepov. Računajo pa, da je število obolelih že znatno večje. V Slo-veniji je zadnje leta, odkar evidentiramo to bolezen, letno 2500 do 3700 primerov.

PRVA NAGRADA REZISERJU VUKOTIČU

Jugoslovanski režiser Dušan Vukotič je prejel na festi-valu risanih filmov v San Franciscu za film »Surogat« proo nagrado. To najvišje priznanje je dobil že tretjič zapovrstjo, predlaskim za film »Krava na mesec«, lani pa za film »Koncert za strojno puško«. — Za film »Surogat« je prejel na festivalu v Bergmanu posebno nagrado.

KAKO SO ODKRILI OMEGA MEZON?

Ves svetovni tisk je pred časom objavil vest, da se je skupini znanstvenikov, ki jo vodi mladi Jugoslovčan dr. Bog-dan Maglič, posrečilo odkriti nov, doslej neznan delček ma-terije — omega mezon! Te dni je bil dr. Maglič na obisku v domovini. Na beograjski univerzi je predaval o tem, kako je odkril mezon. Znanstveniki so potrebovali za raziskavo zelo zapletene in drage naprave. Samo ena od priprav, ki jih je pri delu uporabljal dr. Maglič, je stala poln milijon dolarjev. Kljub številnim poskusom niso ničesar dosegli ter določili, da je mezon, ki ga je dr. Maglič odkril, nekakšen delček, ki se v nekaj sekundah razpadne. Dr. Maglič je na svoji raziskovanju v Zenevi. Tam imajo namreč naprave, ki dajejo delčkom snovi še večjo hitrost. — Odkritje omega — mezona pomeni v znanosti pravo revolucijo.

PRI LAPOVU STA TRČILA DVA VLAKA

V noči na soboto 18. novembra je prišlo do železniške nesreče na odprti progi Beograd — Niš, pri Lapovu. Diesel lokomotiva se je zaletela v potniški vlak s tako silo, da je prve vagona povsem zdrobila. Pri nesreči je izgubil življenje vlakovodja potniškega vlaka Zivota Janković, neka potnica je huje poškodovana, štirje potniki pa laže. — Škodo cenijo na preko milijon dinarjev.

Zadovoljiva realizacija

Na minuli seji občinskega od-bora v Trbovljah so odborniki razpravljali med drugim tudi o devetmesečni realizaciji gibanja celotnega gospodarstva v komun-i. Če primerjamo letošnje gibanje gospodarstva v devetih mesecih z istim obdobjem lanskega leta, vi-dimo, da se je celotni dohodek povečal za 9 odstotkov in da pre-sega planska predvidevanja za le-tošnje leto za 3 odstotke. Opaziti je tudi, da so se materialni stroš-ki v primerjavi z lanskim letom znižali, toda v primerjavi s plani-ranimi so nekoliko večji. Narodni

dohodek se je povečal v primerja-vi z lanskim za 18,5 odstotkov, letošnja planska predvidevanja pa dosega s 100 odstotki. Zanimivo je tudi, da so se v primerjavi z lanskim letom oseb-ni dohodki v neto znesku pove-čali za 30 odstotkov. Če pa tu upoštevamo tudi povečanje zapo-slenih za 3,5 odstotka, dobimo re-alni porast osebnih dohodkov na zaposlenega v višini 28 odstotkov. Toda če bi pri tem primerjali skladnost ostalih elementov del-tve dohodka, bi ugotovili, da po-rast osebnih dohodkov ni v skladu

ni s porastom osebnih dohodkov niti s porastom celotnega dohod-ka, kakor tudi ne s produktivno-stjo. Najvišji porast osebnih do-hodkov je opaziti v industriji (tu so se plače v čistem znesku po-večale za 35 odstotkov, če pa upo-števamo še porast zaposlenosti, se ta odstotek zniža na 30 odstot-kov).

Zaloge so se v primerjavi z lanskim letom občutno povečale. To je opaziti zlasti pri skončan-ih izdelkih, kar je lahko le trenu-tneva značaja, v tem pa bi lahko iskali tudi vnovčenje teh izdelkov na tržišču. Ugotovili so tudi, da se stanje s kupci od polletja ni bistveno izboljšalo. Opaziti pa je, da je ena petina dosežene reali-zacije v letošnjem letu še vedno vezane v kupcih. Čeprav so go-spodarske organizacije poostrele politiko izterjevanja preko sodišč, še vseeno ni dosežen zaželen uspeh.

Zaposlenost se je v trboveljski komun-i povečala za 3,5 odstotka

VAZNO OBVESTILO VSEM NAROČNIKOM IN BRALCEM ZASAVSKEGA TEDNIKA

Današnja številka Zasavskega tednika je dvojna ter je izšla na 16 straneh. — Zaradi praznika 29. novembra bo prihodnja številka lista izšla v četrtek, 7. decembra. Po tej poti obveščamo tudi vse kolporterje našega tednika, da smo jim priložimo številko lista poslali v večjem številu.

Uredništvo in uprava Zasavskega tednika

NOVA OBLIKA DELA ObK ZK HRASTNIK

Informativne konference

Pred tedni smo poročali o in-formativnih konferencah Zveze komunistov in hrastniški občini, ki so bile namenjene tudi vod-stvom Socialistične zveze in mla-dinskih aktivov. Ker so bile te konference v septembru in ok-tobru zelo dobro obiskane in za-želene, se je občinski komite ZK v Hrastniku odločil za to novo obliko informiranja kot stalno obliko dela komiteja s člani. Namen informativnih konferenc ZK je v pojasnjevanju stališč občinskega komiteja in njegovih komisij do vseh aktualnih vprašanj, ki se pojavljajo v komun-i in izven nje. Zategadelj ne gre samo za infor-miranje o gospodarsko-političnih vprašanjih v komun-i, temveč tu-di za dogajanje v svetu in domo-vini nasploh. Na ta način se kre-pi v tej komun-i samostojnost de-lovanja komunistov, kar je prava-zaprav namen novih oblik dela v Zvezi komunistov.

Do prepričanja, da je potrebno zagotoviti občasno informiranje komunistov na osnovi enotnosti, je prišel komite po analizi in razpravah, iz katerih je bilo raz-vidno, da člani občinskega komi-teja najmočnejše vplivajo na do-gajanje kot družbeni delavci, da pa niso zastopani v vseh osnov-nih organizacijah ZK. To pomeni, da so nekateri komunisti bolje in-formirani o delu komiteja, nje-govih komisij in njegovih stali-ščih kot drugi. To vrzel so doslej izpolnjevali s sestanki sekre-tarjev osnovnih organizacij, vendar se je izkazalo, da ti sestanki ne morejo reševati vprašanja do-slednega informiranja.

Kakšen pomen pripisuje komi-te informativnim konferencam ZK, je razvidno iz tega, da vodi

vse konference sam sekretar ob-činskega komiteja ZK, s čimer je zelo poudarjena odgovornost in-formiranja. Tudi sicer bodo po sklepu občinskega komiteja ZK vodili informativne konference ZK najbolj odgovorni tovariši komiteja. Po tem je mogoče raz-soditi, da informativne konference nikakor niso konference zaradi konference, torej zgolj zaradi no-ve oblike dela, temveč zaradi ogromnega vpliva na aktivnost ko-munistov in na pravilno vplivanje na javno mnenje in delovanje v družbenem dogajanju.

Kako sprejemajo člani ZK te konference, je razvidno iz tega, da so se te konference udeležili tudi ob neprimernem času v zelo velikem številu, ki presega tudi 75 odstotkov vsega članstva.

Izvolili so svet delovnega kolektiva

Kakor po ostalih občinskih ljudskih odborih v Zasavju, tako so tudi pri LO v Trbovljah pred nedavnim izvolili začetni svet de-lovnega kolektiva, ki šteje enajst članov (deset so jih izvolili, enaj-sti je pa po svojem položaju taj-nik občine).

Za predsednika sveta je bil na prvi seji izvoljen načelnik za go-spodarstvo, tovariš Jože Krevl.

Iz Zagorja 13 delegatov na okrajni konferenci SZDL

Tudi v Zagorju so v teku pri-prave na letno konference kra-jevnih organizacij Socialistične zveze. V začetku decembra bo na občinskem odboru SZDL posve-ti predsednik in tajnik krajevnih organizacij SZDL, na katerem bo do govorili o dosedanjem delu krajevnih organizacij in o vse-binskih pripravah na letno konfe-rence. Hkrati se bodo pogovorili tudi o volitvi delegatov za kon-fERENCE SZDL ljubljanskega okra-ja, na kateri bo članstvo SZDL iz Zagorja zastopalo 13 delegatov.

Pridite v Čeče!

Kakor povsod se tudi v Čečah pripravljajo na proslavo dneva republike. Letos bodo tej prazni-ki priložili tudi praznovanje 80-let-nice osnovne šole v kraju. Pro-slava bo v nedeljo, 26. novembra ob 15. uri, v krajevni dvorani. Vabimo tudi vse bivše učitelje in učence, da obiščejo svojo nek-danjo šolo za njen jubilej.

Vreme

za čas od 25. novembra do 3. decembra

Med 24. in 30. novembrom mo-čne padavine s ohladičevjo in snegom do višin. Pozneje hladno in suho vreme.

dr. V. M.

»Zasavski tednik«, glasilo SZDL Litija, Zagorje, Hrastnik in Tr-bovlje — Tiska Casopisno podjetje »Gorenjski tisk« v Kranju — Ure-juje uredniški odbor — Glavni urednik: Stane Suštar, odgovorni urednik: Marjan Lipovšek — Na-slov uredništva in uprave: Trbov-lje, Trg revolucije 11 (tel. 80-191), poštni predal 82 — Tekoči račun pri KB Trbovlje 600-79-1146 — Letna naročnina 600 din, mesečna 50 din — Nenaročeniški rokopolov in slik ne vračamo

29. november 1943 je bil in ostane v zgodovini južnih Slovanov datum posebnega pomena, ki označuje veliko zgodovinsko prelomnico

Zasedanje v Jajcu je drzno in odločno zdrobilo okove preteklosti. Zavrglo je končno stari notranji red in postavilo novega na temeljih demokratičnih pridobitev osvobodilne borbe. To je veliko delo narodnih sil, ki so nas osvobodile okov

Moša Pijade

29. november 1943

Osnovni dokument drugega zasedanja AVNOJ je njegova Deklaracija, ki se po nekaterih bistvenih ugotovitvah za zgodovinsko dobo, v kateri je sprejeta, končuje s 5 točkami, ki vsebujejo jedro najvažnejših sklepov, sprejetih na tem zasedanju. Osnovne ugotovitve te deklaracije so:

Ugotovitev dejstva, »da je v teku narodno-osvobodilne vojne ustvarjen povsem nov odnos političnih sil v naši državi in da mora ta novi odnos sil biti na primeren način izražen tudi v njeni upravi in v državnem vodstvu«.

Ugotovitev, da so »ustvarjeni ne le materialni in splošno-politični, marveč tudi vsi moralni pogoji za ustanovitev bodoče bratske demokratične federativne skupnosti naših narodov, nove Jugoslavije, zgrajene na enakopravnosti njenih narodov« in da zato prav danes »narodi Jugoslavije upravičeno zahtevajo, da se vzpostavi tako državno vodstvo, ki bo tako po svojem sestavu kot po svojem programu porok, da bo vsem narodom Jugoslavije v federativni Jugoslaviji tudi dejansko zagotovljena resnična enakopravnost«.

Ugotovitev, da se »vrše pod zastavo kralja in monarhije najhujša izdajstva in najstrašnejši zločini proti našim narodom« in da je zato potrebno, »da se glede kralja in monarhije napravijo ukrepi, ki ustrezajo njihovem odnosu do narodnoosvobodilne borbe«.

Drugi del deklaracije se nanaša na naše odnose z vojnimi zavezniki in pomeni naš zunanje-politični program.

Osnovni sklepi, ki so izvirali iz deklaracije in ki so morali na podlagi deklaracije

biti posebej formulirani, so bili naslednji trije sklepi:

1. Sklep, s katerim se je AVNOJ konstituiral kot vrhovno zakonodajno in izvršilno ljudsko predstavniško telo, njegovo predsedstvo pa pooblašeno, da v imenu Sveta predstavlja narodno in državno suverenost Jugoslavije in da med zasedanji Sveta izvaja vse njegove zakonodajne in izvršilne funkcije, da imenuje Nacionalni komite narodne osvoboditve Jugoslavije, ki je z istim sklepom proglašen za najvišji izvršilni in naredbodajalni organ ljudske oblasti in ki ima vsa obsežna ljudske vlade.

2. Sklep, s katerim so bile tako imenovani jugoslovanski vladi v tujini odvzete vse pravice zakonite vlade, zlasti pa pravica, da bi pred drugimi državami zastopala narode Jugoslavije. Z istim sklepom je bila prepovedana Petru Karadjordjeviću vrnitev v deželo s tem, da bo vprašanje kralja in monarhije rešilo ljudstvo samo po svoji lastni volji po svoboditvi vse države.

3. Sklep o zgraditvi Jugoslavije na federativnem načelu, ki bo zagotovilo popolno enakopravnost Srbov, Hrvatov, Slovencev, Makedoncev in Crnogorcev oziroma narodov Srbije, Hrvatske, Slovenije, Makedonije, Crne gore, Bosne in Hercegovine. S tem sklepom je tudi določeno, da se bodo narodnim manjšinam v Jugoslaviji zagotovile vse narodne pravice.

S to deklaracijo in s temi tremi sklepi se je sredi vojne in v fašistični okoliščini objavilo rojstvo nove ljudske federativne Jugoslavije, plod oborožene borbe proti fašističnim okupatorjem in njihovim domačim

hlapcem: rojstvo nove resnične ljudske demokracije, v kateri je ljudstvo čvrsto vzelo svojo usodo v lastne roke. Nič, niti nasilni fašistični okupatorji niti krvav bes njihovih izdajalskih hlapcev v deželi niti spletke v tujini niso mogle preprečiti popolne osvaritve teh zgodovinskih sklepov. Nobena moskovska obrekovanja naše narodnoosvobodilne borbe ne morejo ničesar obrniti na trdnem zgodovinskem dejstvu, da so bili ti sklepi sprejeti v dobi, ko so bile ruske čete oddaljene na tisoče kilometrov od Jugoslavije in ko od Moskve nismo imeli v pomoč niti ene puške niti enega para čevljev in niti enega aspirina. Jeza, ki so jo pokazali moskovski voditelji, ki so izvedeli za sklepe v Jajcu, je jasno razkrila, kako prav smo storili, da jih nismo vnaprej obvestili o sklepih, ki jih nameravamo sprejeti.

Z ostalimi sklepi je II. zasedanje AVNOJ potrdilo sklepe, navedbe in izjave svojega dotedanjega izvršnega odbora in Vrhovnega štaba ter izrazilo priznanje in zahvalo narodnoosvobodilni vojski in uvedlo v njej niti maršala Jugoslavije, ki je bil med zasedanjem na predlog slovenskih delegatov podeljen tovarišu Titu. Predsedništvo je v teku zasedanja imenovalo tudi Nacionalni komite.

Tako je ljudska oblast, nastala v oboroženi ljudski borbi pod vodstvom Komunistične partije, dobila svoj prvi parlament in svojo prvo vlado, hkrati pa tudi svoje prve zakonske sklepe ustavnega značaja, ki so ostali vzidani v temelje današnje Jugoslavije. Čeprav smo morali na formalno proglasitev republike iz zunanje političnih razlogov še čakati, je bila monarhija v Jajcu dejansko in za vselej likvidirana.

Predsednik republike Josip Broz-TITO

Tri zasedanja AVNOJ

I. zasedanje

Naš Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije prevzema težko breme, veliko odgovornost. Nimamo tako rekoč ničesar. Samo orožje imamo, ki smo ga osvojili s krvjo naših najboljših borcev. Razdejana je naša dežela, strahotno trpi naše ljudstvo, lačno, golo in boso, izpostavljeno četniškemu, ustaškemu in okupatorskemu zverinskemu terorju. Eno pa imamo — neomajno trdnost in vero izmučenega ljudstva, da bo zmaga njegova. Visoko moralo imamo ne le v naši vojski — moralo, ki jo občuduje ves svet — marveč tudi v našem ljudstvu. Poglejte tiste požgane vasi! Kmetje in kmetice na mrazu, v barakah ali pod milim nebom, v gozdu ob ognju ne jadikujejo nad svojo usodo, marveč pravijo: »Bratje, borite se, mi pa bomo dali tudi poslednji grizljaj, ki ga imamo, da boste premagali našega skupnega sovražnika.« To je morala, ki jo je najti redkokje, to je ponos narodov Jugoslavije.

Tito

II. zasedanje

Tak je položaj na četrti etapi razvoja naše narodnoosvobodilne borbe. In dosledno temu pridobiva naše narodno predstavništvo dolžnost, da ukrene vse potrebno in opraviči zaupanje večine svobodoljubnih narodov Jugoslavije. Na tej četrti etapi, v zvezi z notranjimi in zunanji dogodki se vsiljuje potreba po ustanavljanju takšnih narodnih organov, političnih in zakonodajnih, kakor tudi izvršilnih, ki izhajajo iz njih, da bodo sposobni premagati vse težave v tem položaju in da bodo dostojno predstavljali narode Jugoslavije tako v deželi kakor izven nje, da bodo sposobni preprečiti vsak poizkus kogar koli, ki bi hotel onemogočiti uresničenje teženj, za katere je naše ljudstvo prelilo v tej veliki osvobodilni borbi toliko krvi. Danes je potrebno, da postane Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije zares najvišji zakonodajni in izvršilni organ narodov Jugoslavije. Danes je že čas za ustanovitev izvršilnega organa v oblikičasne vlade, ki bo sposobna voditi vse posle, ki jih mora opravljati resnična ljudska vlada. (Burno odobravanje, delegati vstanejo, vsa dvorana se trese od vzklikov in ploskanja).

Danes imamo Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije, ki je bil ustanovljen pred letom dni. V tem Antifašističnem svetu so zastopani vsi narodi Jugoslavije, v njem so zastopani vsi družbeni sloji. Prvič v zgodovini pošiljajo naši narodi v ta svoj organ zastopnike, ki so zrasi iz njihove sredine, ki jih svobodno volijo in v katere imajo zares popolno zaupanje.

Tito

III. zasedanje

Naloga, ki jih je imel Nacionalni komite ob prihodu v Beograd, in nato enotna vlada, ki se je sestavila, so bile zelo težke. Treba je bilo ustvarjati skoraj ves državni aparat iznova, ker je okupator razbil starega ali pa je bil ta aparat v njegovi službi. Organizacija ministrstev in poslaništev še do danes ni končana, to pa zaradi pomanjkanja domoljubnih uradnikov in strokovnjakov, ali pa na ni višini, ki bi ustrezala potrebam posameznih resorov za pravilno reševanje vseh poslov v korist države. Prav tako je bilo tudi v vseh federalnih vladah in nižjih oblasteh, pa tudi v mnogih državnih in zasebnih podjetjih. Okupator in narodni izdajalci so zapustili globoke sledove v našem družbenem življenju — gospodarskem, kulturnem in političnem...

Da bi vstala iz ruševin, da bi ponovno stekla naša industrija, da bi se obnovilo naše gospodarstvo in naš promet, so si federalne vlade močno prizadevale in doseženi so bili zelo lepi rezultati. Najboljše uspehe smo dosegli pri vzpostavljanju prometa: pri graditvi mostov, pri popraviljanju želznih prog in cest. Največja hvala za te uspehe gre naši mladini, našim delavcem, našim ženam, našim vojakom, ki so delali in delajo najpogostejše brezplačno z doslej nevidnim poletom in željo, da se naša dežela čimprej dvigne iz svoje porušnosti. Množice najboljših domoljubov so vložile mnogo dela za blaginjo celotne skupnosti, kar vodi zgled vsem tistim, ki stoje ob strani prekrizanih rok in samo kritizirajo, nekateri pa tudi naravnost sabotirajo.

Tito

Sedež Zvezne ljudske skupščine Jugoslavije, kjer so v letošnjem letu sprejeli vrsto pomembnih sklepov za nadaljnji razvoj socialistične Jugoslavije

Zasedanje je trajalo vso noč

(Spomini na drugo zasedanje AVNOJ)

Izvirilnemu odboru Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije, izvoljenemu v Bihacu, njegovi člani pa so bili kot borci je bila zaupana naloga, naj sprejme začasni volilni red, na podlagi katerega bi izvolili svetnike za prihodnje zasedanje.

Četrta in peta ofenziva sta preprečili sestanek Izvršnega odbora, njegovi člani pa so bili kot borci je bila zaupana naloga, naj sprejme začasni volilni red, na podlagi katerega bi izvolili svetnike za prihodnje zasedanje.

V Jajcu sem prišel 24. novembra zvečer in se pri prihodu takoj zglašil pri tovarišu Titu. V njegovi baraki sem našel člane Vrhovnega

štaba, med njimi tudi sina Lolo. Čeprav je moj drugi, mlajši sin mesec dni prej padel v bojih v Crni gori, mi ni nihče, niti tovariš Tito niti Lola, ni z besedico omenil njegove smrti. Vsi so se bali, da bi me smrt mojega mlajšega sina zlomila.

V medsebojnih pomenkih pri večerji mi je tovariš Tito povedal, da je zasedanje Antifašističnega sveta za Bosno in Hercegovino napovedano v Mrkonjiću in naj mu tudi jaz prisostvujem kot predsednik Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije. Odišel sem in se poslovil od Lole, ki je odhajal v Kairo, da bi prevzel novo dolžnost. Ob slovesu mi je zapustil svojo najnovejšo fotografijo s podpisom »Mojemu dragemu očku«, svoje sedlo kakor tudi nekaj zimskih oblek. Ob tej priložnosti mi je dal svoj doprni kip, delo kiparja Augustinčiča, da bi pazil nanj. Na moja velika žalost se je ta kip med

umikom v šesti ofenzivi razbil. Sele ko sem se vrnil z zasedanja v Mrkonjiću, me je poklical tovariš Tito in mi povedal, da je Lola mrtev, takoj nato pa, da je mrtev tudi Jurica.

Sele po dolgem času mi je tovariš Tito izročil pismo, ki mu ga je dal Lola zame pred svojim odhodom v Kairo. Tito se je težko odločil za to, da bi mi ga izročil, ker je dobro čutil, da me bo hudo bolelo, in dobro je storil, da je čakal, da je čas minil, ker je bilo to pismo prepolno ganljivih sinovskih besed.

Istega dne, ko sem zvedel za smrt obeh sinov, sem predsedoval seji ožjega odbora, v katerem sta bila po dva delegata iz vsake naše nacionalne enote. Na tem zasedanju smo pretehtali predloge, ki naj bi jih sprožili na plenarnem zasedanju. Naslednjo noč sem začel zasedanje, na katerem so bili sprejeti znani sklepi, ki so bile z njimi oblikovane v našem revolucionarnem boju.

priporjene in pridobljene pravice. Zasedanje je trajalo vso noč. Pred jutrom sem kot izvoljeni predsednik zaključil zasedanje novega vrhovnega suverena zakonodajnega in izvršnega telesa za vso Jugoslavijo ob priključitvi Istre, Reke in Zadra.

Se nekaj dni sem se s člani novega Nacionalnega komiteja in Prezidijskega zadržal na sejah, na katerih smo sprejeli sklepe o raznih vprašanjih nadaljnje izgradnje ljudske oblasti. Potem sem pozdravil ob odhodu iz Jajca vse delegacije. Nisem pozabil posloviti se od vsakega delegata in se mu zahvaliti za izraženo pismeno sožalje ob smrti svojih sinov. Skupaj z njimi sem bil na poslovnem kosilu, ki nam ga je priredil tovariš Tito. Zahvalil sem se tovarišu Titu za pozdrave, ki mi jih je poslal. Zvečer sem prisostvoval prireditvi na čast delegatov. Nisem pustil, da bi jo odpovedali, čeprav so vsi delegati to zahtevali v znamenje žalosti za Lolo.

Dr. Ivan Ribar

NAPREDEK IN RAZVOJ

Proračunski in samostojni skladi pri ObLO Trbovlje so v letošnjem letu dosegli znesek 630 milijonov dinarjev. Proračunska sredstva se stekajo: iz 15-odstotnega proračunskega prispevka, ki ga vplačujejo gospodarske organizacije v breme osebnih dohodkov — prejemkov. Razen tega sestavljajo dela proračunskih dohodkov tudi občinske takse, dohodki od kmetijstva, občinskega prometnega davka in vrsta drugih manjših dohodkov, ki bistveno ne vplivajo na globalni znesek proračuna. Kot poseben vir dohodkov občinskega ljudskega odbora, ki se formira neodvisno od zveznih predpisov, ker bi edino ti lahko predpisali državljanom in gospodarstvenim organizacijam davščine, je tako imenovani dopolnilni proračunski prispevek. Le-ta je bil v trboveljski občini uveden v letošnjem letu za obdobje sedmih mesecev, tako da ne bo moglo določiti vseh predvidenih načrtov s temi sredstvi, ker je družbeni plan računal na stekanje sredstev s 1. I. 1961., dejansko pa so se začela sredstva stekati šele junija t. l.

Z družbenim planom je predvideno formiranje sredstev v višini 181 milijonov dinarjev, toda z restrikcijskimi ukrepi v drugi polovici letošnjega leta se je ta znesek zmanjšal za 10 odstotkov, tako da znaša sedaj 161 milijonov dinarjev.

Kaj vse se financira iz proračuna?

Stroški državne uprave, socialna pomoč nepretrajnim občanom (oskrbnine v domu onemoglih, socialne podpore ter druge oblike socialne pomoči in ostalo), za kar je predvideno 15 milijonov dinarjev, nadalje zdravstvena zaščita socialno šibkim občanom, za katere bo potrebno približno 4 milijone dinarjev; za predvojaško vzgojo milijon dinarjev. Državna uprava potrebuje za redno in normalno poslovanje 65 milijonov dinarjev; civilna zaščita bo porabila približno nekaj nad milijon dinarjev; javna gozdarska služba in kataster 7 milijonov dinarjev. V družbenem proračunu je nadalje zagotovljen del sredstev za razvoj komunalne dejavnosti (komunalne naprave, vzdrževanje cest itd.), nekaj nad 15 milijonov dinarjev.

Občinski ljudski odbor v Trbovljah je ustanovitelj več samostojnih zavodov, ki sami ne morejo oziroma niso sposobni, da bi sami zagotovili potrebna finančna sredstva za samostojno poslovanje (knjižnica, muzej, Delavski dom, Zdravstveni dom). Za normalno funkcioniranje teh zavodov je predviden znesek 13 milijonov dinarjev.

Znano je, da je na območju občine v skladu z družbenimi potrebami vrsta organizacij, ki nimajo lastnih dohodkov, da bi lahko samostojno delovale (društva). Za delo in normalno dejavnost le-teh je predviden znesek, ki se približuje vsoti 22 milijonov.

Predvideno je tudi, da se bodo morali s sredstvi iz proračuna dotirati določeni skladi. V ta namen je predviden znesek petih milijonov dinarjev.

Vsakoletni občinski proračun ne more biti v celoti formiran v taki višini, kot so izdatki, zato se vsako leto občina zadolži s posojili (gradnja nove šole, Blagovnice in podobno). Tako je samo letos občinski ljudski odbor za ta posojila plačal skupno 15 milijonov dinarjev anuitet.

Prosvetna dejavnost

Preko sklada za šolstvo se financira šest osnovnih šol, posebna šola, Glasbena šola, Gimnazija, ESS in delno Delavski univerza. Te šole obiskuje letos približno 3.200 učencev, v vseh šolah pa dela približno 150 učiteljev in profesorjev. Iz tega sklada se financirajo tudi vzgojno-varstvene ustanove, ki jih letos obiskuje približno 250 predšolskih otrok. Predvideno bo iz sklada za redno delovanje šolstva do konca leta izdano približno 140 milijonov dinarjev.

Z letošnjim letom je rešen tudi problem prenapolnenosti na naših šolah. V večini osnovnih šol je bila do letošnjega leta uvedena tudi tretja izmena pouka, kar je kvarno vplivalo na sam pouk ter v veliki meri obremenjevalo tudi učitelje. Z dograditvijo in delovanjem osemletke Tončke Čečeve, ki je moderno urejena, so bili doseženi veliki uspehi: ukinjena tretja izmena pouka, stare šole so pridobile prepotrebne prostore za telovadnice, kabinete, praktične delavnice, nadalje se je zmanjšalo število otrok na učitelja, kar bo ugodno vplivalo na kvaliteto pouka. K skupni vrednosti nove šole — sto petinosemdeset milijonov — je samo v letošnjem letu občinski ljudski odbor prispeval iz družbenega proračuna 160 milijonov dinarjev.

Druga taka večja pridobitev je bila otvoritev TSS v Trbovljah. Tehniška srednja šola je začela delovati letos. V dva oddelka nove šole se je vpisalo 60 slušateljev. Za delovanje in ureditev šole je občinski ljudski odbor prispeval 20 milijonov dinarjev. Osem milijonov dinarjev izvira iz proračunskih sredstev, ostali znesek pa iz drugih virov.

Prav tako je LO prispeval del sredstev za ureditev vzgojno-varstvene ustanove v elektrarniški stolpnici, ki je začela delovati minul mesec.

Pravkar se urejujejo tudi prostori za novo javno knjižnico v Domu družbenih organizacij. Za opremo in adaptacijo bo občinski ljudski odbor prispeval približno dva milijona dinarjev.

V letošnjem letu je bil nadalje ustanovljen samostojen Pedagoški zavod za vse tri zasavske občine s sedežem v Trbovljah. ObLO je tudi tu dal potrebna sredstva, da je zavod lahko začel delovati.

Zdravstvo

Ze dalj časa je bilo mnogo razprav o potrebi razširitve in dograditve trboveljske splošne bolnišnice. Letos se je končno začela uresničevati ta zamisel, za kar je zbranih približno 100 milijonov dinarjev, pri čemer so udeleženi tudi občani Hrastnika in Zagorja, ki jim bo ta objekt prav tako služil. Da bi pa po dograditvi ta ustanova lahko začela nemoteno delovati in da ne bi bilo treba iskati potrebnega zdravstvenega kadra, stipendira občinski ljudski odbor 30 bodočih zdravstvenih delavcev, od katerih je dvanajst stipendistov slušateljev medicinske fakultete.

Za ureditev ambulante za zdravstveno službo, za gradnjo novega zdravstvenega doma so že zbrali sredstva na priporočilo Občinskega ljudskega odbora. Tako predvidevajo, da bodo do konca letošnjega leta zbrali približno 50 milijonov dinarjev. Pripravljajo se tudi že potrebna gradbena zemljišča za razširitev bolnišnice. V ta namen so prispevali že 6 milijonov dinarjev.

Za vzdrževanje kulturnih in drugih domov bo predvideno letos porabljeno približno 4 milijone

ne dinarjev. Tako je samo za Godbeni dom, ki bo dokončan letos, prispevala občina približno tri milijone dinarjev.

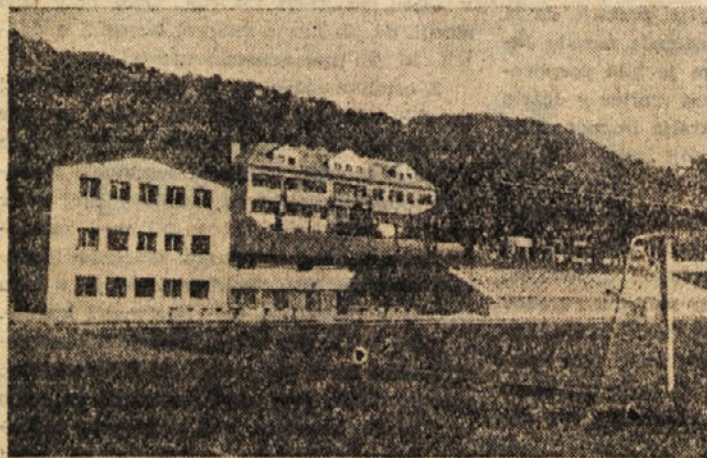
Dopolnilni proračunski prispevek

Za stanovanjske skupnosti pet milijonov, Dom revinskih in savinjskih borcev na Vrheh 1,5 milijona dinarjev, gradbišče nove bolnišnice v Trbovljah 6 milijonov, dotacije krajevnim skupnostim in Komunalni tri milijone dinarjev.

Družbeni investicijski sklad

Zaradi restrikcijskih ukrepov in spremembe obračuna delitve čistega dohodka ne bo mogoče letos uresničiti z družbenim planom predvidenih investicij.

Iz sklada za družbene investicije so bila letos dana posojila za obratna sredstva v višini 38 milijonov dinarjev manjšim gospodarskim organizacijam, krediti za osnovna sredstva v skupnem znesku 164 milijonov dinarjev. Od tega zneska je bilo dano za gospodarske dejavnosti 114 milijonov, za negospodarsko dejavnost pa ostalo (osemletko). Opaziti je, da gre zaradi spremembe delitve tega sklada delitev v prid obratnih sredstev za odplačilo posojil in prekoračitve proračunov, kar bo imelo za posledico določene omejitve v letu 1962, ko bo treba vrniti kredite, ki jih je dala Komunalna banka.

Stadion Rudarja v Trbovljah je dobil letos novo tribuno

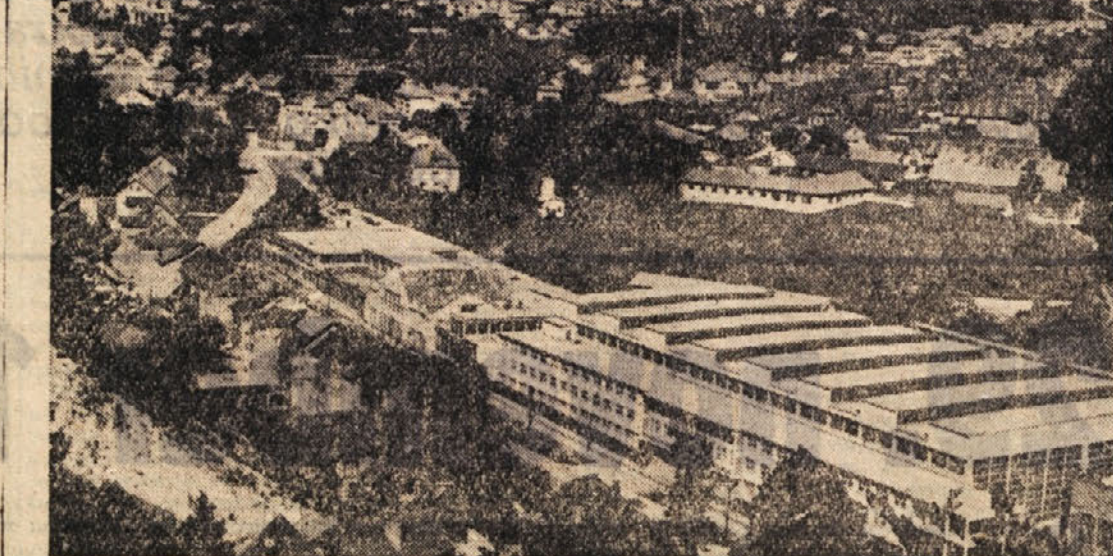
Skladi za komunalno dejavnost

V skladu za komunalno dejavnost je bilo predvideno 6 milijonov dinarjev. Od tega je izkoriščeno za vzdrževanje cest 3,5 milijona. Mimo tega je pa še dva milijona cestnega sklada.

Tu obstajajo še druga sredstva za komunalno dejavnost: sredstva Vodne skupnosti gospodarskih organizacij.

Za prepotrebno ureditev cest in kanalizacije je bilo porabljenih devet milijonov, za ureditev kopališča 1,5 milijona dinarjev, ureditev tržnice 500 tisoč, za vzdrževanje in ureditev parkov in nasadov milijonov dinarjev ter za dela po posebnem naročilu približno 5 milijonov dinarjev.

Za potrebe in ureditev higieniko-tehnične zaščite — položitev požarnovarnostnega voda pri »Avtoprevoznikstvu« in »Strojnem mišarstvu« ter pri SGP »Zasavje« je bil urejen vod v skupni dolžini 320 metrov. V Koloniji 1. maj je bil obnovljen vodni rezervoar ter položeno 220 metrov vodovodnih cevi. Na Suštarjevi cesti je bil položen nov vodovod v dolžini 100 m. To je bilo potrebno zato, da se bo zagotovila oskrba z vodo v novih stanovanjskih stolpi-

skih na Elevečakovem hribu. Nadalje je bilo vgrajeno 82 jaškov za vodovodne števe.

Iz sredstev za rudarjenje in nekaterih drugih je bila dokončana kanalizacija Suštarjeve ceste in tlakovana nova cesta v dolžini 480 m ter urejena razširitev starega cestišča na 5,5 m. Za ta dela je bilo porabljeno približno 30 milijonov dinarjev, do konca leta pa se bo tu uredila sodočna cestna razsvetljava.

V letošnjem letu so začeli z nadaljevanjem del na regulaciji in pokritju Trboveljske na Trgu

Na predlog volivcev z Dobovca so začeli letos končno z ureditvijo ceste v ta kraj. Za ta dela je bilo letos porabljeno 3 milijonov dinarjev.

Za pripravo gradbišč in ureditev struge Trboveljske na Kešetovem — da ne bi potok odnašal in odjedal breg struge — bo letos porabljeno 1,5 milijona dinarjev. Iz gospodarskih ozirov je ta ureditev eden najdražjih objektov. Prekritje potoka od izliva v Savo do Sušnika je že končano. Za vsa regulacijska dela in dela na pokrivanju potoka bo porabljeno 100 milijonov dinarjev iz združenih sredstev gospodarskih organizacij. Ta dela so bila potrebna zaradi kasnejših del in ureditev nakladalne rampe na železniški postaji, ki je življenjskega pomena za vse trboveljske gospodarske organizacije, nadalje za ureditev ceste od železniške postaje do Sušnika. Če teh del ne bi dokončali, sploh ne bi mogli začeti z deli za novo nakladalno rampo in ogrožena bi bila tudi uremitel in izvedba načrta za betonsko cestišče na odseku ceste od Sušnika do železniške postaje. S temi deli pa se pripravljajo tudi potrebna gradbišča za dogotovitve II faze rekonstrukcije Cementarne. Z zemeljskimi deli na cmenjenem odseku ceste so že začeli in bodo predvideno končana do druge polovice prihodnjega leta.

Za razvoj turizma so bila letos izvršena naslednja dela: ureditev ceste Podmeja-Mrzlica, rekonstrukcija ceste Klek-Cebine-Vrhe, kjer je bil tudi zgrajen Dom borcev NOV na Vrheh. Za zgra-

zaposlene ženske, je v načrtu izgradnja elektro-industrijskega objekta, kjer bi lahko zaposlili 500–600 žensk. V ta namen občinski ljudski odbor že stipendira potrebno število ljudi na višjih in srednjih šolah.

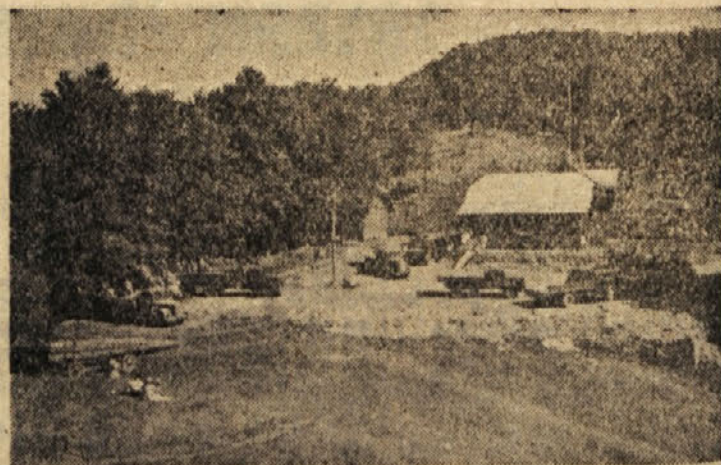
Z nenehno rastjo in povečevanjem gospodarske dejavnosti se hkrati viša življenjski standard delovnega človeka. Zato občinski ljudski odbor posveča vso pozornost razvoju gospodarstva in se trudi, da bi gospodarska dejavnost še v bodoče dosegla take uspehe, kot jih je doslej.

Stanovanjske skupnosti

Da bi pa lahko stanovanjske skupnosti izpolnile svojo nalogo in upravičile svoj obet, se dajejo določena sredstva za delovanje, vzdrževanje, normalno poslovanje in razširitev poslovanja raznih servisov. Kajti servisi lahko v največji meri razbremene delovno žensko in ji nudijo potrebne usluge. Da bi se pa dejavnost stanovanjskih skupnosti in servisov posopolila, se vodijo razgovori o perspektivnem planu stanovanjskih skupnosti in servisov. Ker nekateri hišni sveti nadalje niso bili sposobni oziroma niso imeli potrebnih sredstev za vzdrževanje stanovanjskih hiš, je ObLO nadel sredstva v višini 5 milijonov za vzdrževanje starejših stanovanjskih hiš.

Stanovanjska izgradnja

Do konca leta bo vseljivih 111 novih stanovanj, od tega v cementarniški hiši 24 stanovanj, v stolpih rudnika 40 stanovanj, v

Mrzlica

ditve, ceste Podmeja-Mrzlica gre posebna zahvala delovnemu kolektivu rudnika Trbovlje-Hrastnik, ki je dal na razpolago vozni park. V pripravi je pa nadalje tudi gradnja novega planinskega doma na Mrzlici. Občinski ljudski odbor je prispeval sredstva za nakup ustreznih načrtov.

V lastni režiji je RTH zgradil nov samski dom, »Tapetništvo« pa je začelo letos graditi v Zgornjih Trbovljah nove poslovne prostore, ki bodo predvideno dokončani že letos.

Razvoj gospodarstva

Za trboveljsko komuno je velikega pomena nadaljnji razvoj gospodarstva. V rekonstrukciji je Cementarna, ki bo prihodnje leto začela delati v povečanem obsegu. Nadalje se bo povečala produktivnost STT, ki bo že letos dobila dodatne obdelovalne stroje. Rudnik pa je tik pred rekonstrukcijo separacije, a ima v načrtu tudi rekonstrukcijo svoje opekarne.

Tudi pri ostalih manjših gospodarskih organizacijah je opaziti precejšnja prizadevanja glede povečanja zmogljivosti in produkcije, saj vrsta teh manjših podjetij pripravlja programe za rekonstrukcije.

Zlasti lep in vzpodbuden napredek v svojem poslovanju je dosegla Rudarska industrijska skupnost (RUDIS), ki bo pa morala že preusmeriti svoje poslovanje iz vloge posrednika v vlogo posrednika-proizvajalca.

V zvezi s predlogi volivcev, naj bi se v Trbovljah zgradil ustrezen industrijski obrat, kjer bi bilo

stolpih na Kešetovem 40 stanovanj ter nekaj stanovanj v prizidku pri elektrarniški hiši. Mimo tega pa je v gradnji še 40 stanovanj, stolpih RTH, pred pričetkom gradnje pa sta še nadaljnja dva stanovanjska stolpca na Kešetovem.

Letos bo zgotovljeno tudi osem zasebnih družinskih hišic državljanov.

Stanovanjske hiše se grade s sredstvi občinskega sklada za zidanje stanovanjskih hiš. Zaradi vedno večje potrebe po novih stanovanjih se povečujejo tudi napor, da bi letno lahko zgradili čimveč stanovanj in da bi bila nova stanovanja prilagojena našim potrebam in zmogljivostim. Kljub velikemu prizadevanju ObLO ni mogel uresničiti in izpolniti vseh želja in potreb zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Toda kljub temu so vsi glavni objekti, ki so jih predlagali volilci, že zaidjučeni ali pa so pred dogotovitvijo.

S ponosom lahko ugotovimo, da so predlogi in deleži občanov trboveljske komune upoštevani vreden prispevek ob skupnih prizadevanjih, zlasti ob praznovanju 20-letnice revolucije in ob 18-letnici nove Jugoslavije. Želimo namo, da bi bila povezava med organi oblasti in volilci še naprej tako tesna in vsestranska, kot je doslej.

ObLO pričakuje, da bodo tudi letos občani dali na zborih volivcev, kakor vsako leto, obilo pobud in pripomogli k izdelavi perspektivnega razvoja komune in sestavi družbenega plana za prihodnje leto.

V razgovoru so sodelovali predsednik ObLO
Stane Pungerčar, sekretar ObK ZK Jože Dernovšek in
predsednik ObO SZDL Stane Volk

V LITIJU ob 29. novembru Obračun 4 letnega dela

Občinski ljudski odbor Litija je v svoji 4-letni mandatni dobi razpravljati o mnogih gospodarskih in drugih vprašanjih. V tem času je dal poseben poudarek razvoju gospodarstva, zdravstva in šolstva. V 4-letni mandatni dobi so tudi v tej velike spremembe, naj si bo to v obliki nastale ekonomskega pogledu ali pa v družbeno-političnem življenju. Zato daje občinski ljudski odbor občanom v razpravo uspehe dela v pričakovanju, da se bo razvila obširna razprava, ki bo prinesla tudi nekaj napotkov za delo v prihodnjem razdobju.

Leta 1957, ko je bil izvoljen nov občinski ljudski odbor, so bile vse litijske gospodarske organizacije, posebno pa še industrijske, pred

blemov, kako zagotoviti na posestvih obdelovanje površin. Socialistični kmetijski obrati v Ponočah, Grmačah, Kresniškem vr-

Posebno važen objekt, v katerem je bilo vloženih več sto milijonov din, je Zasavska cesta, ki jo gradijo že dve leti. Za dograditev ceste od Hrastnika do Ljubljane bo potrebno še 2 milijardi 700 milijonov din, za dokončanje cel na odseku Pasjek - Renke - Zagorje pa 800 milijonov din. Tudi pri gradnji tega pomembnega objekta sodeluje litijski občinski s svojimi sredstvi. Znano je, da se je o gradnji tega objekta in tudi o gradnji vodovoda v Litiji govorilo že več deset let, šele v zadnjih letih je pa uspelo začeti reševati te najtežje probleme v občini.

Tudi šolstvu je bila posvečena velika skrb. Od 1956. leta do letošnjega leta so bile zgrajene tri nove osnovne šole, v gradnji pa

je še ena (Smartno). Večina starih šol je bila v tem času adaptiranih. Tudi za te objekte je moral občinski ljudski odbor Litija zagotoviti nad 100 milijonov din.

Ena izmed zelo pomembnih dejavnosti v naši občini - zdravstvo - je leta 1957 naletelo na številne težave zaradi pomanjkanja strokovnih kadrov in stanovanj za te strokovne kadre. V teh štirih letih je uspelo ljudskemu odboru rešiti vrsto problemov v področju zdravstva s tem, da so bila dana na razpolago potrebna stanovanja in sredstva za uspešnejši razvoj zdravstvene službe. Danes je splošna zdravstvena služba s kadri dobro zasledena. Problem je še vedno zobozdravstvo, saj dela na tem področju le 1 sam strokovni delavec - terapevt. Občinski ljudski odbor je uvidel te probleme ter si prizadeval, jih tudi rešiti. Zato daje štipendije za študij trem študentom na višjih in visokih šolah za zobozdravstvo. Tako upajo, da bo v nasled-

njih letih rešeno tudi vprašanje zobozdravstvene službe.

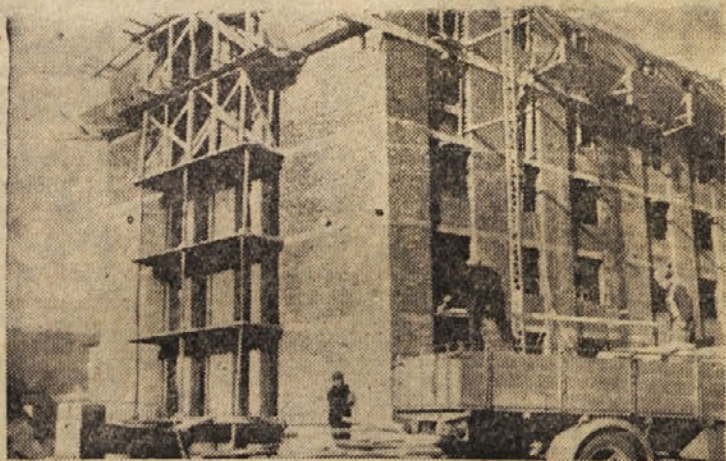
Pri reševanju komunalnih problemov je bilo doseženo posebej v zadnjih dveh letih precejšnje sodelovanje delovnih kolektivov, veliko so pa prispevali tudi sami občani, posebno pri gradnji manjših lokalnih objektov, pri gradnji cest, elektrifikaciji, gradnji vodovodov itd. V litijski občini so skoraj že vse vasi elektrificirane, brez elektrike so le še redki manjši zaselki, kjer bi bila napolnjena električne energije zaradi nezainteresiranosti gospodarstev precej draga. Vendar bo treba tudi to vprašanje rešiti v prihodnjih letih.

V sodelovanju za reševanje vseh navedenih nalog je vključena cela vrsta državljanov, ki delujejo v svetih in komisijah ljudskega odbora, krajevnih odborih, in kar seveda bistveno prispeva h hitrejšemu reševanju nalog.

Zraven prej navedenih objek-

to, ki so bili zgrajeni v zadnjih štirih letih, to je vodovod, kanalizacija, stanovanjsko naselje, šolski objekti, začetek gradnje nove Zasavske ceste itd., je bila zgrajena tudi nova upravna zgradba za potrebe banke in Zavoda za socialno zavarovanje, v gradnji je pa še novo poslopje za pošto.

V prihodnje se bo treba omejiti v glavnem na izvršitev že začelih investicij, to je, nadaljevati gradnjo vodovoda in kanalizacije v Smartnem, dograditi šolo v Smartnem, sodelovati pri nadaljnji gradnji Zasavske ceste in pospešiti stanovanjsko izgradnjo v industrijskih središčih občine. V gospodarskih organizacijah bo pa potrebno zaključiti začeta rekonstrukcijska dela in s tem ustvariti nove vire za nadaljnjo krepitve gospodarstva v občini. S posebno skrbjo pa bo treba krepiti in razvijati obrtno dejavnost v občini, ker je ugotovljeno, da sedanje zmogljivosti ne zadostajo več potrebam in zahtevam.

Na desnem bregu Save v Litiji je bil te dni dograjen nov stanovanjski blok

velikimi nalogami obnove obratov, in strojev ter prilagoditve notranje organizacije dela. Tako so predilnica Litija, Lesna industrija Litija, Kresniška industrija apna in Tovarna usnja in krzna Smartno pripravile načrte za rekonstrukcijo svojih obratov. Ti načrti rekonstrukcij so se začeli uresničevati v vseh naslednjih letih tako, da sta v letošnjem letu Predilnica Litija in Kresniška industrija apna tik pred zaključkom svojih rekonstrukcij, Lesna industrija Litaja je že zaključila I. fazo rekonstrukcije. Tovarna usnja in krzna Smartno pa je izvedla obsežno rekonstrukcijo obratov z lastnimi silami, medtem ko je Rudnik svinca in barita Sitarjevec z modernizacijo svojega obrata uspel zagotoviti ne samo večjo proizvodnjo, ampak tudi boljše izkoriščanje rudnine.

Določeni napredek so pokazale tudi obrtne gospodarske organizacije, in to ne samo z večjo proizvodnjo, temveč tudi s povečanjem številnih novih obrtnih delavnic. V teh letih so bila na novo ustanovljena podjetja Avtoservis, Pletilka, Splošno obrtno podjetje, Sivilsko podjetje; v okviru stanovanjske skupnosti pa je bilo ustanovljeno več obrtnih servisnih služb.

Napredek je bil pa dosežen tudi na področju trgovine, in sicer s tem, da se je povečal promet in da so bile odprte nove poslovne enote. V preteklem letu je občinski ljudski odbor združil vsa trgovska podjetja v eno trgovsko podjetje in s tem dosegel večje možnosti za nadaljnji razvoj trgovine.

Posebno skrb je posvetil občinski ljudski odbor tudi kmetijstvu. V letu 1956 je bilo na področju občine 10 kmetijskih zadrug. Večina teh zadrug se je znašla že v naslednjih letih v težavah, zato so se ekonomsko manj sposobne zadruge združevale in so zdaj le še dve kmetijski zadrugi, od katerih ima ena sedež v Litiji, druga pa na Dolah. Tako združitev je pokazala že na samem začetku vidne rezultate, ker so se skupna sredstva začela usmerjati na gospodarsko pomembnejše objekte, na plantažne nasade živinorejske objekte in bolj organizirano sodelovanje kmetijskih proizvajalcev in kmetijskih zadrug.

Nadaljnje naloge kmetijskih zadrug v litijski občini bodo vsekar zahtevale še intenzivnejše delo, posebno na področju večanja površin družbenega sektorja, saj je znano, da je vedno več pro-

hu, Dolah in Gabrovki se bodo morali v prihodnje stalno krepiti. Zaradi tega bodo pri kmetijskih zadrukah proučiti nadaljnji razvoj in povečanje kmetijske proizvodnje.

Najtežji problemi so čakali v teh štirih letih litijski občinski ljudski odbor na področju komunalne dejavnosti. Leta 1957 je ljudski odbor razpravljati o nekaterih nalogah, ki jih bo treba reševati skozi daljše razdobje, tako o gradnji stanovanj, vodovoda, kanalizacije, cest in drugih objektov. Občinskemu ljudskemu odboru je uspelo s širokim udeleževanjem volivcev zagotoviti izgradnjo vodovodov in skoraj vseh večjih naselij in urediti kanalizacijo v Litiji. To pa so bili osnovni pogoji za stanovanjsko izgradnjo. V te objekte - za kanalizacijo in vodovod - je ObLO vložil doslej nad 100 milijonov dinarjev, vendar je še vedno odprto vprašanje izgradnje komunalnih objektov v industrijskem naselju Smartno.

V leto 1957 segajo tudi prvi začetki izgradnje novih stanovanjskih objektov. Od tedaj pa do danes je bilo zgrajenih 100 novih stanovanj, za katere je bilo porabljen 428 milijonov din. S tem pa se zdalec ni rešeno vprašanje stanovanj v občini, saj je še vedno nad 300 prosilcev za stanovanja. Zato bo potrebno v prihodnje združiti vse sile in vložiti čim več sredstev v nadaljnjo stanovanjsko izgradnjo.

Ob dnevu republike je prav, da napravimo bežen pregled in zavrtno film o delu mladine v naši komuni.

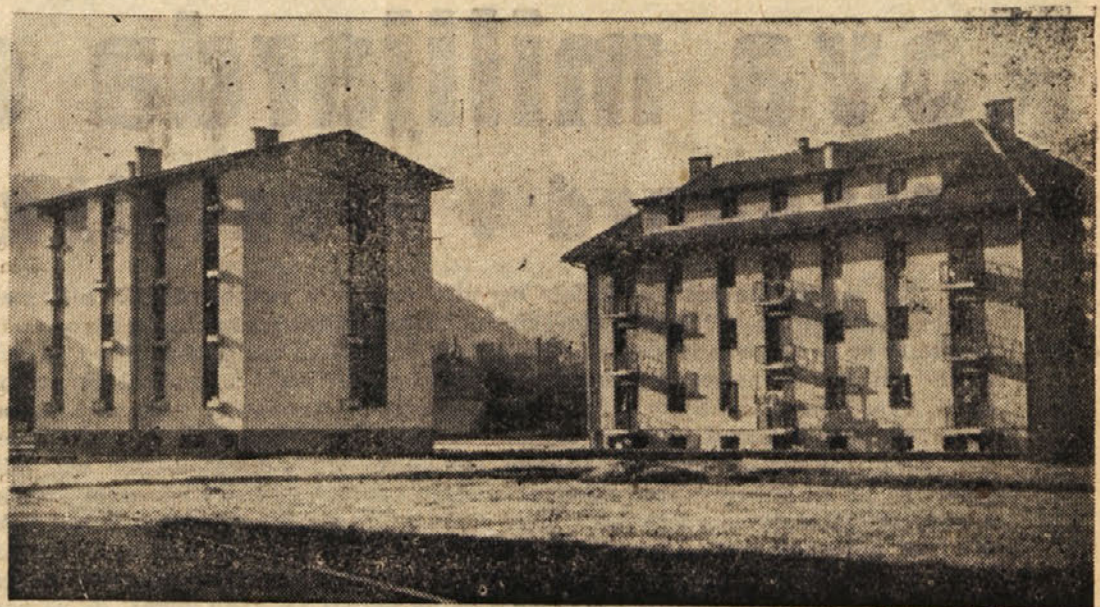
Ce bi vprašali, kaj je mladina v zadnjem času napravila, bi lahko začeli sprva razmišljati, ali je sploh kaj? Kaj neki pa? Toda, počakajmo samo, da bomo videli, da temu ni tako. Naša mlada generacija se uveljavlja zelo uspešno na gospodarskem in političnem družbenem področju.

Ce se za hip ustavimo pri dejanskem samoupravljanju, lahko ugotovimo, da so člani te odgovorne institucije tudi mladi ljudje in da prav tako zrelo razpravljajo o vseh vprašanjih kakor njihovi starejši tovariši.

Mladina tudi aktivno posega v družbeno življenje v komuni. Njene ideje in napredne misli najdemo plodna tla v vseh družbenih in političnih organizacijah. Manj razveseljivo je pa dejstvo, da skoraj ni opaziti mladega sveta v ljudskem odboru in njegovih organih.

Mladinska organizacija, ki povezuje mladino, je v zadnjem času v precejšnji meri izboljšala delo. Občinski komite LMS si je v preteklem obdobju zadal vrsto nalog, ki jih je delno tudi izvršil, kar je zasluga samo nekaterih članov komiteja, ki so se oprijeli novih oblik dela in tako združili mladino za skupne naloge.

Na čast 20-letnici revolucije je organiziral občinski komite LMS partizanski pohod na Janče, ki je bil spominski pohod po poti II. grupe odredov in skupna manifestacija predstavnikov mladega rodu zasavskih komun. Zadnje je pa le delno uspelo, ker ni bilo tovarišev iz sosednih občin.

Nove perspektive v Litiji

Mladina v naši komuni

Aktivni ljudske mladine, ki delajo po vaseh, so organizatorji vseh krajevnih praznovanj in praznovanj ter pravzaprav pogosto nosilci naprednega življenja na vasi. Na drugi strani pa lahko opazimo, da aktivni po gospodarskih organizacijah večkrat ne najdemo trdnih tal. Mnogi aktivni so izrazili

željo, da bi posvetili več pozornosti ideološko-vzgojnemu delu. V nekem tovarniškem aktivu je bila izvedena tudi tovrstna anketa, ki je pokazala veliko zanimanje mladine za družbeno vzgojo.

Jutri bo mladina naše komune pregledala svoje delo in položila obračun. Tega dne se bo zbralo

okrog 200 delegatov, predstavnikov mladine iz vse komune in razpravljalo o nalogah, ki jih ima mladina v našem družbenem sistemu.

Konferenca naj bi čim bolj uspela, prav tako plodno pa naj bi bilo v prihodnje tudi delo mladine litijske občine.

Utrditev krajevnih organizacij SZDL

Tudi v litijski občini se je po V. kongresu SZDL Jugoslavije afirmirala organizacija Socialistične zveze in dobila večjo veljavo. To kaže tudi delo nekaterih krajevnih organizacij SZDL, ki v skladu z družbenim načrtom rešujejo najnujnejše probleme krajev, tako n. pr. krajevne organizacije SZDL Primskovo, Velika Stanga, Gabrovka, Dole, Kresnice, Jevnica in Vače. V teh krajih so z aktivizacijo sredstev prebivalcev in delno s pomočjo občinskega ljudskega odbora uspeli izvršiti razna velika dela, kot so ureditev vodovodov, cest, športnih objektov, prostorov za delovanje društev itd.

Občinska organizacija SZDL je pa posvetila v zadnjem letu pet plenarnih zasedanj najvažnejšim družbeno-političnim vprašanjem, kot n. pr. problemom šolstva,

zdravstva in socialnega zavarovanja, gospodarstva, družbenemu načrtu in njegovi realizaciji itd. Izvršni odbor ObO SZDL je predvsem razpravljati in analiziral probleme, pripravil vrsto posvetovanj in razprav z raznih področij. Vso pozornost je pa posvetil tudi reševanju problemov, ki zavirajo pravičen razvoj organov delavskega in družbenega upravljanja.

Tudi komisije pri izvršnem odboru ObO SZDL so začele bolj sistematično delati. Tako je organizacijska komisija pripravila predloge za izvedbo konferenc krajevnih organizacij SZDL, na katerih bodo izvolili delegate za okrajno konferenco SZDL. Na teh konferencah, ki bodo v mesecu decembru, bodo izvolili 9 delegatov. Komisija za sodelovanje z društvom in organizacijami vključuje delo družbeno-političnih organiza-

cij, skrbi, da se sredstva iz sklada za finansiranje družbenih organizacij pravilno razdeljujejo ter sodeluje in nudi pomoč pri reševanju kadrovskega problema v posameznih organizacijah in duštvih.

Komisija za družbeno upravljanje zbira podatke o delu krajevnih odborov in stanovanjskih skupnosti ter - trenutno pripravila gradivo za plenum ObO SZDL, ki bo razpravljati o teh vprašanjih. Komisija za vas bo pa zdaj začela zbirati gradivo prav tako za plenarno zasedanje SZDL, na katerem bodo govorili o problemih kmetijstva pri družbeni preobrazbi vasi.

Sekcije krajevnih organizacij - razen nekaterih izjem - še do zdaj niso našle pravih oblik dela. Na selektorskih konferencah, ki so bile v zadnjih dneh, se je precej govorilo o vlogi sekcij ter o zbiranju ljudi po njihovih interesih v posameznih sekcijah in bodo zdaj krajevne organizacije SZDL, storile vse, da bo še posebej v okoljskih krajih v zimskem času zaživel delo sekcij.

Občinski odbor SZDL je posvetil precejšnjo pozornost prav tako krajevnim odborom, volitvam šolskih odborov (ki so že pričeli s konkretnim delom) in drugim aktualnim nalogam. Nekatere krajevne organizacije SZDL po večjih industrijskih središčih pa so razpravljale tudi o delu potrošniških svetov in poravnalnih svetov.

Občinski odbor SZDL v Litiji postavlja v prihodnjem obdobju kot eno izmed najpomembnejših nalog utrditve krajevnih organizacij SZDL tako, da bo to v skladu s sprejetjem nove ustave. Hkrati si bodo prizadevali, da bodo krajevne skupnosti odigrale svojo pomembno vlogo. V zimskem času bo treba s pomočjo predavanj po sekcijah seznanjati občane z novo ustavo in z drugimi važnejšimi gospodarskimi in političnimi vprašanji. Več pozornosti pa bodo morali posvetiti tudi kulturnemu izživljanju članov SZDL in posebno v oddaljenejših okoljskih krajih nuditi večjo materialno pomoč pri ustanavljanju klubov, v katerih se bo zbirala predvsem mladina.

Litija v novembru 1961. leta

Nova milijarda dinarjev za standard v hrastniški komuni

v letu
1961

Ni sentimentalnosti ne kažejo ogrožja tovarn v rekonstrukciji, niti malo sentimentalnosti ne vzbujajo v človekovem čustvovanju strma pobočja okrog dolin, v katerih se kopiči dim iz visokih tovarniških dimnikov. Vse izraža grobo in veličastno mogočnost ustvarjanja in prizadevnosti za življenje sedanjosti in prihodnosti. Včasih neprizanesljivo zveni pojem »družbeni standard«, toda s ponosom govorimo prav o tem družbenem standardu, kadar ugotovljamo, da dajemo za naše vsakdanje potrebe prebivalca v komuni stotine milijonov dinarjev letno, celo milijarde, ki jih ne vračunavamo nikamor v osebne dohodke in so v končnem pomenu besede vendarle domala isto kot osebni dohodki, ki si jih ustvarjamo. Z leti se bo številka, namenjena za olepšanje vsakdanjosti, znatno zviševala tudi nad milijardo letno, vendar tega ne bomo tako zelo opažali, kot opažamo naše vsakdanje malenkostne skrbi, ki so za nas vsakega posameznika morda res tako velike, da se nam zdijo skrbi skupnosti proti temu majhne. Zato posvečamo prav tem skupnim skrbem za nas vse tolikrat to stran, ki govori o komuni Hrastnik in tamkajšnjih prizadevanjih, ki niso niti veliko večja ali veliko manjša od prizadevanj prebivalstva v drugih komunah.

V hrastniški komuni je, kot v vsem Zasavju, ob gospodarstvu največ razprav o cestah. Kot prejšnja leta, so tudi vse letošnje leto veliko govorili o cestah — na zborih volivcev, na ljudskem odboru v zasebnih razgovorih in skratka povsod. V zgornjem Hrastniku je cesta v glavnem urejena, ob njej so nastale tudi zelene travne površine, manjši parki s klopmi in cvetjem, v spodnjem Hrastniku pa ceste še vedno gradijo, urejujejo tudi kanalizacijo in bodo nadaljevali tudi z razsvetljavo, podobno kot v zgornjem Hrastniku. V Radečah so že tudi zgradili ceste skozi mesto in jo bodo samo še prevlekli z asfaltnim premazom, da bo dokončno urejena. Tudi ceste proti Papirnici, ki je praktično začetek rekonstrukcije te tovarne, je že domala dograjena. Ob tem se pa pojavlja vprašanje cest od Radeč do Zidanega mosta in do Rimskih toplic. Vsaj

republiška uprava. Polovica — cesta skozi Radeče — je urejena, zdaj pa čakajo na ureditev druge polovice. Na ponovno zahtevo zbora volivcev bo delegacija občinskega ljudskega odbora to reševala na najvišjih forumih. Nesprejemljiva je namreč utemeljitev, da ceste skozi Zidani most ne bodo popravljali, dokler ne bo zgrajena Zasavska cesta. Komuna pa je s prispevki prebivalstva, tovarn in drugimi prispevki itak že žrtvovala za gradnjo cest okrog 270 milijonov dinarjev. V to so vštete tudi ceste Radeče—Stari dvor, Njivice—Močilno—Zebnik, Radeče—Dobrava—Rudna vas, cesta na Kal in cesta Marno—Gore.

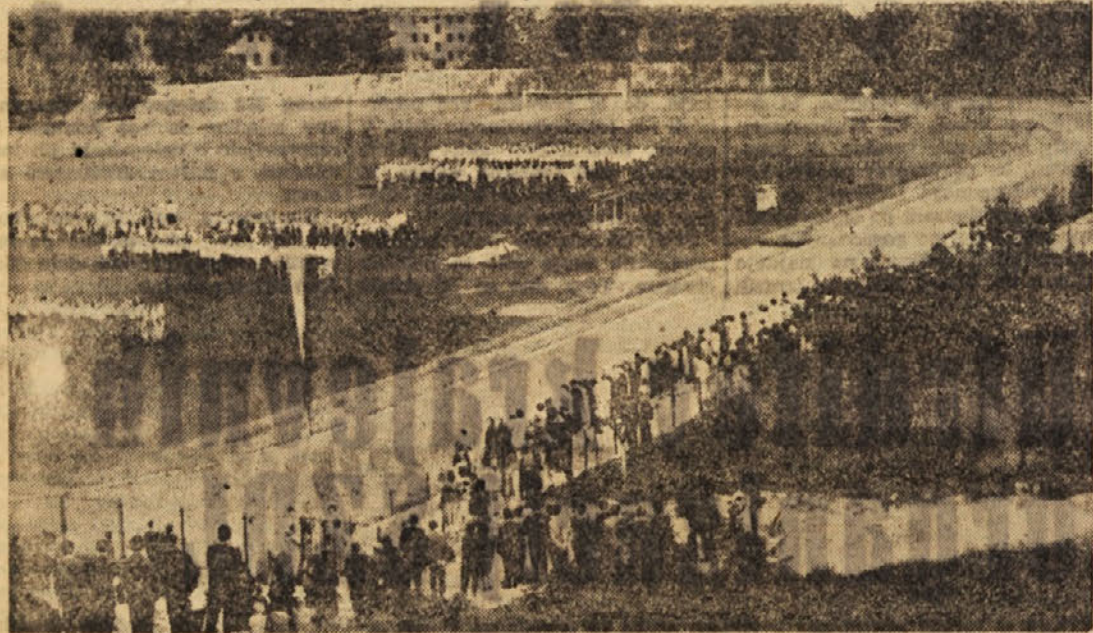
Ob cestah je stanovanjska izgradnja deležna največje pozornosti vseh čimteljev v komuni. V Hrastniku nastaja naselje vrstnih hiš nad Rošem, kot nastaja takšno naselje v Radečah na Njivcih. Skupno je doslej zgrajenih

Logu je sezidan samski stanovanjski blok in trije stanovanjski stolpci s skupno 60 stanovanji za potrebe Rudnika in Tovarne kemičnih izdelkov. Tam gradijo tudi poslovno poslopje Elektrotehnične delavnice in Betonarno za komunalno podjetje. V Radečah so letos začeli graditi tudi 14 stanovanj za železničarje.

V Radečah skrbi za vso komunalno, stanovanjsko in drugo izgradnjo stanovanjske skupnosti, ki postaja v pravem smislu besede krajevna skupnost. V Hrastniku in Zidanem mostu so stanovanjske skupnosti dejavne v ožjem smislu besede, ker se niso našle oblike za uresničevanje vseh nalog, ki so jih zadale prav glede na krajevne potrebe v svojih obsežnih programih. Kljub temu pa vzporedno s stanovanjsko izgradnjo rešujejo tudi vse komunalne potrebe, tako razsvetljavo, kanalizacijo, vodovod in ostalo. Vsa

K-3, nezapažena lepota Hrastnika

Letos so v Hrastniku že nastopali na novozgrajenem Športnem stadionu

cesto skozi Zidani most do Radeč bi bilo treba nujno urediti. Nekeč so to vprašanje pogodbeno uredili z republiško upravo za ceste, kamor sodi upravljanje te ceste in sicer pod pogojem, da bo polovico uredila komuna, polovico pa

in v gradnji 17 hišic, jih pa je še veliko več predvidenih. V naselju nad Rošem v Hrastniku je zgrajen tudi stanovanjski blok s šestimi stanovanji, v Radečah pa so začeli graditi 20 stanovanj v novem stanovanjskem bloku. Na

ta dela močno presegajo vrednost 400 milijonov dinarjev.

K stanovanjem vsekakor sodijo prostori za šport, zabavo in rekreacijo. Letos je dokončno urejen športni stadion na Logu v Hrastniku, prav tako je zgrajen

stadion v Radečah, pa še športno igrišče v Zidanem mostu in še ponekod. V bližnji bodočnosti bo zgrajen olimpijski bazen z vsem potrebnim za potrebe vsega Hrastnika nad Rošem, prav tako bo kopališče z vsemi potrebnimi prostori za rekreacijo urejeno na Dirmajerjevem hribu pri železniški postaji in bo namenjeno predvsem delavcem Steldarne, gradila pa ga bo tovarna. Nekatje na zgornjem koncu Hrastnika pa bodo zgradili tudi Delavski dom za kulturne potrebe Hrastnika in hkrati za namen rekreacije, tako da bo ta dom imel predvsem praktično vlogo s funkcionalno ureditvijo in razvrstitvijo prostorov. Jasno je, da bo ob tem tudi več otroških igrišč, varstvenih ustanov in drugega, kar je pomembno za sprostitev žena za družbeno udejstvovanje in urejanje družbenih odnosov v smislu socialističnih načel.

Naraščanje števila prebivalstva zahteva seveda tudi ustreznejše prostore za šolstvo, zlasti zaradi reforme šol. Vprašanje je jasno zastavljeno, vendar zaradi pomanjkljivih razpoložljivih sredstev ni lahko rešljivo. Kljub temu je šola Heroja Rajka že sposobna delovati, a osmiletka v Radečah je tudi že pod streho. Tudi tukaj lahko govorimo o okrog 160 milijonov din sredstev.

Splošen razvoj krajev, ki je pogojen z naglim razvojem industrije in gospodarstva nasploh, zahteva mimo tega tudi boljše ureditev trgovine in prekrbe nasploh, ob čemer lahko govorimo o novi samopostrežni trgovini v Zgornjem Hrastniku. Predvidena gradnja poslovno-stanovanjskega objekta združenih investitorjev ustreza potrebam. Gre tu za manufakture, prodajalno »Peko« čevljev, brivnico, poslovne prostore podjetja »Elektro-Trbovlje«

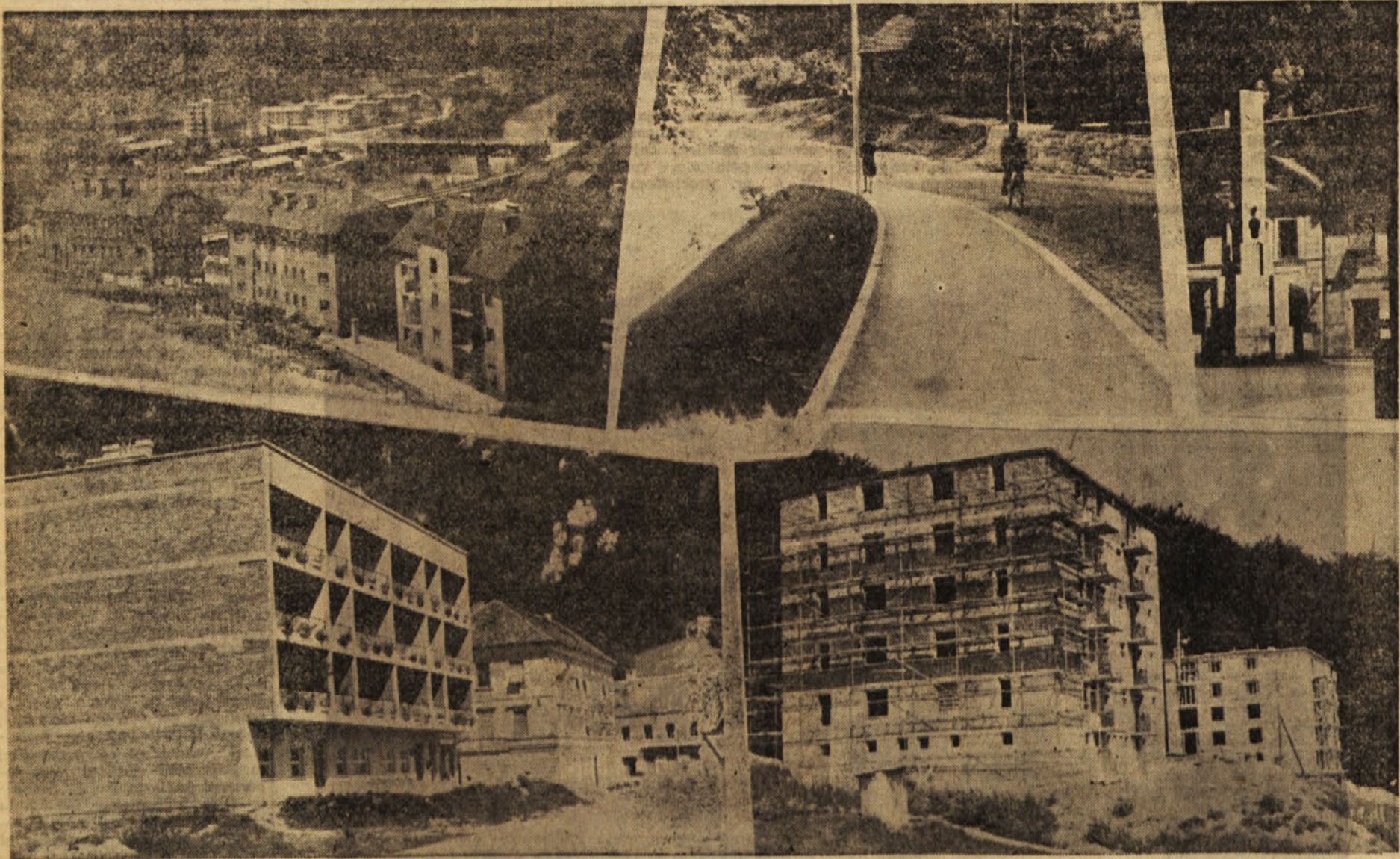
in 20 stanovanj. Nekaj podobnega, čemur pravijo »potrošniški center«, bi nemara bilo treba zgraditi še na drugem koncu Hrastnika. Zelja je še veliko, vendar je vprašanje, ali bodo te lahko uresničljive. Vsaj trenutno pa rešujejo povsod le najnujnejše. V Radečah je to javno kopališče, razširitev in ureditev pokopališča, ureditev robnikov ob cestah, dograditev in prevzem benedicke črpalke, in še nekatere podrobnosti.

V Zidanem mostu bodo predvsem uredili stanovanjsko hišo št. 14, za katero bodo sredstva zbrana, odpro vprašanje pa ostaja še rekonstrukcija cementarne in položaj hiše blizu kamnoloma, ki bi jo morali izseliti, ker je v nenehni nevarnosti. Cesta... O cesti smo že rekli, da je osnovno vprašanje za ureditev vseh ostalih vprašanj Zidanega mosta.

Nemara bi še govorili o društvi, ki jih je 70...

Ne, odločili smo se, da bomo tokrat pisali le o komunalnih, stanovanjskih in sploh takih vprašanjih, ki so za volivce najbližje in jih dnevno spremljajo skozi življenje. Tokrat torej ne bomo posebej pisali niti o rekonstrukcijah, ki so pred koncem (Steldarna), v največjem razvoju (Kemična) in v začetku (Papirnica). Se enkrat pa hočemo poudariti, da je vseh teh 800 milijonov dinarjev, ki so porabljeni za opisana dela in gradnje, porabljenih hkrati za gospodarski razvoj komun, za povečanje in izboljšanje proizvodnje in sploh za napredek tega dela Zasavja. Morebiti bi bilo umestno omeniti tudi vrednost investiranja po človeku, pri čemer bi lahko govorili o stroških za šolanje, o stroških stipendiranja, o dotiranju društev in drugih organizacij. Tudi pri tem bi lahko našli stotomilijonske zneske in gotovo bi ugotovili, da smo skupno porabili v vse te namene, o katerih govorimo na tej strani (brez sredstev porabljenih za rekonstrukcije) v letošnjem letu okrog eno milijardo dinarjev.

Letošnje leto je le kamenček v mozaiku razvoja hrastniške komun, ki temelji na urbanističnih programih, ki oblikujejo dokončno zmanjšo podoba hrastniške občine. Ta načrt zajema razvoj v tridesetletnem obdobju in je že doseganje izdelovanje načrtov zahtevalo 4,5 milijonov dinarjev. O kompleksih, ki jih zajemajo zazidalni načrti nad Rošem, za stanovanjsko gradnjo na Logu in za Savo s tamkajšnjimi novimi stolpci, ki pomenijo dopolnjevanje izgradnje tega področja, pa zazidalni okoliši v Radečah in na Dolu, smo že govorili, tokrat naj povemo le to, da ti okoliši niso izbrani slučajno, ampak na osnovi celotne zamisli napredka in razvoja občine. Ta splošen urbanistični načrt z vsemi podrobnostmi izdeluje Zavod za urbanizem pri OLO Ljubljana.

Od leve na desno zgoraj: Naselje za Savo, nova cesta v Zgornjem Hrastniku, spomenik žrtvam NOB v Radečah. Spodaj: stanovanjski blok v Radečah in stolpica na Logu

V Tovarni elektroporcelana na Izlakah so dogradili nove tovarniške prostore

Za svojo in svojih lepšo prihodnost!

»Naj bo ta Tovarna elektroporcelana na Izlakah rodovom v spomin in dokaz, kaj vse zmore močna volja naših delovnih ljudi, kolektivna pridnost in jasna zavest, da gradijo za svojo in svojih lepšo bodočnost, svobodni — za svobodno socialistično domovino. Gradili so jo tisočeri prstov žena in mož, deklet in fantov v podjetju, zrasla jim je izpod rok, zrasla iz socialistične skupnosti — za socialistično skupnost. Zato smo ponosni nanjo in jo neizmerno ljubimo!«

7. junija lani so zabetonirali v vogalni kamen novih tovarniških poslopj Tovarne elektroporcelana na Izlakah nad Zagorjem to listino. Tega dne so pričeli tudi v tem kolektivu s prepotrebno gradnjo novih tovarniških poslopj.

Pripovedujejo, da je zdaj iz temeljnega kamna zrasla nova tovarna, lepa in svetla, kot nagrada za vse prestane težave. Zrasla je iz prvih 26 kosov Bergmannovih pipic, zrasla, rasla in se širila iz 12 na 600 rok. Pred njimi stoji vsa v novem oblaku in pozabljeni je vse hudo. Nič več jih ne bo skrbelo, da jih bo uničila zima, da jih bo zalila voda in da se bo vzgala lesena streha. Njihove proizvodnje ne bodo več ovirale vremenske nepravilnosti kot doslej, ampak ji bodo dajali še odločnejši ton ljudje, ki bodo delali v njej.

TAK JE BIL ZAČETEK...

Začetki Tovarne elektroporcelana (prej Tovarne keramičnih izdelkov) segajo v leto 1954. Tedaj je bilo zaposleno 6 ljudi; prostori so pa bili last privatnika. Navzlic temu so se pa že tedaj začele postavljati osnove in program za prihodno proizvodnjo. Dokaj nenavadna je bila tedaj odločitev, da naj bi začeli v na pol podrtih barakah izdelovati elektroporcelan. Tedaj so bili brez potrebnih strojev, surovin, peči, laboratorija, niti niso imeli denarja. Imeli so pa trdno voljo, da morajo uspeti, da morajo z lastnimi silami in sredstvi začeti proizvodnjo, tudi za razširitev podjetja in za njihov največji in najlepši cilj: za zgraditev sodobnih prostorov.

Kolektiv se je lotil dela proiz-

vodnje elektroporcelana brez vseh pripomočkov. To so bili za Tovarno elektroporcelana na Izlakah najtežji časi, ko je bil mlin za mletje sadja, ki so ga uporabljali za mletje porcelanske gnote, že »sodobna mehanizacija«. Več kot tri mesece so trdo delali in s strahom pričakovali rezultatov.

Februarja 1955 so odposlali prvih 2000 kosov Bergmannovih pipic »Izolirki« v Ljubljano. Tedaj je dobil kolektiv še več zaupanja sam vase.

Pozneje so navezali stike tudi s tovarno »Elizo« iz Beograda in s Tovarnico elektrotehniških proizvodov »Kontakt« iz Zagreba. Sprva so imeli le en izdelek. Pozneje so pa začeli uvajati tudi proizvodnjo samotne opeke in dobili zanj tržišče v Tovarni termoelektričnih proizvodov »Tobi« v Bistrici pri Mariboru. Vendar so začeli pozneje zaradi premajhnih zmogljivosti opuščati proizvodnjo samotne opeke ter začeli osvajati vedno nove izdelke iz elektroporcelana. Tako so uredili tudi nove obrate za stiskani, struženi in viliti elektroporcelan.

Danes izdelujejo v Tovarni elektroporcelana že čez 400 vrst elektroporcelana (na začetku 1954. leta samo eno vrsto).

PONUDBE TUDI ZA IZVOZ

Kolektiv si je vseskozi prizadeval, da izboljšuje kvaliteto proizvodnje, ker je sicer ne bi mogli plasirati na tržišče. Nihče ni verjel, da bodo v tem uspeli, ker so bili brez vseh potrebnih pripomočkov in laboratorijev. No, kljub temu so uspeli: kvaliteta elektroporcelana z Izlak ima sedaj že jugoslovanski sloves, kar potrjujejo atesti znanstvenih zavodov, ki preizkušajo njihovo črpino. Že pred leti so začeli izvažati izdelke v inozemstvo. Lahko bi jih tudi sedaj, ker dobivajo mesečne ponudbe še naprej, a hočejo zadovoljiti najprej potrebe na jugoslovanskem tržišču.

Vedno večja proizvodnja je zahtevala tudi vedno več prostorov in peči. Najprej so imeli le eno peč na drva (zmogljivost 3 m³), potem so jih pa pozidali še pet, ki jih kurijo s premogom. Kup ruševin, ki so ga 1954. leta našli, so začeli spreminjati v zasilne de-

lavnice, dograjevali so barako za barako, postavljali stroje (večkrat kar na prostem in jih za silo pokrili) in se borili zaradi prostorov. Hkrati s tem so pa razširili sodelovanje na nove kooperante »Mehaniko«, Trbovlje (s katero so začeli edini v Jugoslaviji izdelovati varovalke), »Elmo«, »Iskro«, »TEP« Zagreb, Lož, »Novi život« v Zenici, »Belinko«, »Strojtehno« Zagreb, »Viskoso« Loznica in druge.

Program pa ni obsegal samo proizvodnje elektroporcelana za kooperante, pač pa tudi finalizacijo proizvodov. Vendar je glavna naloga kolektiva Tovarne elektroporcelana z Izlak — IZDELATI ZADOSTNE KOLIČINE PORCELANA ZA KOOPERANTE in šele potem obdržati razpoložljive količine za lastno kompletažo.

NEKAJ STATISTIČNIH POKAZATELJEV

Prav je, da ob tej priložnosti navedemo tudi nekaj statističnih pokazateljev, ki prikazujejo razvoj Tovarne elektroporcelana z Izlak.

Povprečna zaposlitev po letih	
1954	18
1955	71
1956	89
1957	119
1958	167
1959	188
1960	200
1961 (I-IX)	254

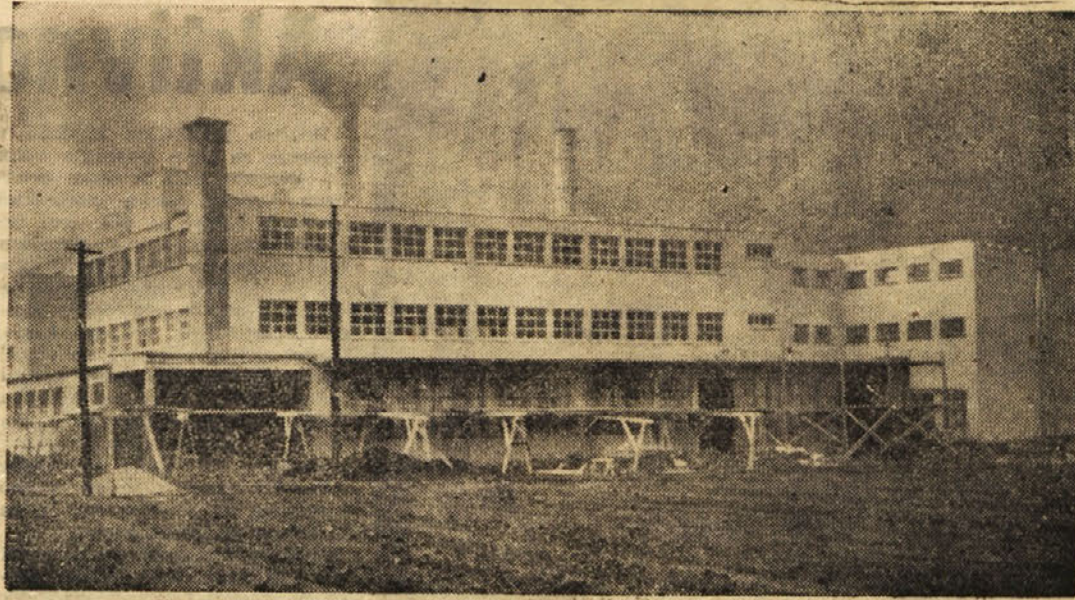
Celotni dohodek

1954	6.542.649
1955	28.454.886
1956	30.526.891
1957	55.512.369
1958	151.821.540
1959	204.011.596
1960	218.960.626
(I-IX) 1961	270.272.795

(predvideno do konca leta 1961)

Realizacija na zaposlenega

		indeks
1955	400.773	100
1956	343.000	86
1957	466.490	116
1958	909.111	227
1959	1.085.168	270
1960	1.094.803	273
1961 (predvideno)	1.420.000	354

Novo tovarniško poslopje tik pred dograditvijo

Upoštevati je pa treba, da so izdelki Tovarne elektroporcelana z Izlak prva faza predelave surovin in da je letna realizacija 1.500.000 din na zaposlenega precej visoka.

SAMI SO SKRBELI ZA SKLADE

Direktor France Kojnik pripoveduje:

»Brez dvoma so bili osebni prejemki našega kolektiva skozi vsa leta mnogo nižji od prejemkov ostalih kolektivov naše de-javnosti, da ne rečem od ostalih kolektivov v naši komuni. To pa zaradi tega, ker smo sproti sami skrbeli za naše sklade: namesto čistega dohodka delavcem smo z njihovo privolitvijo kupovali nove stroje za našo orodjarno, nakupovali tovarnjake in druga osnovna sredstva, da smo laže in več proizvajali. Pomoči, ki nam jo je nudila družba, nismo skozi vsa leta niti enkrat zlorabili. Din-ar k dinarju smo zlagali na kupček, pritrgovali si od osebnih prejemkov — za naš največji cilj: novo tovarno, ki stoji danes v vsej svoji veličini pred nami. Ni na njej nobenih posebnosti, ki bi jo ločile od drugih tovrstnih stavb; ožarjena je pa s posebnim sijajem, s posebno svetlobo in lepoto — naša je. V pravem pomenu besede naša.

Zgradili smo jo z lastnimi sredstvi. Če bi bilo teh sredstev več, bi bila še večja. Večjo bi pa tudi rabili. Proizvodi, ki jih izdelujemo, imajo namreč lepo bo-

dočnost. Letošnji finančni plan prekoračujemo za približno 70 odstotkov in še imamo premalo izdelkov za tolikšno povpraševanje in naročila, kolikor jih imamo. S tovarno, ki jo jutri odpiramo, bomo povečali naše zmogljivosti od 200 ton elektroporcelana v stari tovarni na 700 ton ali vrednost bruto proizvodnje od 250 milijonov na 1 milijardo din.

Ne bi bilo prav, če se ne bi dan pred tem prelepim trenutkom spomnil vseh tistih ljudi, ki so skozi vsa leta nesebično vlagali vse svoje napore za to, da smo se po svoji pridnosti plasirali na tretje mesto proizvajalcev elektroporcelana v Jugoslaviji. To so

vidni in nevidni junaki dela, ki niso nikdar vprašali, kaj bodo dobili za to, ampak kaj je še za storiti. Od vseh tistih deklet in fantov, ki so v najtežjih časih našega bitja ali ne bitja v letu 1954, 1955 in 1956 delali vrsto udarniških ur, ob delavnikih in nedeljah, če je bilo potrebno samo, da smo nadomestili izmet, ki je nujno nastajal, saj smo se drug ob drugem učili, pa vse do danes, ko smo z udarniškim delom zaključili dela na novi tovarni. To so naše gore listi, ob njihovem svetlem zgledu brezprimerne predanosti in požrtvovalnosti, naj se zgledujejo pokolenja, ki bodo za nami prihajala v to tovarno!«

Delavski svet, upravni odbor, sindikalna podružnica, osnovna organizacija ZK, aktiv LMS skupno s kolektivom

Tovarne elektroporcelana izlake

sporočajo delovnim ljudem, da so dogradili nove tovarniške prostore

CESTITAMO ZA 29. NOVOBEMER

Delovni kolektiv

Strojne tovarne Trbovlje

čestita vsem delovnim ljudem, še posebej pa poslovnim prijateljem

OB 29. NOVOBEMERU — DNEVU REPUBLIKE

Z zadnjega zasedanja delavskega sveta Strojne tovarne Trbovlje

Prihodnje leto za 7 odstotkov večja proizvodnost

DELAJSKI SVET STROJNE TOVARNE TRBOVLJE JE NA SVOJEM ZADNJEM ZASEDANJU RAZPRAVLJAL O NEKATERIH POMEMBNIH STVAREH; TAKO O DELU UPRAVNEGA ODBORA DO ZADNJEGA ZASEDANJA, RAZPRAVLJAL IN SKLEPAL JE O OBRACUNU PROIZVODNJE ZA TRETJE TROMESEČJE, ZA OBDOBJE JANUAR-SEPTEMBER IN SE POSEBEJ ZA OKTOBER 1961, O POROČILU CENTRALNE KOMISIJE ZA SESTAVO PRAVILNIKA O DELITVI OSEBNIH DOHODKOV IN POROČILU O DELITVI ČISTEGA DOHODKA ZA RAZDOBJE JANUAR-SEPTEMBER, O NORMATIVIH PROIZVODNJE ZA LETO 1962, O PROIZVODNEM NACRTU STROJNE TOVARNE TRBOVLJE ZA LETO 1962, O UCENEM NACRTU INDUSTRIJSKE KOVinarsKE SOLE STT IN O NEKATERIH DRUGIH VPRAŠANJH.

OBRACUN PROIZVODNJE

Delovni kolektiv Strojne tovarne Trbovlje je dosegel letos v prvih devetih mesecih nekatere pomembne uspehe. Celokupna proizvodna vrednost znaša 2.178.866.182 din in je za 11,2 odstotka večja, kakor je predvideval načrt. V tem času je dosežena realizacija v višini 2.344.982.934 din (ali 101,44 % planske vrednosti za to obdobje). V zadnjih treh mesecih je realizacija v Strojni tovarni dosegla mesečne plane in ni bilo opaziti pomembnega nihanja. Ob tem je pa treba omeniti, da je normativ zalog gotovih izdelkov prekoračen za 174.346.000 din in da si bo treba do konca leta prizadevati, da se tako stanje odpravi, ker Strojna tovarna Trbovlje iz dneva v dan zapada v težave zaradi neuklidnosti.

Zaradi boljšega poslovanja so se poslovni stroški v Strojni tovarni Trbovlje v primerjavi s prvimi devetimi meseci lani do konca septembra letos znižali, in to zaradi obračuna po ekonomskih enotah in zaradi določenih prizadevanj po posameznih ekonomskih enotah. Tako so zaradi boljšega gospodarjenja ustvarili za 37,47 % večji dohodek. Dosegli so tudi ugodno razmerje med skladi in izplačanimi osebnimi dohodki, vendar bodo pa morali v prihodnje še večati sklade glede na nove obveznosti. Sicer so pa že pri polletnem obračunu ugotavljali resno vprašanje obratnih sredstev, vendar se kljub temu stanje ni izboljšalo, saj so dolgovni kupci v tretjem tromesečju celoparili.

In še nekaj statističnih pokazateljev: produktivnost se je (v primerjavi z razdobjem januar-september 1960) povečala za 16 %, rentabilnost za 43 %, ekono-

mičnost za 1 %, število zaposlenih za 11 %, obseg proizvodnje po proizvodni ceni za 12 % in realizacija po prodajni ceni za 4 %.

NOVI ČASOVNI NORMATIVI

V Strojni tovarni Trbovlje se zavedajo, da morajo vsi v novih pogojih gospodarjenja nenehno misliti na povečanje produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti podjetja in pri nizkih proizvodnih stroških in nizkih prodajnih cenah ustvariti isti oziroma celo večji čist dohodek. V Strojni tovarni menijo, da je to mogoče doseči le, če bodo pri istem številu zaposlenih in pri istem številu proizvodnih ur napravili več kvalitativnih izdelkov. Neposredni proizvajalci v Strojni tovarni so dosegli letos v prizadevanjih za znižanje materialnih stroškov že lepe uspehe, niso se pa še zavezali za racionalno izkoriščanje delovnega časa. Tu gre za revizijo obstoječih časovnih normativov za posamezne proizvode ob istovrstnem povzemanju obračunskih vrednosti kategorij dela iz 11. člena Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov v tovarni.

Zato je delavski svet STT na svojem zadnjem zasedanju sklenil, da se izvede revizija vseh časovnih normativov po proizvodnem planu za leto 1962. Revizija naj bi se opravila tako, da se vsi časovni normativi, kjer je statistično ugotovljeno preseganje norm za 100 %, postavijo nazaj na 100 %. Istočasno se pa naj obračunske vrednosti za kategorije dela iz 11. člena Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov v Strojni tovarni Trbovlje povišajo za 28,5 % (t. j. za povpreček prekoračevanja norm v prvem polletju 1961. leta). Popravljeni časovni normativi pa stopijo v veljavo s 1. januarjem 1962. leta.

3.517.000.000 DIN

REALIZACIJE V LETU 1962

Na zadnjem zasedanju je delavski svet Strojne tovarne Trbovlje sprejel proizvodni načrt za leto 1962, ki je bil izdelan na podlagi investicijskega elaborata — dokončanja I. faze izgradnje STT in je v okviru programa perspektivnega razvoja LRS za obdobje 1961-1965 in zveznega družbenega plana, ki postavlja gospodarskim organizacijam zlasti še naslednje najvažnejše naloge: povečati obseg proizvodnje in storitev v vseh gospodarskih panogah, povečati stopnjo izrabe sedanjih proizvodnih zmogljivosti, izpopolnjevati vzpodbudne načine delitve osebnih dohodkov po učinku, uvajati v proizvodne procese sodobne naprave in metode dela, izboljševati organizacijo dela, skrbeti za racionalno zaposlovanje delovne sile, zagotoviti naraščanje osebne porabe in družbenega standarda (s povečanjem produktivnosti), skrbeti za povečanje izvoza, uvajati sodobne tehnološke postopke, zlasti mehanizacijo in avtomatizacijo proizvodnih procesov itd.

V Strojni tovarni v Trbovljah so si te naloge za prihodnje leto — povečati proizvodnjo za ca. zastavili takole:

- povečati proizvodnjo za okoli 7 %,
- urediti notranji transport in ga mehanizirati,
- utrditi organizacijo terminske službe v proizvodnji,
- izpeljati do konca statistično kontrolo s tem, da se uvede avtokontrola,
- izpopolniti spodbudne načine delitve osebnih dohodkov po učinku,
- uvesti v PKB racionalen način dela in organizacijo,
- zagotoviti nadaljnje intenzivno delo na standardizaciji in tipizaciji,
- povečati osvajanje novih izdelkov,
- skrbeti za racionalno zapo-

slovanje delovne sile in ustrezno izobrazbo kadrov,

— povečati in pospešiti sodelovanje s sorodnimi podjetji v okviru kooperacij,

— zagotoviti potrebna sredstva za gradnjo dveh stanovanjskih hiš,

— urediti rekreacijski center v Crlikovnici in

— povečati obseg izvoza.

Za nadaljnji razvoj pa stojijo pred Strojno tovarno Trbovlje še naslednje naloge:

● skrbeti za izobraževanje kadrov z ozirom na nadaljnjo III. fazo izgradnje podjetja (ko bodo potrebovali okrog 215 novega tehničnega osebja),

● skrbeti za nadaljnjo izgradnjo objektov družbenega standarda ob dokončanju III. faze rekonstrukcije (ko bodo potrebovali okrog 620 stanovanj),

● opremiti laboratorij,

● uvesti REFA sistem,

● izvršiti vse priprave za uvedbo strojnega obračuna s pomočjo luknjanih kartic IBM s tem, da se s 1. januarjem 1963 uvede za obračun in

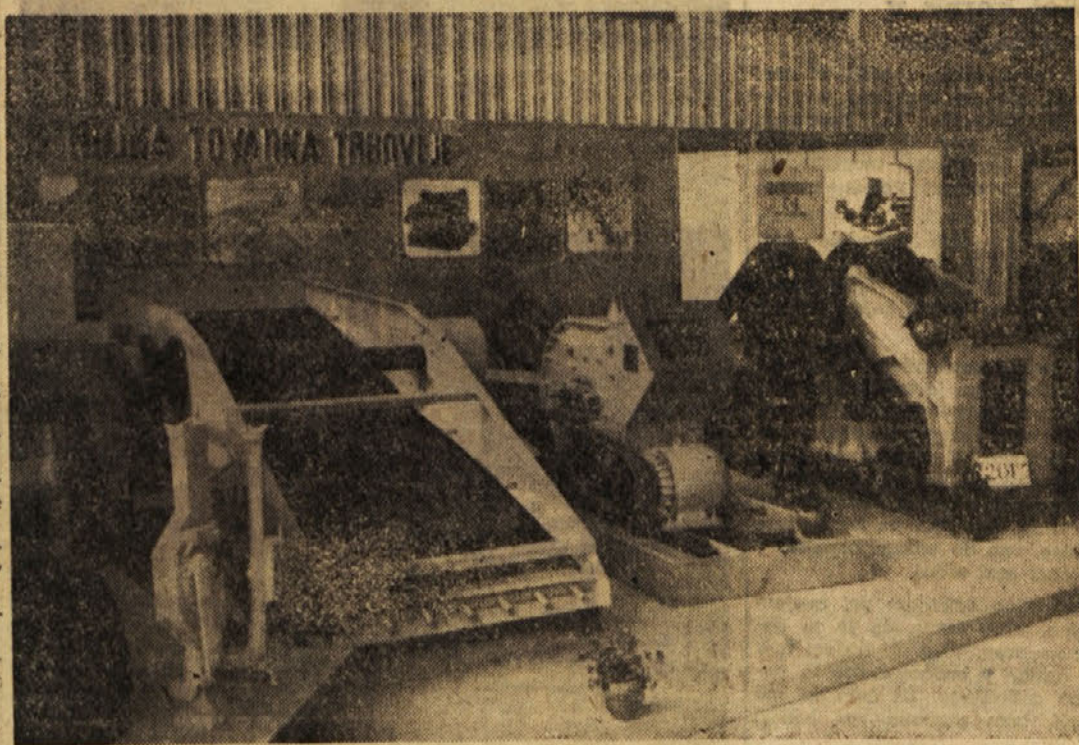
● skrbeti za zagotovitev potrebnih investicijskih sredstev za nadaljnjo izgradnjo Strojne tovarne Trbovlje.

Proizvodni plan za 1962. leto predvideva, da bodo v Strojni tovarni Trbovlje ustvarili 3 milijarde 517 milijonov din celotnega dohodka ali 17,3 % več kakor letos (ko ga bodo po oceni ustvarili 3.300.000.000 din, plan je pa računal na 3.000.000.000 din celotnega dohodka). Pri tem pa računajo samo na 4,8-odstotno povečanje števila zaposlenih. Računajo pa tudi, da bo serijska proizvodnja dala po količini 68,4 % vse proizvodnje. Pri individualni proizvodnji pa računajo z deli za železarno Jesenice in Ravne, za Litostroj Ljubljana, za rudnik Kosovo — II. faza izgradnje itd. Po sprejetem proizvodnem načrtu za leto 1962 bo Strojna tovarna izvozila raznih strojev in naprav za rudarstvo v skupni vrednosti skoro 336 milijonov din, kar pomeni okrog 10 % vse proizvodnje oziroma za 12 % večji izvoz, kakor bo dosežen v letošnjem letu.

ZA POUK NA IKS

POTRJEAN UČNI PROGRAM STROJNE TOVARNE TRBOVLJE

Ker se tudi pred Industrijsko kovinarsko šolo Strojne tovarne Trbovlje postavljajo vedno večje zahteve, je naloga, da se ugodno tem zahtevam in da začnejo s sistematičnim in načrtnim izobraževanjem kadrov. Zato je oddelek za strokovno izobraževanje pri STT izdelal učni program za teoretični in praktični pouk na osnovi metodoloških pokazateljev: nivoju in vrsti tehniške opreme, nivoju in vrsti tehnološkega procesa ter perspektiv rekonstrukcije, razširitev kapacitet in predvidenih izgradenj novih objektov. Pri izdelavi načrta samega so pa upoštevali načela: naziv delovnega mesta, detajlno analizo vsakega delovnega mesta in dela, ki se opravlja na njem, sinfazo dobljenih rezultatov pri analizi profila poklica, kontrolo poklica v praksi in nekatere druge pokazatelje.

STT na mednarodnem sejmu gradbeništva v Ljubljani

Pri treh letih

Aktivnost pionirjev v Radečah

Društvo prijateljev mladine v Radečah je letos posvetilo velik del svojega prizadevanja predvsem jugoslovanskim pionirskim igram, v katere so vključeni vsi učenci tamkajšnje šole. V prvem delu pionirskih iger, ki so bile pod geslom »Moj kraj večeraj«, je pionirski odred zelo dobro spoznal preteklost svojega kraja. Učenci višjih razredov so zbrali mnogo zgodovinske snovi iz predelosti Radeč, Zidanega mosta in okolice. Vse to so zapisali in imala zdaj lepo zbirko podatkov iz najstarejše in tudi najnovejše obe. To gradivo je nedvomno bogoceno za pouk v šoli in za oglaševanje domoznastva.

Posebno pozornost so posvetili tudi zgodovini NOV. V tem smislu so izdelali fotografij za velik album, in sicer vseh važnejših

postojank in borb v času NOV in vseh spomenikov, ki označujejo pomembne kraje in dogodke iz NOV. Obenem so zbrali tudi opis najvažnejših dogodkov iz teh krajev. Iz tega gradiva bodo izdelali mape in zbirke ki bodo ostale trajno v šoli.

Mlajši pionirji so se pripravili na zaključno prireditev prvega dela pionirskih iger in tako pripevali svoj delež k splošnemu prizadevanju. Sodelovali so celo cecibani s pesnicami. Sodelovali so nadalje teškovadni krožek, literarni krožek z lastnimi pesnimi in pevski krožek, ki je nastopil s svojim zborom »Škrjanček«. Naslov zadnje točke je bil »Moja domovina, ti si boj in prihodnost«, in ta je trajala skoraj eno uro. Tri ekipe pionirjev in mladincev

— zgodovinarjev pa so že prej odgovarjale pred občinstvom na vprašanja iz naše zgodovine. V tem okviru so bile tudi druge proslave.

Drugi del pionirskih iger so zaključili ob dvajseti obletnici krajevalskih žrtve. Ob tej slovesnosti so zopet sodelovali vsi pionirski krožki. Tako šahovski krožek,

gospodinski krožek (vkuhanje za mlečno kuhinjo) in tudi mladi zadružniki (z urejevanjem novega nasada) ter ostali. Nekoliko moti le dejstvo, da so pionirski krožki le še preveč navezani samo na šolo in premalo na dogajanje izven šole. Z izvolitvijo pionirskega starešinskega sveta bodo tudi te težave premostili. or

Mladinski aktiv na Izlakah spet na delu

Nekdaj aktivna mladinska organizacija na Izlakah je z leti čisto zamrla. Nehala je z delom. Ni se več shajala. Torej ni več obstajala.

To je vsekakor škodljivo vplivalo na naše mlade. Tu ni bilo več enakosti in medsebojne povezanosti kot nekoč, pač pa je bilo opaziti pravo medsebojno odtujevanje.

Letošnje leto pa je bil na pobudo občinskega komiteja LMS iz Zagorja s pomočjo nekaterih domačinov ponovno ustanovljen tako imenovani vaški mladinski aktiv. Večlanski iniciativni odbor, ki je bil sestavljen za ustanovitve aktiv, je takoj pričel z delom. Za lažje delo je aktivu poklonil mladinski odbor IRS iz Zagorja denarno pomoč. Za to gesto priskrba hvala!

Po uspehi konferenci se je izvoljeni sekretariat takoj sešel in pričel z delom. Tako se je ustanovil šahovski krožek, ki se shaja vsako sredo. Za lažjo izvedbo tega dela je Obk LMS Zagorje poklonil krožku štiri šahovnice.

Ker je med mladinci veliko zanimanje za dramatik, so ustanovili tudi mladinsko dramsko sekcijo. Tudi ta se je že sešla in izbrala delo domačega avtorja. Amaterji so že imeli prve vaje. Režijo dela je prevzel režiser zagorske Svobode, tovariš Kukec.

Na programu je bila tudi uvedba plesnih vaj. Teh pa ni bilo mogoče uvesti, ker mladina ne dobi v ta namen primerne prostora. Zato so morali mladinci to zamisel za sedaj opustiti.

V načrtu imajo tudi gradnjo majhnega športnega igrišča. Tega bodo napravili s prostovoljnimi delom, tako da se bo vaška mladina lahko ne samo kulturno ampak tudi športno izživljala.

Mladinsko politično šolo v Zagorju obiskuje z Izlak pet mladincev. O nadaljnjih uspehih in delu te vaške mladine bom še poročala. Za zdaj želimo, da bi šla naša vaška mladina ponosno in brez omahovanja dalje po poti, ki si jo je začela. Čeprav bodo nastale pod vplivom nekaterih raznovrstne ovire, velja dobra volja, vztrajnost in sloga, ki bo vse premagala. Marija Grobljar

Pogled na Litijo v 21. stoletju

Rakete! Letala! Helikopterji!

Zelo se je razvila Litija v zadnjih letih. Komaj si zamišljam kakšna je bila v mojih mladih letih. Bila je še majhna, ljudje so povečini še vsi hodili peš. Sedaj pa imamo že vsi svoje avtomobile in helikopterje, s katerimi se prevažamo po zraku in zemlji. Vse je urejeno na avtomatično upravljanje. V zvočnik samo izgovoriš, kam se hočeš peljati, in že se pelješ.

Prebivamo v nebotalnikih, kjer nam strežijo roboti in se vozimo z dvigali. Vse hiše so velike in visoke.

Tudi pod zemljo je že speljan promet. Lahko se peljemo s podzemsko železnico. V podjetju so razne restavracije in trgovine. Gremo tudi v pravljčni svet, kjer se nam prikazujejo neštete pravljčne slike.

Po premičnih pločnikih lahko prideš kamorkoli. V trgovino pri-

deš če samo stopiš s pločnika.

V prostem času lahko plavamo in se igramo. Kdor ne zna plavati se lahko hitro nauči s podvodnimi avtomobili.

Tudi šola je drugačna. Sestoji iz raznih oddelkov, v katerih lahko otroci vse predmete zasledijo s svojimi očmi. Pri zemljepisni gledajo film ob razlagi profesorja. Pri zgodovini vidimo vse velike vladarje. Pri slovenščini pisatelji sami na filmu pripovedujejo svoje življenjepisne in delo.

Ocen sedaj ni več. Vseeno so pa otroci radi učijo, ker bi radi čimveč znali.

Za razvedrilo je tudi še poskrbljeno. V posebnem razredu gledajo v izvenšolek čas razne radijske in televizijske oddaje. Tukaj se tudi pripravljajo na nastope in igrajo šah. V telovadnici je polno vsega orodja in otroci sami vadijo.

Prometna nesreča v naši vasi

»S kakšno hitrostjo vozi ta motorist!« se čudijo ljudje. Vse, ki so ga videli, je postalo groza.

S prijateljico Ančko sta šli v sosednjo vas po mleko. Prišel se je tudi mimo naju. Ančka mi je rekla: »Temu se bo gotovo kaj pripetilo, ker vozi tako hitro. Saj se še umaščiti ne bo mogel, če sreča vozilo.« Komaj je povedala, je že izginil za ovinkom.

Zaslišali sva močan udarec. Zavore so zaječale. Vozilo se je ustavilo. Približali sva se kraju. Postalo naju je strah. Pred nama je bila grozna podoba. Človek z motorjem je bil mrtev. Zaletel se je v tovorni avtomobil. Prebil si je glavo, da so se videli možgani in si poškodoval še druge dele telesa.

Nepredvidnost in pogum sta ga pripeljala v smrt.

Metoda Zidar, 6. b. r., Smartno

Starejši gledajo namesto mrtvega filma resnične prizore. V gledališču pa se sprehajajo in občudujejo posamezne igralce. Namesto šaha, ki ga igramo sami, lahko gledamo popolnejše partije med roboti.

Trgovine so vedno odprte, vse je zastoj, kajti blaga je več kot preveč. Vendar pa njih ne jemlje več, kot potrebuje.

Z letali se prevažamo sem tja. Nič kolikokrat sem že obletel zemeljsko oblo in bil sem že v vseh največjih mestih sveta.

Prirejamo tudi izlete z raketami. Ker je v Litiji zgrajeno tudi raketno vzletišče, lahko gremo kadarkoli na izlet v vesolje. Človek si je že osvojil Luno in druge planete. Ker je na Luni le malo zraka, moramo biti zmeraj v posebnih, nepropustnih oblekah. Na Marsu je pa več zraka in se lahko prosto sprehajamo.

S helikopterji se obiskujemo med seboj, ta obiskujemo največ-

je gore. Pošta se pošilja tudi z raketami. S posebnimi usmerjevalci vodijo rakete v vsa mesta in vasi.

Srečko Rudolf, 8. a, Litija

Generalno zasedanje OZN na osnovni šoli Ivan Cankar v Trbovljah

Preseñetila me je okrožnica, ki je sporočila vsem učiteljem in učencem, da bo 11. novembra 1961 ob 15.30 v 6. a razredu naše šole »Generalno zasedanje OZN«. Podpisani je bil začasni generalni sekretar U-Tant.

Z nestrpnostjo in radovednostjo smo čakali na določeno uro, ko smo lahko vstopili v »dvorano zasedanja« — v 6. a razred. Mize so bile razporejene v polkrogu. Za njimi so sedeli udeleženci zasedanja. Za posebno mizo je pred njimi sedel začasni generalni tajnik OZN U-Tant, nad njim pa je visel grb OZN.

V slovesnem vzdušju je »U-Tant« odprl zasedanje:

»Na današnji dan smo se ponovno zbrali na zasedanju. Pogovarjali se bomo o problemih, ki nas zelo skrbijo. Največji problem je smrt Daga Hammarškjolda. Počastimo njegov spomin z enominutnim molkom.«

nim molkom.«

Vsi navzoči so tiho sledili njegovemu poklicu. Nato je »U-Tant« natančno opisal smrt bivšega generalnega tajnika OZN in poudaril je drugi važni problem: razorožitve in omenil sovjetsko 50-megatonsko bombo in posledice njene razstrelitve.

Potem je predal besedo zastopnikom držav — članic, ki so prihajali na govorniški oder. Vsakega posebej je »U-Tant« pozdravil s prirčnim stiskom roke, ostali pa s ploskanjem. Predstavniki so orisali svojo domovino zemljepisno, gospodarsko in politično.

Prvi je govoril predstavnik Brazilije, nato Indije, SZ, Jugoslavije. Najbolj revolucionarno pa je govoril predstavnik Konga, ki je dejal: »... Lumumbov največji sovražnik, ki še danes uživa svobodo, je izdajalec Combe. Trdi, da je Katanga njegova. A prišel bo čas, ko bodo Katanga priključili Kon-

ga... Zalostno je končal generalni sekretar Dag Hammarškjöld. Vsega tega je kriv izdajalec svojega naroda Combe. Hammarškjöldova smrt naj nam bo vsem pobuda za nove odločitve in napore v smeri konsolidacije miru na svetni in krepitve vloge OZN...«

Ko je končal, so mu navdušeno zaploskali.

Predsednik ZDA John Kennedy je pozdravil navzoče z »Ladies and Gentlemen«. Hruščev je pa zaključil: »Nu, tak barabot!«

Nazadnje je govoril tudi predstavnik Kitajske. Po glasovanju jo je večina sprejela v OZN.

Tako je »zasedanje« potekalo v slovesnem vzdušju. Vsi navzoči so na prijeten način spoznavali gospodarske in politične značilnosti posameznih dežel in naloge vseh milijardnih narodov na svetu.

Ali je pokazal ta dogodek na šoli, da imajo učenci te šole uprte oči v svet — da se pripravljajo za življenje?

Moj korak v tisti dan

Ko sem začela hoditi v prvi razred, sem se zagledala v tovariščin prijazen in nasmejan obraz. Takoj sem sklenila, da hočem tudi jaz postati tovarišica in prijateljica otrok. Postati hočem učiteljica.

Ta sklep sem povedala tudi mami. Rekla mi je, da ta poklic terja od človeka veliko samoopovedi in potrpljenja. Vendar je lep.

Po nekaj izvršenih prvih domačih nalogah pa je mamica ta moj sklep popolnoma porušila. Pri eni od domačih nalog sem preveč rabila radirko. V zvezku je doma nastala luknja, a v špi sem dobila nezadostno oceno. Ker sem se potrudila, sem bila na koncu leta odlična, vse do petega razreda, v katerem sem sedaj.

Se vedno vztrajam pri svojem sklepu, klub temu, da je ta poklic naporen. Vztrajati hočem tudi jaz otroke v bodoče dobre in poštene državljanke. Za delo, ki me veseli, bom porabila vse bodoči čas.

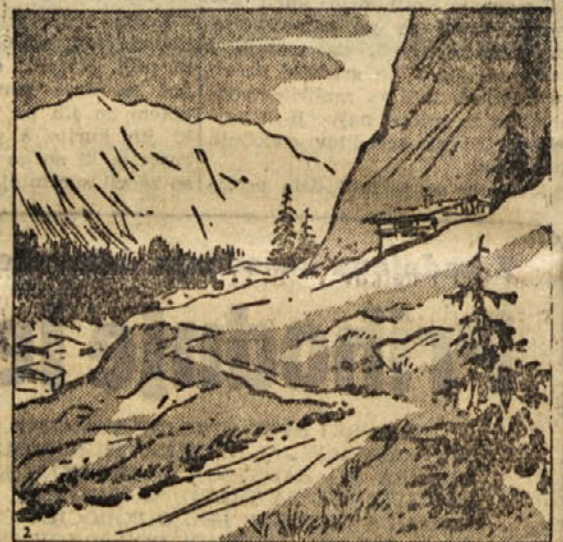
Marjetka Strmljan, 8. a, Litija

Srečna mladost v Litiji

Črni bratje

LISA TETZNER

1. — Cas, ko se te zgodba dogaja, sega že v preteklo stoletje, tam okoli leta 1833. Njeno prizorišče je švicarska pokrajina Ticino, kjer govore italijansko, in pa veliko mesto Milano v severni Italiji. Glavni junak zgodbe je mali Giorgio, doma iz Sognona v Ticinu, njegovi domači, mož z brazgotino in drugi, ki jih srečamo v prvem delu zgodbe. Ko pa se prizorišče prenese v Milano, spoznamo še družino »Črni bratje«, Giorgiovih tovarišev in njihove najhujše nasprotnike »Volkov«, družino milanskih fantalnov. Potem so še tu izkoriščevalski mojstri, pri katerih služijo švicarski dečki kot dimniškarski vajenci in cela galerija likov, razburljivih dogodkov in... Toda najbolj bo, da začnemo kar z zgodbo. — Po skalnatih obronkih ob potoku Verzasca je hotel proti Sognonu človek neprijetnega in zlobnega videza.

2. — Ta vtis je že povečala grda brazgotina na rumenem obrazu in gosta črna brada. Pod širokokrajnim klobukom je bilo videti le budne oči in rdeče ustnice. Človeku je bilo ime Antonio Luni in znano je bilo, da kupuje v Švici dečke in jih tihotapi v Milano, kjer jih prodaja dimniškarskim mojstrom za vajence. Ko je človek z brazgotino zasledil prve hiše Sognona, stisnjene v velikansko skalnato steno, je poiskal stransko stezo in legel k počitku. Ni hotel priti na elij pred večerom. — V vasi pa je medtem teklo življenje svoje običajno poti. Mali Giorgio je že zjutraj tekkel s košem na rami po hrano za živino, da bi pomagal materi, ki je odšla od doma, ko so se komaj začeli oglašati prvi petelin. Hrib, kamor sta šla, je bil tako strm, da sta se morala privežati z vrvmi in tako žeti borno travo.

3. — Ko sta našla dovolj trave, sta jo mati in Giorgio polnili v svoja koša ter se po obronku spustila v vas. Doma je Giorgio našel neki izgovor, da je hitro smuknil ven. Hotel je v cerkevni stolp, kjer je pred dnevi videl mladega čuka. Doma je imel namreč že cel zvernjak: dve sinici, dva zajca in malega detela. Zdal si je želel še čuka. Ko se je srečno vračal s svojo pridobitvijo v vreči, je srečal na vasi svojega vrstnika Anito in Enverina, ki sta se igrala. Giorgio ni maral Enverina, kjer je bil večji od njega in zelo domišljav. Enverino je bil sin vaškega krčmarja in trgovca, ki so mu bili vsi v vasi kaj dolžni in so vsi potrebovali njegovo pomoč. Ko je zdaj Anita videla Giorgiovega čuka, ga je hotela zase. »Ne dam ti ga, ker se igraš s Enverinom,« se je kulaj Giorgio.

4. — »Zakaj pa te ni tu, da bi se igrala s teboj,« je deklece ošabno napelo ustnici. »Če je tako, pa ti prinesem zvečer drugo ptico,« in Giorgio je veselo odskakljal. Doma se je že kadila na mizi okusna mineštra, ki jo je skuhala babica. Po kosilu je hotel Giorgio takoj k svojim življinam, pa ga je mati ustavila: »Morava še v dolino opet koruzo.« Takrat sta se oglašila še mlajša dva: »Nama boš prinesel jagod, Giorgio?« — Z majhnima motikama sta mati in Giorgio okopavala koruzo na tistih redkih krpah revne zemlje, ki se je stiskala med skalnate stene. Pod njima je divje skakljal potok Verzasca. Ko se je nagnilo sonce proti zatonu, se je mati zravnila: »Zdaj bi se lahko pobrigal za jagode. Sama bom končala.« Tega ni bilo treba reči dvakrat.

Uspeh podjetja „ELIT“ v Trbovljah odvisen od ustreznih obratnih prostorov

Elektrotehnično podjetje „ELIT“ v Trbovljah je eno izmed mlajših podjetij v trboveljski komun. Ki je kljub raznim težavam doseglo doslej kar zadovoljive rezultate. To vidimo, če primerjamo ustvarjene dohodke tega podjetja v zadnjih letih. Leta 1958 je ELIT realiziral 58 milijonov din dohodka, letos ga bo pa predvideno že 182 milijonov.

Podjetje se je gospodarsko ugodno razvijalo. Tako so v njem

Spomin na Tončko Čečevo

Desetega novembra je minilo osemnajst let, ko je sovranski ključasti križ pretrgal nit življenja narodnega heroja Tončke Čečeve. V spomin na njeno borbo, njen lik in njeno humanost je Prosvetno društvo s Kleka, kjer je Tončka Čečevo delala, vzgajala in budila v proletariatu napredne svobodomiselnosti ter jih vzgajala v duhu borbe proti fašizmu, v nedeljo, 12. novembra, priredilo komemorativno slovesnost v počastitev spomina na 18. obletnico njene smrti. Na slovesnosti so sodelovali mladinci s Kleka, mešani pevski zbor Svobode II, člani ZB ter ostali občani.

Letna konferenca trboveljske mladine

V soboto in nedeljo, 25. in 26. novembra, bo v Delavskem domu letna konferenca trboveljske mladine, na kateri bodo pregledali dosedanje delo ter sprejeli smernice za bodoče delo. Konferenca se bodo udeležili predstavniki vseh mladinskih aktivov, družbeni in politični delavci ter zastopniki nekaterih drugih zasavskih mladinskih aktivov.

Sprejeli so pravilnik

Kolektiv obrtne delavnice Foto Trbovlje je na svojem sestanku pred štirinajstimi dnevi sprejel oziroma potrdil pravilnik o delni delovni dohodki in pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Obrtna delavnica FOTO bo mesečno delila ustvarjeni čisti dohodek. Odlej dalje bodo člani kolektiva FOTO TRBOVLJE prejeli osebnih dohodkov do 20. v mesecu, na podlagi dohodka v preteklem mesecu.

V tej delavnici bodo torej odlej nagradili delo po novem.

Nad 300 izdelkov v „ELIT“

Delovni kolektiv „ELIT“ iz Trbovelj je v letošnjem letu prečel iz proizvodnje medenastih mazalk na proizvodnjo železnih mazalk, iz medenastih uvodnic na aluminijaste uvodnice, izključno na uslužnostno vlivanje aluminijastih izdelkov, in ne na medenine in bron, kot je bilo planirano. Pri svetilkah pa so zmanjšali težo za 30 odstotkov. Mimo druge izdeluje podjetje že na 300 različnih izdelkov, kar prinaša o izrednem prizadevanju za osvaja-nje novih izdelkov.

ek

planirali, da bodo letošnje leto dosegli realizacijo 210 milijonov dinarjev, če bo došlo 15 milijonov din investicijskega posojila za ureditev in dopolnitev svojega strojnega parka in delno za adaptacijo obratnih prostorov – v primeru pa, če bi občinski ljudski odbor oprostil podjetje od plačila prispevka od dohodka, ki bi ga porabilo za investicije, bi kolektiv dosegel letošnje leto 262 milijonov din dohodkov.

V devetih mesecih letošnjega leta so v podjetju dosegli realizacijo svojega proizvodnega plana v višini 82,5 odstot. oziroma 150 milijonov dinarjev. Če primerjamo uspeh podjetja letošnje leto z lanskim, vidimo, da se je celotni dohodek povečal za 27 %. To je vsekakor lep napredek za mlado podjetje.

Podjetje ELIT se pa bori z raznimi težavami. Tako je bilo leta 1960 pavšalirano, letos je pa došlo odločbo, da mora za leto 1961 plačati prispevek po rednem obratnem, kar zneslo 28 milijonov din. Če primerjamo obratna sredstva v znesku 42 milijonov, je prispevek kolektiva zanj huda obremenitev, saj je bilo podjetje od meseca avgusta dalje zaradi tega blokirano. Mimo tega je pa moral kolektiv poravnati obveznosti za prvo polletje (13,5 milijona din), kar zneslo z lanskoletnimi obveznostmi 41,5 milijona din – ali praktično vsa obratna sredstva.

Težave pa ima podjetje tudi z dolžniki, saj je odprtil 54 milijonov din. Vsekakor to podjetje močno ovira pri normalnem obratovanju, ker mu je težko kupovati potrebne kritične surovine.

Ob vseh teh težavah se pa mora kolektiv boriti še z neprimernimi in zelo slabimi obratnimi prostori. Podjetje namreč dela v bivših obratnih prostorih zahodnega obrata trboveljskega rudnika. Severni objekti so v zelo slabem stanju in grozi nevarnost, da bo podjetje moralo v njih prenesti delo, kar bi imelo za posledico opustitev delovne sile in znižanje planiranega dohodka.

Podjetje vlaga vsako leto nad

4 milijone din samo za investicijsko vzdrževanje. Nadalje ima podjetje nameščen svoj livarniški obrat v prostorih bivšega rudniškega skladišča za železo, ki pa po svoji lokaciji stoji na zemljišču, določenem za razširitev STT. Prav tako so podjetje ELIT bori tudi s problemom canovnih sredstev.

Perspektiven razvoj podjetja je, gledan s te strani, nemogoč. Potrebno je namreč, da ima podjetje zagotovljen investicijski program, ker lahko samo na osnovi zasigurnih obratnih prostorov in njihove opreme lahko izdela perspektivni proizvodni plan. Ne samo od delovnega kolektiva in uprave podjetja, ampak tudi od ustreznih obratnih prostorov je odvisen nadaljnji razvoj in napredek tega podjetja – ek

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ZAGORJE JE KONČNO SKLENIL, DA SE »AVTOPREVOZ« PRIDRUŽI K SAP

Povsem ugodni pogoji

Na zadnji seji je občinski ljudski odbor v Zagorju dokončno sklenil o pridružitvi zagorskega »Avtoprevoza« k ljubljanskemu podjetju SAP. Na zadnji seji so odborniki na predlog posebne komisije sklenili, da se naj »Avtoprevoz« pridruži k »Ljubljana-transportu«, delavski svet »Avtoprevoza« je pa nekajkrat sklenil, da se pridruži k SAP in pri tem sklepu vztraja. Pomenje je bil v razgovorih z zastopniki podjetja SAP dosežen sporazum in je tudi to podjetje nudilo iste obveznosti kot prej »Ljubljana-transportu«. Tako je bil dosežen sporazum, da SAP prevzame z dnem prijavitve vse pravice in obveznosti in se zavezuje nadomestiti izrabljeni vozi park (to je tudi takoj storil) ter dodatno po potrebi dati na lokalne in medkrajevne proge, vezane na območje občine Zagorje, zadostno število dobrih prevoznih sredstev. SAP se je nadalje obvezal prevzeti in organizirati tovarni promet za vse potrebe

prevoznih storitev na področju občine. Občinski LO si je pa pridržal posebno pravico predlaganja in vsklajevanja poinskikega prometa na območju občine ter bo SAP upošteval ekonomsko upravičene zahteve in pobude glede mestnega oziroma lokalnega prometa. Dogovorjeno je pa tudi bilo, da se skupno pripravi in predloži v razpravo svetju za komunalne zadeve pri ObLO Zagorje analiza lokalnega prometa, vključno s perspektivni razvoj lokalnih in medkrajevnih prog.

Zraven tega je dalo podjetje SAP nekatere obveze, kot:

da bo dalo 20 % popust na mesečne dijaške vozovnice;

da bo formiralo svojo osnovo na sedanji obseg prometa kot tudi na perspektivni razvoj prometa v Zasavju na območju občine Zagorje. V ta namen bo do kraja prvega četrtletja 1962 naročilo izdelavo načrtov za prestatitev sedanjih garaž in delavnic ter pri-

čelo z gradnjo delavnic in ostalih potrebnih prostorov;

da bo v letu 1963 izpraznilo dosedanje prostore.

da bo uredilo, opremilo, organiziralo in opravljalo usluge za servisna popravila osebnih avtomobilov v posebnih tovrstnih javnih servisnih delavnicah, začasnno bo pa servisno delavnico uredilo v sedanjih prostorih;

da bo najkasneje do konca marca uredilo in organiziralo službo za tehnični pregled motornih vozil;

da bo sodelovalo pri gradnji bencinske črpalke;

da bo uredilo turistično poslovalnico, ko bo zagotovil občinski LO potrebne primerne prostore, in

da bo imela poslovna enota SAP v Zagorju status samostojne

poslovne enote ter da se bodo vse obveznosti in dajatve, ki gredo v breme te enote, plačevale na teritoriju občine Zagorje.

SAP je v zadnjem času odprl že nekaj novih prog, tako tudi na Senožeti, kamor vozi avtobus od 16. novembra naprej. Vendar so imeli v zvezi z otvoritvijo te proge težave, ker so nekateri posamezniki izven poslovne enote SAP v Zagorju menili, da so pristojni, da dovoljujejo oziroma prepovedujejo vzpostavitev proge Zagorje-Senožeti, čeprav so n. pr. rudarji iz Senožeti in Colnis opravili s prostovoljnimi delom potrebna dela (razširitev in ureditev ceste) v skupni vrednosti okrog 800.000 din. Rudarji so bili tudi pripravljeni, da samo do konca novembra plačujejo v celoti vozovnico, dokler ne bo urejeno vprašanje plačevanja vozovnice.

(ma)

DA BI BILO PRAZNOVANJE NOVOLETNE JELKE ZA VSE DOŽIVETJE

Tudi letos bo občinska zveza Društev prijateljev mladine v Litiji pripravila praznovanje noveletne jelke. Da bi to praznovanje kar najbolj uspelo, so sklenili, da naj bi sodelovali pri organizaciji praznovanja prav vsi državljani. Na področju litijske občine je namreč nad 3500 otrok, ki se že zdaj veselijo prihoda dedka Mraza.

V preteklih letih so bili deležni daril dedka Mraza le otroci v industrijskih središčih občine. Prav tako so pa tudi nekateri delovni kolektivi obdarili otroke svojih delavcev in uslužbencev. V oddaljenjših krajih pa otroke skoro nikoli ni obiskal dedek Mraz, da bi jih razveselil.

Da pa bi bilo letošnje praznovanje noveletne jelke doživetje za

vse, je pri občinski zvezi Društev prijateljev mladine poseben namenski sklad, v katerem naj bi se zbirala vsa sredstva, namenjena za praznovanje noveletne jelke. Zato je ta zveza te dni razposlala vsem gospodarskim organizacijam, zavodom in ustanovam in državljanom (s posredovanjem stanovalniške skupnosti in krajevnih organizacij SZDL) posebno pismo, v katerih jih prosi za pomoč pri izvedbi noveletne jelke. Sredstva, ki jih bodo dale gospodarske organizacije, zavodi in ustanove, bodo razdelili po vseh območjih. Prispevki državljanov pa bodo porabljeni na tistem območju, kjer bodo vplačani.

V Litiji upajo, da nobeno pismo ne bo odposlano zastoj. Če bo to res, bomo še videli.

(ma)

Pet let delavskega doma v Trbovljah

Naš drugi dom!

Ob letošnjem Dnevu republike poteka pet let obstoja novega Delavskega doma v Trbovljah. Pet let sicer ni mnogo, če jemljemo za merilo tisočletja odkar se piše zgodovina, vendar pomeni za našo ožjo pa tudi širšo komunalno skupnost razmeroma lep jubilej. Mnogim delovnim uspehom v povojni dobi se je v naši domovini pred petimi leti pridružil tudi največji uspeh – dogradili smo po trinipolletni gradnji nov Delavski dom v Trbovljah. Ob tej priloiki je vredno, da se o pomenu postavljene kulture kulture hrama in o opravljenem delu, nekoliko poglobljeje seznanimo. Osevežimo si spomin na leta gradnje, otvoritev in opravljeno delo.

Po obširnih razpravah v l. 1952, ki so se vodile okrog določitve lokacije, kje naj stoji bodoči Delavski dom in v kakšnih prostorskih merah naj se zgradi, se je gradnja dejansko pričela 4. marca 1953, ko so najeti delavci pričeli rušiti vrtno ograjo na zemljiških parcelah bivših lastnikov Zdošek in Povše. Slavnosten pričetek gradnje je bil 19. aprila 1953, ko je predsednik gradbenega odbora tov. Lojze Ribič zasadi prvo lopato in v krajšem govoru označil pomen velike gradnje za revirje. Lahko bi rekli, da se je ob tej priloiki pričelo novo polavje v trboveljske zgodovine. Stara domova, tako Rudarski kot Delavski, prvi na severni, drugi na južni strani novega gradbišča, sta odigrala izredno pomembno vlogo v zgodovini trboveljskega in če nečemo tudi slovenskega in deloma jugoslovanskega proletariata. Vendar sta oba domova odslužila. Zaradi svojih majhnih in nefunk-

cionalnih kapacitet pač nista mogla tudi v bodoče odločilno vplivati na rast in razvoj kulturnoprosvetne in kulturnopolitične dejavnosti povojne generacije in novega rodu. Odstopiti sta morala nujno svoje mesto novemu središču – osrednjemu kulturnemu centru Trbovelj.

Sama otvoritev novega doma je bila 29. novembra 1956. Odprl ga je ob navzočnosti mnogih tisočev prebivalcev in vabljivih zastopnikov raznih organizacij in ustanov, tov. Miha Marinko, predsednik Ljudske skupščine LRS. Otvoritvene predstave domačih kulturnoprosvetnih kolektivov pa so traja-

le vsak dan od 29. novembra do 8. decembra 1956. Uprizorjene so bile številne kvalitetne prireditve, ki še danes vzbujajo prijeten spomin na dovršeno podana dela.

Občina Trbovlje je že nekaj tednov pred otvoritvijo Doma postavila družbeni organ, 9-članski upravni odbor, ki naj vodi bodoče delo ustanove – zavoda s samostojnim financiranjem. Funkcijska doba upravnega odbora se menja vsaki dve leti. Operativno delo Doma vodi odselej upravnik. Glavni nalogi ustanove sta, da upravlja z zgradbo s skrbjo dobrega gospodarja in daje prostore v uporabo zainteresiranim prirediteljem, v drugi vrsti pa skrbí za organizacijo gostovanj tujih kulturnoumetniških ansamblov, v kolikor se pokaže potreba in kapacitete Doma niso dovolj izkoriščene po domačih »Svobodah« in drugih prirediteljih. Do konca

leta 1960 je deloval v okviru ustanove tudi kino. Od 1. januarja 1961 dalje pa deluje Kino Delavski dom kot popolnoma samostojna gospodarska organizacija z najetimi osnovnimi sredstvi za izvajanje svoje gospodarske dejavnosti. V letih 1957 in 1958 je deloval v okviru Doma tudi simfonični orkester. Z delom pa je prenehal zaradi nerazumevanja nekaterih članov-orkestra, v glavnem pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Velika škoda.

Najbolj nas seveda interesira opravljeno delo v tem petletnem obdobju. Stevilke, ki nam jih prikazuje statistični pregled, so zelo zanimive. Povedo nam, da je bil Dom zelo frekventiran. Z izjemo nekaterih poletnih dni, ko je v dvoranah splošno čiščenje, je Dom odprl vsak dan. Postal je resnično, po arhitektovih besedah čebelnji panj, kamor se uka in zabave

željni ljudje zbirajo ob raznih priloikah. Spričo pestrosti prireditev, ki se v Domu odvijajo in po raznovrstnosti obiskovalcev, bi skoraj lahko dejali, da predstavlja Delavski dom resnično pravi komunalni center. V njem res ni trgovine, mesnice, branjarije in

športnih naprav, je pa, kar forklisah, spričo pestrosti prireditve, ki se v Domu odvijajo in po raznovrstnosti obiskovalcev, bi skoraj lahko dejali, da predstavlja Delavski dom resnično pravi komunalni center. V njem res ni trgovine, mesnice, branjarije in

Leto	Število predvajanih filmov	Število predstev	Število obiskovalcev
1956	7	67	18.336
1957	101	740	204.612
1958	106	821	208.851
1959	104	854	205.567
1960	105	815	196.429
1961	97	728	140.028
do 29. 11			
Skupaj	520	4.025	973.823

Iz prednjega pregleda je razvidno, da obisk zadnja leta pada. Kakšni so razlogi za to, je težko reči. Brez dvoma je vplivalo na obisk v zadnjih letih dvakratno povišanje cen vstopnicam, čedalje močnejše uveljavljanje televizije,

navsezadnje pa tudi kvaliteta filmov. Na razpolago je čedalje manjši fond dobrih filmov.

Razmeroma dobro sliko o števrni prireditvi in obiskovalcev daje tudi naslednji pregled:

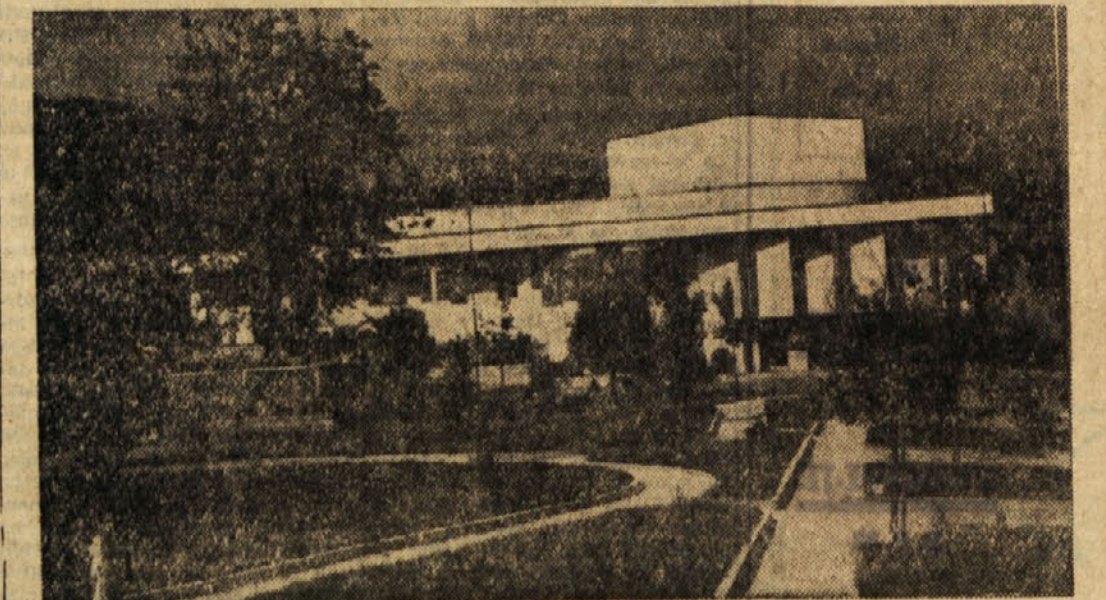
Leto	gledališki dvorani	kino dvorani	predavalnici	fonaju
1956	12	5.722	13	5.898
1957	70	23.579	12	4.327
1958	94	33.892	3	1.320
1959	72	21.009	10	3.692
1960	80	24.515	6	2.430
1961	48	19.171	5	2.115
do 29. 11				
Skup.	376	127.988	49	19.832
			484	53.769
			43	115.589

V petih letih je bilo torej v Delavskem domu vseh prireditev 4.977 in 1.290.982 obiskovalcev. V tem številu so zajeti le tisti obiskovalci, ki so imeli vstopnico za prireditve, zato je dejansko število obiskovalcev precej višje od prikazanega. Vsak prebivalec iz Trbovelj je bil povprečno 17-krat na

leto oz. 86 krat v petih letih v Delavskem domu.

V drugem statističnem pregledu so znjeta predvajana: gledališka dela in koncerti, akademije, telovadni nastopi, konference, občni zbori, predavanja, razstave in družabni večeri itd.

(Konec na 10. strani)

Trboveljski Delavski dom

Kdo naj podpira kulturo?

V soboto, 25. novembra, bo v dvorani Delavskega doma v Trbovljah letna konferenca občinskega sveta Svoboda in prosvetnih društev Trbovlje. Tajnika tega sveta tov. Karla Maloverha smo zaprosili, da bi nam povedal nekaj misli pred letno konferenco, da bi nam povedal o delu, težavah in perspektivah dela društev.

Glavna naloga sveta v pretekli sezoni je bila organiziranje praznovanja 20-letnice revolucije, kar je v sodelovanju z društvom tudi kvalitetno izvedel. Prav tako se je ukvarjal tudi z jubilejnim praznovanjem sekcij Svobode - Center. Nadalje je organiziral predavanja, praznovanje prejšnje Novoletne jelke, revijo pionirskih pevskih zborov, prvi koncert rudarskih pevskih zborov itd. Kot vidimo je bilo delo zelo pisano in zahtevno.

Plenum občinskega sindikalnega sveta v Hrastniku

Na plenumu občinskega sindikalnega sveta v Hrastniku so razpravljali o sprejetju novih pravilnikov o delitvi čistega dohodka in delitvi osebnih dohodkov. Nadalje so govorili o novem zakonu o socialnem zavarovanju ter o financiranju šolstva ter o novem načinu nagrajevanja v prosveti. Plenum je usvojil predlog, da je treba dati pravilnike čimprej v široko razpravo članom kolektiva in da morajo biti vsi pravilniki sprejeti najkasneje do konca decembra. Sindikalne podružnice v posameznih gospodarskih organizacijah morajo omogočiti, da se z osnutkom pravilnikov seznanijo člani, zato bodo predlagali, da se čenutki razbodo in pošljejo vsem članom kolektiva.

V zvezi z novim načinom nagra-

Letna skupščina Počitniške zveze ljubljanskega okraja v Trbovljah

V nedeljo, 26. novembra, bo v seini dvorani ObLO Trbovlje 9. redna letna skupščina Počitniške zveze ljubljanskega okraja. Skupščina bo v Trbovljah zato, ker bo to velika propagandna manifestacija, kajti naloga bodočih odborov Počitniške zveze v Trbovljah bo, da delavski in srednješolski mladini nudi preko nje čim cenejši oddih na morju in planinah.

Na skupščino so nadalje povabljene zastopniki mladine iz zasavskih revirjev, ter zastopniki ostalih organizacij. Mimo drugih se bodo skupščine udeležili tudi zastopniki ostalih počitniških zvez ljubljanskega okraja.

3.200.000 din štipendij za dijake Ekonomske srednje šole v Trbovljah

Kar 33 podjetij in ustanov štipendira dijake ESS v Trbovljah. Od teh je 27 gospodarskih organizacij in šest ljudskih odborov.

Vseh dijakov študira na tej šoli 240, od katerih preleva štipendijo 60 dijakov. V IV. letniku je vseh dijakov 47. Od teh jih dobiva štipendijo 30, ki imajo po dokončanju šole že zagotovljene službe.

Te številke nam povedo, da je te vrste diplomantov še vedno premalo in da jih bo treba še več.

Niku Koširju v spemln

Zgodilo se je tisto, česar smo se bali. Rudarska nesreča ga je izrgala iz naših vrst nenadoma. Usahnilo je življenje 25-letnega Nika Koširja iz Kotredže pri Zagorju. Sai ne moremo verjeti, da ga ni več med nami. Se vedno nam je živo pred očmi lik vestnega mladca, skromnega, a vendar tako dobrega človeka.

V mladinski organizacijo je bil Niko sprejet že leta 1948, zadnje leto pa je bil tudi član Obk LMS Zagorje. Osnovna organizacija ZK - Separacija pri Rudniku Zagorje pa ga je 15. VI. letos sprejela tudi v svoje članstvo, saj je v mladinski organizaciji pokazal lik prizadevnega mladinskega aktivista. Niko je bil napreden in razgledan mladinec, ki je svoje družbeno-politično delo opravljal z idealizmom in stremljenjem k večji aktivnosti mladine v Zagorju.

Toda vseh teh načrtov ni mogel dokončati. Njegovo mlado življenje je klonilo kot jesenska cvetlica. Našega Nika ni več. V nedeljo smo ga množično pospremili na zadnji poti. Skorajda nobeno oko ni ostalo brez solz, ko smo se poslovljali od njega. Kdor ga je poznal, je z bridkosti občutil težko resnico, da si ne bomo nikoli več prijateljsko stisnili roke.

Niko, Tvoj lik bo ostal vedno med nami!

Glavna težava pri delu društev pa je pomanjkanje strokovnih vodij, v društvih pa, ki imajo te vodje, so le-ti prezaposleni. Druga težava je tudi pomanjkanje ustreznih prostorov; to se opazja zlasti v vaških prosvetnih društvih in pa pomanjkanje finančnih sredstev. Svet je v letošnji sezoni dobil od predvidenih dveh milijonov le 700 tisoč dinarjev in ni mogel dati društvom praktično nič, ker so šla vsa sredstva v glavnem za gostovanje jubilejev in nastope na poligonu v Zagorju ter za administrativno poslovanje samega sveta. Toda kljub težkim finančnim pogojem so društva - in to je posebno razveseljivo - izpolnila svoje kulturno poslanstvo in so se zlasti izkazala ob praznovanju 20-letnice revolucije.

Eden največjih problemov, s katerim se bori svet, je ustanovi-

tev kluba v Svobodi - Center. Prav tako se poraja tudi vprašanje bodočega dela, gostovanj izven meja naše republike in v tujini dramske sekcije Svobode - Center, ki je prerasla nivo amaterskega gledališča.

Opaziti je tudi, da društva prehajajo počasi iz klasičnih v nove oblike dela - klube. Toda žal je desletje v Trbovljah zažvelo delo le v treh klubih. Toda opaziti je, da so klubi najboljše oblike za delo in izživljanje mladine. Oblike dela v klubih so pokazale, da se v dosedanjih praksi zelo dobro obnesejo. Morda so doslej društva in sam svet posvečali premalo paznje ravno mladini, ker je te najmanj v društvih.

Sploh pa je vprašanje vključevanja delavske in uslužbenske mladine v Svobode poglavje, o katerem bo dala sama konferenca svoje mišljenje. Vsekakor bo treba poiskati pot, da se bo tudi ta mladina vključevala v delo društev. Osnovnošolska in srednješolska mladina se vključuje v delo krožkov in šolskih pevskih zborov, toda svet zastopa mnenje, da naj bi se mladi pevci vključevali v razredne zore, ker bi Svoboda iz teh mladincev lahko dobivala naraščaj. Potrebno bi tudi bilo, da bi se na srednji glasbeni šoli ustanovil mladinski pevski zbor, kajti to so poti, po katerih bi lahko Svobode dobile mlade pevce.

Poživitev dela sekcij

Na VII. redni seji občinskega odbora, odbora SZDL so člani plenuma razpravljali o aktualnih zunanje političnih vprašanjih, analizirali so delo krajevnih organizacij SZDL, razgovarjali o pripra-

Imenovani dve komisiji

Odborniki obeh zborov občinskega ljudskega odbora iz Trbovlj so na sobotni seji imenovali dve komisiji.

Prva komisija je imenovana zato, da bi proučila stanje v KZ Trbovlje, in bo podala objektivno poročilo o stanju kmetijske zadruge na eni prihodnjih sej občinskega ljudskega odbora. V komisijo sta imenovana po en zastopnik zbora proizvajalcev in občinskega zbora ter upravni aparat ObLO.

Druga komisija pa je bila imenovana z nalogo, da ugotovi, kakšni so pogoji oziroma če je mogoče znižati pogrebne stroške. Komisija bo predlagala sedanje stroške pogrebne in obrate "Komunale" ter prinesla predlog o znižanju pogrebni stroškov.

ek

Praznovanje 29. novembra v Podkumu

22. junija leta 1858 je huda elementarna nesreča zadela Podkum. Mimo drugih materialnih škod je voda uničila tudi skoraj 3,5 km ceste in nekaj mostov. Ta nesreča je hudo prizadela kmetovalce, ki jim je bil otežkočen prevoz izdelkov v dolino. Cesto so začeli popravljati še isto leto, toda glavna dela so bila opravljena letos. Zasilno prevozno cesto bodo predali prometu na dan republike.

V kraju bo začela delovati tudi zdravniška služba, saj bodo dobili tudi vso opremo za ambulantno,

Smrtni nesreči pod Trojanami

19. novembra se je pripetila huda prometna nesreča pod Trojanami. Približno ob polnoči je prišlo do trka proti Ljubljani osemnajstletni Franc Vrankar iz vasi Jesenovo pri Zagorju in šestindvajsetletni sopotnik Stane Novak iz vasi Dobberljevo pri Zagorju. Do nesreče je prišlo v trenutku, ko sta mopedista hotela prehiteti volkswagen, ki je peljal proti Ljubljani. Tedaj je pripeljal s pravilno zasenčenimi žarometi rešilni avto-

zdravnik pa bo dvakrat tedensko obiskoval Podkum.

Na novo je bila ustanovljena tudi mladinska organizacija, ki se skupno z ostalimi prebivalci Podkuma pripravljajo za proslavo dneva republike. Na ta dan bodo odpri novo cesto in ambulantno, mladinski pevski zbor in mladinska igralna skupina pa bo nastopila v kulturnem delu programa. Na ta praznik bo prvič zasvetila tudi cestna razsvetljava.

Prebivalci Podkuma bodo s pomembnimi delovnimi uspehi pričakali dan republike.

mobil iz Rogaske Slatine. Mopedista sta se v največji brzini zaletela v rešilni avtomobil, v srednji levi blatnik, od koder ju je odbilo na cesto. Oba sta obležala mrtva. Sofer rešilnega avtomobila je bil laže poškodovan, materialne škode pa je za približno štiri sto tisoč dinarjev.

Komisija je ugotovila, da se je nesreča pripetila točno ob 17.11 uri, kajti toliko je kazala ura enega izmed ponesrečenecv, ki se je v trenutku nesreče ustavila.

Opazili smo tudi, da film ne vpliva pozitivno na mladino in starejše. Vsekakor bi želeli, da bi ljudje, gledalci znali pozitivno oceniti film, da bi znali izluščiti zrno od plevela, zato bi pa bili potrebni filmski krožki. Vsekakor se bo svet prizadeval, da se bodo pri Svobodah ustanovljali tudi krožki ki bi naj zajeli vsaj mladino, da bo znala objektivno ocenjevati filmske predstave.

Da bi se pa poživilo delo delavskih prosvetnih društev - Svoboda - je potrebno vključevati zlasti mladino. Najti je treba način, da se čim več mladine vključi v njihove vrste.

ek

NOVOST V KOMUNALNEM PODJETJU V ZAGORJU

Za vsako skupino letni plan

Ob našem zadnjem obisku v Komunalnem podjetju v Zagorju smo zvedeli za nekaj novosti, ki bi utegnile zanimati tudi naše bralce. Kar naštejmo jih:

- Že od 1. julija uporabljajo v tem podjetju pravilnik o delitvi čistega dohodka. Sicer pa imajo v Komunalnem podjetju v Zagorju obračunske enote že od lanskega leta in je uspeh uvedbe obračunskih enot že viden. Bil bi pa še večji, če bi imeli v podjetju zadosti strokovnega kadra

(manjka zlasti srednjega strokovnega kadra);

- za vsako delovno skupino v Komunalnem podjetju v Zagorju določijo letni načrt. Vodje skupin sami skrbijo za dela in se za ta dela tudi sami dogovarjajo. Uprava podjetja pa potem sklene pogodbo;

- letos so v podjetju prvič zaposlili sezonsko delovno silo za gradnjo ceste skozi Sledendrovec. V sezoni so imeli na Komunalnem podjetju čez 100 zaposlenih;

- v podjetju si prizadevajo s prirejanjem raznih tečajev, da bi se izboljšal kvalifikacijski sestav zaposlenih, hkrati pa skrbijo za higiensko-tehnično zaščito pri delu;

- investicijski program za nove poslovne prostore je že pripravljen. Potrebno zemljišče je Komunalno podjetje že odkupilo. Računajo, da bodo že kmalu začeli z deli. Nekaj sredstev imajo za gradnjo pripravljenih sami, računajo pa tudi na pomoč iz investicijskega sklada;

- Zagorjani so že po kratkem času obratovanja zadovoljni s Cvetličarno na Vinski cesti. Že zdaj pa mislijo v podjetju tudi na razširitev vrtnarije, seveda v primeru, da dobijo na voljo potrebne zemljišče, in

ek

Ponesrečili so se

TRBOVLJE

19-letni Jože Potrčević, delavec, INGRAD - poškodba levega kolena; 19-letni Jože Dolinšek, delavec, Rudnik - se je poškodoval po hrbtu; 29-letni Stefan Pinterič, delavec, Rudnik - poškodba po prsih; 25-letni Franc Medved, delavec, Rudnik - poškodba desne noge; 28-letni Čedo Knežević, delavec, INGRAD - poškodba roke; 24-letni Jože Vajdič II., delavec, Rudnik, poškodba desne roke; 31-letni Zvone Zajc, delavec, Rudnik - poškodba desne roke; 28-letni Franc Elebec, delavec, Rudnik - poškodba desne noge; 33-letni Ivan Boško, delavec, Rud-

nik - poškodoval desno nogo; 23-letni Alojz Vidrih, delavec, Rudnik - poškodoval desno nogo; 44-letni Valentin Mandelj, delavec, Mehavnika - poškodoval desno roko; 33-letni Jože Kolar, delavec, Rudnik - poškodoval desno koleno; 39-letni Jože Perpar, delavec, Rudnik - poškodoval desnno nogo.

ZAGORJE

39-letni Franc Koprivšek V., rudar, Rudnik - pri prehodu preko vozička se je s pilo zdel v levo roko; 25-letni Niko Košir, rudar, Rudnik - pri pripenjanju polnega vlaka v jami pod jaskom Potoka vas je zadrl med premikajočo lokomotivo in sprednji

opornik podbojev zračnih vrat. Pri zagoditvi ga je stisnilo v kolku; 19-letni Franc Klopčič, rudar, Rudnik - pri spuščanju vlaka do zavor mu je spodslonilo in je udaril z glavo ob voziček; 29-letni Oto Juvan, mizar, Obrtno mizarstvo - si je pri obrezovanju lesa na tračni žagi poškodoval kalculec na levi roki; 56-letni Ciril Potisek, delavec, IGM - pri prevozu vozičkov na peči je stopil na tračnico in spodrsnil ter se udaril na desno stran rebra.

Naročajte Zasavski Tednik

Pet let delavskega doma v Trbovljah

Naš drugi dom!

(Nadaljevanje z 9. strani)

Delavski dom ima prav dobre stike z gledališkimi upravami Drame in Opere v Ljubljani, SLG Celje, Slov. filharmonijo, Radiom in televizijo. Rezultat teh stikov so občasna gostovanja. Najčeseje je bilo v gosteh Celjsko gledališče. Letos t. j. v sezoni 1961/62 gledamo že pete njihove abonmajske predstave za mladino in odrasle.

Razmeroma zelo dobri so odnosi z domačo DPD Svoboda-center. To je razvidno tudi iz poročila z občnega zbora (Zas. tednik z dne 9. novembra 1961), s poročevalčevu pripombo, da bi bilo sodelovanje lahko še tesnejše. To si tudi družbeni organi in uprava Doma v izdatni meri zelo žele. DPD Svoboda-center imo v Domu v našem 9 prostorov, s skupno površino 281 m². To so le stalni prostori, ki jih uporabljajo uprava društva in sekcije. Po minimalni občinski tarifi znaša letna najemnina za te prostore 300.240 din, poleg tega pa znašajo še stroški za čiščenje, razsvetljavo, vodo, ogrevanje itd. letno 281.640 din, skupno torej 581.880 din. Niso pa tu všteti še stroški za uporabo odra za vaje, garderobe ob vajah, rekviziti, električarji in potrošena električna

energija. DPD Svoboda-center teh stroškov ne more plačevati, ker pač nima na razpolago dovolj finančnih sredstev. Razen manjšega prispevka v letu 1958, doslej društvo za najete prostore od leta 1956 ni plačalo ničesar. Izgledov za plačilo teh obveznosti ni tudi za bodoče. To se pravi, da DPD Svoboda - Center bistveno podpira in vzdržuje ustanova Delavski dom. Najbrž na to doslej ni nihče pomislil ob polaganju računov na občnem zboru. Razumljivo je, da se v dejavnosti ustanove to nekeje pozna. Trpi namreč še pestrejši in pogostejše gostovanje nekaterih osrednjih ansamblrov.

Uprava Doma je v preteklih letih z malimi sredstvi dobro vzdrževala zgradbo, instalacije in inventar. Po otvoritvi Doma so bila opravljena še naslednja dela: dokončan je bil stenski mozaik, zgrajena v kletnih prostorih improvizirana okrepčevalnica, ki služi namenu le od časa do časa, prepleksana strešna konstrukcija, prekrita streha, preložen marmorn venec, prepleksana okna na zunanji strani, kupljeni so bili stoli in mize za razne prireditve v foyerju, izdelani panaji za razstave, izvedena dodatna instala-

cija za ogrevanje odra ter številna druga dela.

Ze letos oziroma prihodnje leto pa bo nujno preslikati oba foyerja, prepleksati okna in vrata znotraj stavbe, temeljito rekonstruirati odnske naprave, predvsem potoče, obnoviti svetlobni park, nabaviti plinsko zavoro in pogrinjala za oder. Za to pa bodo potrebna določena sredstva. Če bodo ta na voljo, bodo deli gotovo pravčasno opravljena, sicer pa bo stavba in naprave v njej počasaj začele propadati in izgubljati na svojem pomenu in funkcionalnosti. Želimo, da nam v tej naši prizadevnosti pomagajo vsi občani, posebno pa še občinski ljudski odbor in domači kolektivi.

Idealno bi bilo, da bi vsa komunalna skupnost zagotovila ustanovi toliko denarnih in materialnih sredstev, da bi lahko ponudili vsakemu domačemu ansamblu brezplačno uporabo prostorov in naprav. Morda nam bo to v naslednjih letih tudi uspelo. Želimo, da bi bil to prispevek Delavskega doma kvantitetni renesansi našega domačega amaterskega delovanja in s tem večji zainteresiranosti občinstva za obisk gledališč.

Prizadevali si bomo, da bo delo in življenje v Domu v naslednjem petletnem obdobju še živahnejše in uspešnejše kot je bilo doslej, tako da bo Delavski dom postal tudi v resnici naš drugi dom.

TINE LENARČIČ

Ob 15-letnica Zasavskega tednika

Izberite najboljše športnike Zasavja

V okviru 15-letnice obstoja in delovanja Zasavskega tednika razpisuje uredništvo anketo o desetih najboljših zasavskih športnikih. Anketiranci, ki bodo dosegli v čl. ki bodo najbližje končnemu rezultatu naše ankete, bodo prejeli naslednje nagrade:

1. nagrada 3000 dinarjev
2. in 3. nagrada po 1000 dinarjev
4. do 6. nagrada po 500 dinarjev.

Med nagradenci bomo upoštevali vse tiste, ki bodo poslali na naše uredništvo ime in priimek športnika, športno panogo, ki jo goji športnik ter članstvo v klubu. V poštev pridejo vsi tisti, ki bodo najkasneje do 20. decembra poslali na uredništvo Zasavskega tednika predloge za deset najboljših športnikov.

Uredništvo je pripravilo prehodni pokal, ki ga bo prejel najbolje izbrani športnik ob praznovanju petnajstletnice obstoja Zasavskega tednika. Rezultat ankete bomo objavili v jubilejni številki našega tednika.

Uredništvo

Naročam ZASAVSKI TEDNIK

Pošiljati mi ga začnite takoj

z drem

Priimek in ime

Kraj, ulica, hišna št.

Pošta

Lastnoročni podpis

Zasavski
TEDNIK

TRBOVLJE

P.P. 82

Znamka
za
15 din

OBVEŠČEVALEC

Mali oglasi

Jeklene žične vložke - šlarafija - za kauče, postelje, stole in fotelje vam po ugodni ceni izdeluje RABIC JUSTIN, čeno pletilstvo - Bled.

Ugodno prodam motorno kolo "Puch" 250 SGS, letnik 57. Zupančič, Gabrsko - Trbovlje.

Zahvaljujem se tov. Ivanu Hrenu, Hohkratutova 23, ker mi je vrnil izgubljeni uro. - Viktor Koldič, Trbovlje, Suštarjeva 41.

Zahvale

Ob bridki izgubi mojega moža in očeta

UDOLFA PISKA iz Trbovelj, se iskreno zahvaljuje zdravniškomu bolnišničnemu delu in vsemu zdravstvenemu osebju za zadnjo pomoč in trud ter vsem ostalim, ki so pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti iskrena hvala. Se posebej se zahvaljuje Elektro Trbovlje in Elektrarni, kakor tudi vsem ostalim.

Zalujocha žena Hermina, otroci in ostali svoji

Kino

Kino "Delavski dom" v Trbovljah: 25. do 27. novembra jugoslovanski film "Trčenje na paralelah"; 28. do 30. novembra nemški barvni VV film "Ešnapurski tiger"; 1. do 4. decembra nemški barvni VV film "Indijski nagrobni spomeniki"; 5. do 7. decembra sovjetski film "Serjoža".

Kino "Svoboda" - Trbovlje II.: 24. do 27. novembra ameriški film "Dobro dan, žalost!"; 28. do 30. novembra francoski film "Taksi in prikolica"; 1. do 4. decembra jugoslovanski cb film "Mirno polje"; 5. in 6. decembra italijanski cb film "Nevarna soproga"; 7. do 11. novembra ameriški film "Ko je kraljevala komedija".

Kino "Svoboda" - Završje v Trbovljah: 25. do 27. nov. ameriški CS film "Sajonara"; 29. in 30. novembra francoski barvni film "Zena in njena igračka"; 2. do 4. decembra angleški barvni VV film "Doktor brez dela"; 9. do 11. decembra slovenski film "Tri četrtine sonca".

Kino "Svoboda II." v Hrastniku: 25. do 27. novembra nemški film "Cvetje za državna tožila"; 28. novembra jug. film "Vzkopelo mesto"; 29. in 30. novembra madžarski film "Ljubezen na razpotju"; 2. do 4. decembra ameriški barvni CS film "Mladi lev"; 5. decembra ameriški barvni VV film "Clovek, ki je preveč vedel"; 6. in 7. decembra ameriški VV film "Črna orhideja".

Gibanje

prbivalstva

LITJA
Rojstva: Stefanija Černe, Litja, Levstikova 1 - dečka; Ivana Štrubelj, Kresnice 81 - dekle; Ljudmila Renko, Litja, Gradišče 5 - dekle; Justina Pintar, Litja, Ponožič 4 - dekle.

IMPORT "CHEMO" EXPORT LJUBLJANA, Maistrova 10

trgovina s kemično tehničnimi proizvodi na debelo. Zaloga vseh vrst tehničnih kemikalij, premaznega materiala, plastičnih mas, razstreliva in tehničnih plinov. Širok asortiment, cene ugodne. Postrežba hitra in solidna. Poslužujte se naših uvoznih uslug. Provizija minimalna.

OBVESTILO

Obveščamo lastnike osebnih avtomobilov na področju občine Zagorje, da bo Stanovanjski sklad ObLO Zagorje ob Savi v poslovnem letu 1962 gradil tudi garaže za osebne avtomobile in prosimo vse lastnike osebnih avtomobilov, ki se zanimajo za garaže, da se priložijo stanovanjskemu skladu pri ObLO Zagorje, kjer bodo dobili nadaljnje informacije.

RAZPIS

Šola s praktičnim poukom za Telekomunikacije v Ljubljani razpisuje sprejem učencev v I. razred oddelka za tt monterje. Kandidati smejo biti stari od 15 do 18 let ter morajo imeti vsaj šest razredov osnovne šole.

Pouk prične 1. decembra, šolanje traja 3 leta. V času šolanja prejema učenci mesečno nagrado, in sicer v I. razredu po 4.000 din, v II. razredu po 4.500 din, v III. razredu po 5.000 din.

Po končanem šolanju si pridobijo učenci strokovno znanje kvalificiranega delavca z nazivom monter tt linij.

Kandidati morajo vložiti prošnje na Podjetje za ppt prometi v področju na katerem žive in priložiti naslednje dokumente:

1. zadnje šolsko spričevalo, 2. rojstni list, 3. zdravniško potrdilo.

Tisti, ki ne bodo prišli iz šole, naj prinesejo tudi potrdilo, kje so bili zaposleni pred vstopom v šolo.

Vsi kandidati, ki bodo sprejeti v šolo, bodo morali podpisati s podjetjem, ki ga bo šolalo pogodbo, oziroma njih starši, da bodo ostali po končanem šolanju v službi podjetja dvojno dobo šolanja. Prošnje je vložiti takoj.

Poroke: Jože Zaman, železničar in Antonija Meserko, predica; Franc Kramžar, tovarniški delavec in Antonija Kurent, tovarniška delavka; Stanislav Deželak, rudar in Marija Hrženjak, poljska delavka; Ladislav Jeršin, železniški delavec in Ana Logar, poljska delavka; Jože Illovar, transportni delavec in Marija Gracar, poljska delavka; Janez Planinšek, tovarniški delavec in Marija Medved, poljska delavka; Franc Premk, strojni ključavničar in Ana Kokalj, šivilja; Anton Kolenc, kmetijski tehnik in Marija Rugelj, vrtnarka.

Smrti: Franc Omahen, Gradiške Laze 10 - star 64 let; Terezija Benedičič, Litja, Graška c. 15 - stara 74 let; Jože Boršček, Litja, Valvasorjev trg 17 - star 79 let.

ZAGORJE

Rojstva: Rozalija Gošte, Kisovec 47 - dekle.

Poroke: Janez Vovk, rud. nadzornik, Kisovec 52 in Regina Zajc, gospodinja, Kisovec 52; Anton Hribar, rudar, Podvine 13 in Jožeta Habinc, šivilja, Podvine 53; Ivan Grobin, rudar, Jesenovo 24 in Ljudmila Tominec, gospodinja, sponkica, Stopenik 49.

Smrti: Jakob Ritonja, upokojenec, Zagorje, Ulica talcev 23 - star 62 let.

HRASTNIK

Rojstva: Ana Močnik, invalid, upokojenka, Hrastnik 181 - dve deklici.

Poroke: Oto Kropec, rudar, Hrastnik 159 in Ivana Razpotnik, kuharica, Hrastnik 159.

Smrti: Alojzija Gabrijel, roj. Kovčič, gospodinja, Brdce 6 - stara 79 let.

BREŽICE

Rojstva: Kristina Znidarič, Orešje 88 - dečka; Marija Skrliec, Brezje 11 - dečka; Matilda Galič, Laze 11 - dečka; Antonija Cvelbar, Poklek 13 - dečka; Marija Zupančič, Sela 55 - dečka; Cveta Barkovič, Sevnica - dečka; Marija Avguštin, Gorenja vas 21 - dečka in dekle; Veronika Savrič, Dobova 87 - dečka; Vukica Petakovič, Videm-Krško - dečka; Angela Gregi, Bizelsko 81 - dekle; Ladislava Bohorč, Preslad 33 - dekle; Ida Zemljak, Videm-Krško - dečka; Neža Skofca, Mali vrh 6 - dekle; Ana Kranjc, Sevnica, Ledina 18 - dva dečka; Nada Hotko, Vukovo želo 26 - dekle; Frančiška Urbanč, Gorica 6 - dečka.

Poroke: Franc Radomir Lapuh, študent, Artiče in Erika Gerjevič, učiteljica, Cerklje ob Krki.

Smrti: Franc Držič, kmetovalec, Cundrovec 3 - star 35 let; Helena Martini, družinska upokojenka, Brežice - stara 69 let; Franc Zupcevec, rudar, Senovo 135 - star 51 let.

TRBOVLJE

Rojstva: Irena Razpotnik, Zagorje - dekle; Ljudmila Breznik, Trbovlje - dečka; Angela Dolar, Trbovlje - dečka; Bronislava Jurgan, Trbovlje - dekle; Marija Skok, Zagorje - dečka; Marija Markovšek, Zagorje - dečka; Alojzija Fakin, Trbovlje - dečka; Stanislava Nučič, Trbovlje - dečka; Ana Zupan, Praprotno - dekle; Milena Razpotnik - Izlake - dečka; Milena Jamšek, Zagorje - dečka; Rozalija Drnolčič, Znojile - dekle.

Poroke: Leon Cestnik, tesar, Trbovlje in Pavla Stefin, delavka, Litja, Franc Potokar, rudar, Trbovlje in Pavla Skoda, perica, Trbovlje; Janez Zmrzla, delavec, Marija Reka in Elezabeta Medved, pospodinjska pomočnica, Kneždol; Alojzij Okorn, brusilec, Trbovlje in Marija Radašević,

uslužbenka, Trbovlje; Mihael Medvešek, rudar, Trbovlje in Katarina Domej, kuharica, Hrastnik; Janez Medvešek, steklarski pomočnik, Trbovlje in Alojzija Prinauer, delavka, Hrastnik; Pavo Lauč, delavec, Trbovlje in Ana Cepin, delavka - vratarica, Trbovlje.

Smrti: Matevž Sterban, upokojenec iz Hrastnika - star 78 let; Feliks Durnik, kmet s Čeč - star 55 let; Martin Zupcevec, kovač iz Jagnjenice-Radeče - star 56 let; Nikolaj Košir, motorist iz Zagorja - star 25 let (obratna nezgoda); Rudolf Pišek, upokojenec iz Trbovelj - star 70 let; Marija Vellgovšek, rojena Krajšek, gospodinja iz Trbovelj - stara 67 let.

RTV v tem tednu

NEDELJA, 26. novembra

7.50 Orkester George Melachri; 8.00 Mladinska radijska igra - Aleksander Marodič: Neuklonljiv; 8.55 Kitara in mandolina; 9.05 Zabavna glasba za novi teden; 10.00 Se pomnite, tovariši... Vladimir Nazor: S partizani; 10.30 Pisan glasbeni dopoldan; 11.30 Boža Novak: Očesna klinika - desno II. nadstropje (reportaža); 11.50 Zabavni orkester RTV Ljubljana; 12.30 Za našo vas; 14.15 Cestitke in pozdravi naših kolektivov; 15.30 Lepe melodije in ritmi; 16.00 Humoreska tega tedna - Mile Stančič; Zelene oči; 17.05 Zabavni orkester Radia Celovec; 18.30 Sportno popoldne; 20.00 Izberite melodijo tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

PONEDELJEK, 27. novembra

8.55 Za mlade radovedneže; 10.15 Mešani zbor nižje glasbene šole Ljubljana - Center p. v. Slavka Miheliča; 12.05 Slavko Korošec: Po domače; 12.25 Vsak dan za vas; 13.30 Vedri zvoki; 15.20 Pojo zabavni zbori; 17.05 Vsak dan za vas; 18.45 Radijska univerza - Dr. Franjo Zdravčič: Presajanje tkiva - II.; 19.05 Pozdravi delovnih kolektivov; 20.00 Ponedeljkova panorama.

TOREK, 28. novembra

8.25 Ali vam ugaja? 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo - Ena sama beseda Sutjeska; 10.15 Izberite melodijo tedna; 12.05 Nekaj slovenskih narodnih pesmi; 12.15 Kmetijski nasveti - vet. Erik Spiler: Prehrana perutnine; 13.30 Partizanski pesmi; 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo - Pohorski bataljon; 15.30 V torek nasvidenje; 17.05 Delovni kolektivi čestitajo za 29. november; 18.10 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 19.05 Od valčka do cha-cha; 20.00 Radovan Gobec: Njegovo ime je legenda; 20.35 Radijska igra - Ciril Kosmač - Mitja Mejak: Balada o trobenti in oblaku.

SREDA, 29. novembra

8.00 Mladinska radijska igra - Aleksander Popovič: Lisičica; 9.05 Zabavne melodije jugoslovanskih skladateljev; 11.00 Mitja Kreft: Reportaža o ustavi; 11.30 Zdravo tovariši! - Spored partizanskih samospevov; 12.05 Kaj je novega pri Jožovihi? 12.20 Vedri opoldanski zvoki; 13.30 Hejja ja ho - čujte, naši partizani pojo; 14.30 Izbrali smo za vas; 15.45 Zabavni ansambel Boruta Lešjaka; 16.00 Franc Milčinski: Ubogi strah; 17.30 V vedrem tonu; 18.40 Komorni zbor RTV Ljubljana p. v. Milka Skoberneta; 20.00 V svetlo opernih melodij; 21.30 Pol ure ob prijetni glasbi; 22.50 Igra nam ansambel Jožeta Privška.

ČETRTEK, 30. novembra

8.15 Zadovoljni Kranjci z novimi - vizami; 9.25 Lepe melodije; 10.00 Se pomnite, tovariši... Milenko Sober: Povsed je bila Jugoslavija; 11.30 Pred letošnjo zimsko športno sezono; 13.30 Se poslednji pozdravi in čestitke za 29. november; 15.20 Novo v studiu 14; 16.00 Moj kraj danes (reportaža); 17.30 Slovenski otket je posnel za RTV; 18.00 Radijska igra - Stanko Tomašič: Tu sem - reklet mi je Matko Zubeč; 19.05 Zabavni zbor Sergeja Rajnisa in godalni ansambli; 20.00 Naši kraji za naš spored; 20.55 Radij jih poslušate; 22.15 RTV Beograd našim poslušalcem.

PETEK, 1. decembra

9.25 Kotiček za mlade ljubitelje glasbe; 10.15 Puška moja...; 11.00 Pevka Greetje Kauffeld in pevec Ivo Robić; 12.05 10 minut z Beneskimimi fanti; 12.15 Radijska kmetička univerza - ing. Franc Bitenc; Organizacija proizvodnje in poraba sadja; 13.30 Pisani zvoki z Dravskega polja; 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Če bi vsak po svoje; 15.45 Orgle, orglice in vibracije; 16.40 Kitara in ritmi; 16.45 Jezikovni pogovori; 18.10 Veliki zabavni orkestri tega tedna; 20.00 Mandoline in godala; 20.15 Tedenki zunanje-politični pregled; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 2. decembra

8.30 Popevke in majhni ansambli; 10.15 Blaž Arnič in Fran Lhotka; 12.05 Narodne pesmi iz Vojvodine; 12.15 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Zavarovanje rastlin pred pozebo; 22.25

TEDENSKI ŠPORTNI PREGLED

Rokomet

Prijateljska tekma
Rudar : Jugoslavija 16 : 23 (8:18)

V nedeljo je rokometna reprezentanca Jugoslavije, ki se je od četrtika do nedelje pripravljala za mednarodni turnir v Oslu, odigrala trening tekmo z rokometarji Rudarja.

Približno 800 gledalcev je bilo kar razočarano nad prikazano igro reprezentantov. Pričakovali so dinamičen, borben in lep rokomet z njihove strani, videli so pa le mlačno borbo, katero so poskušali poživiti posamezniki, kar jim pa ni uspelo. Z malo več sreče bi lahko Rudar pripravil presenečenje, saj je v prvih minutah igre imel več od srečanja. Domačini so vodili s 3:1, toda zaradi slabega podajanja in izgubljanja žog, v čemer že dalj časa prednjačijo nekateri igralci, je uspelo reprezentantom izenačiti in povesti. Do konca prvega dela igre je bil rezultat kar štirikrat izenačen, kar dokazuje o izenačenosti obeh moštev. Prvi del igre so reprezentanti odločili s tesnim izidom v svojo korist.

V drugem delu igre pa so domačini poskušali stanje izenačiti. Gostje so šele v zadnjih minutah dosegli odločilno vodstvo in ga zaradi slabega igranja nekaterih domačih igralcev obdržali. Na poraz Rudarja je vplivala do neke mere tudi premajhna vzdržljivost. Medtem ko smo z igrar domačih rokometarjev lahko zadovoljni, so nas reprezentantje precej razočarali.

Pri Rudarju sta bila najbolj uspešna Skrinjar (5), Adkun (4) ter Zagar s tremi zadetki.

Nogomet

Ljubljanska podzveza
Proletarec - jesenski prvak

Minulo nedeljo je bilo zadnje kolo v ljubljanski nogometni podzvezi, in nam je torej dalo tudi jesenskega prvaka te lige. Na prvo mesto se je povzpela Proletarec iz Zagorja z 18 točkami. Večakor bodo morali nogometaši iz Zagorja v spomladanskem delu tekmovanja krepko poprijeti, če bodo hoteli obdržati primat in se uvrstiti v višje tekmovanje.

Moštvo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Proletarec	11	9	0	2	20:15	18																								
Papirničar	11	8	2	1	29:18	13																								
Grafičar	11	8	0	3	29:11	16																								
Mengeš	11	7	0	4	32:28	14																								
Svoboda (D)	11	6	1	4	21:18	13																								
Svoboda (K)	11	4	4	3	24:17	12																								
Rudar	11	3	2	6	18:19	10																								
Bratstvo	11	4	1	6	33:25	9																								
Litija	11	3	2	6	28:33	8																								
Kamnik	11	3	0	8	16:35	6																								
Sava	11	2	1	8	21:32	5																								
Kočevje	11	1	1	9	9:39	3																								

Moštvo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Mladinci	11	10	1	0	50:7	21																								
Grafičar	11	9	2	1	39:17	18																								
Proletarec	11	8	1	2	50:12	17																								
Rudar	11	6	2	3	37:17	14																								
Kočevje	11	4	3	4	20:20	11																								
Papirničar	11	5	0	5	27:30	10																								
Litija	11	4	1	6	28:33	9																								
Svoboda (D)	11	4	1	6	22:31	9																								
Bratstvo	11	4	0	7	30:29	8																								
Svoboda (K)	11	4	0	7	20:34	8																								
Kamnik	11	2	0	9	16:56	4																								
Mengeš	11	0	1	9	8:50	1																								

Ze bežen pogled na tablico nam pove, da imata najboljši mladinsko moštvo od klubov iz Zasavja je Proletarec in Rudar, medtem ko se drugi love v sredini in celo na koncu lestvice. Upamo lahko, da bo spomladanski del prvenstva prinesel boljše igre, boljše rezultate in boljše uvrstitve v končni lestvici.

Košarka

Tekmovanje za jugoslovanski pokal
Domžale : Rudar 55:50 (23:20)

V nedeljo so se košarkarji Rudarja pomerili v tekmi za jugoslovanski pokal s košarkarji iz Domžal. Tekma je bila zelo zanimiva in se je odlikovala po izredni borbenosti obeh moštev. Tako je bila do desete minute prvega dela srečanja skoraj izenačena, rezultat pa kar nekajkrat neodločen. S silovitimi napadi in z zelo lepo igro pod koši je uspelo Rudarju prvi del srečanja odločiti v svojo korist.

V drugem delu igre so pa gostje občutno popustili in dopustili domačinom, da so najprej izenačili rezultat in kasneje prešli v vodstvo, kar so znali do konca tekme tudi obdržati.

Z nedeljskim srečanjem, ki ga je Rudar izgubil, so bili trboveljski košarkarji izločeni iz nadaljnjega tekmovanja za jugoslovanski pokal. - ek

Šah

Hinko Jazbec deveti na republikanskem prvenstvu

Pred dnevi se je v Ljubljani končalo XI. šahovsko prvenstvo Slovenije. Na njem je nastopil tudi prvotek

Naistarejši partizan

Malokateri izmed številnih Crnogorcev se je tolikokrat udeležil bojev, menjal toliko gospodarjev in kraljev kot Krsto Knežević. Vse njegovo življenje je en sam nepretrgan boj za svobodo.

Začnimo s prvimi dnevi vstaje v Crni gori.

Leta 1941 je stari junak Krsto Knežević, ki mu je bilo tedaj 85 let, prišel v štab Nikšićkega partizanskega bataljona, kateremu je takrat poveljeval legendarni Sava Kovčević.

V jesenskem dnevu je sklical zbor Prvega udarnega bataljona. Na čelu je stal stariček čisto belih las. Sava je opravičal pregled.

— Izstopi ti...

Borec stopi iz vrste.

— Izstopi tudi ti.

Starejši stopajo iz vrste. Komandant ve, da je naloga težavna. Pristopi h Krstu Kneževiću in mu pravi:

— Ti si se veliko bojeval. Koristil bi nam kot svetovalec pri štabu odreda.

— Mar jaz.

— Da.

— Slišiš, Savo, jaz nisem bil nikoli svetovalec, pa tudi zdaj ne bom. Ti me kar pusti, da krenem s to mladežjo tja, kamor nam je treba.

— Krsto, treba je potovati, se boriti... Se mladim borec bo trda predla, kaj šele tebi, ki si star.

— Naj ti ne bo mar moje starosti, bolje pa je, da omahne moja stara kot kakšna mlada glava, — odvrne Krsto, ki sploh ni hotel izstopiti iz vrste.

Z udarnim bataljonom je sodeloval v vseh akcijah. Boril se je z ramo ob ramo z mladimi borec vse do tistega, ko so partizani leta 1942 krenili v Bosno. Tudi Krsto bi rad šel.

Z obrazov voditeljev je bilo razbrati, da za daljno pot starci in slabotni niso zaželeni in tako je moral Krsto ostati proti svoji volji.

Vse, dokler se ni oddelek vrnil iz Bosne (maja 1943. leta), se je Krsto Knežević skrival pred sovražnikom ter je bil nenehno v gozdovih skupaj s partizani, ki so ostali v zaledju.

Ko so partizanski oddelki prispeli iz Bosne v Crno goro, je spet prišel za puško in postal borec VI. brigade. V njenih vrstah je ostal vse do osvoboditve Nikšića, septembra 1944. leta.

Takole pravi o Krstu njegov komandant Milošević:

— Nekoč sem ušel Krstu na položaj. Vnel se je boj. Ko sem se vrnil v štab, ni hotel stari Krsto Knežević spregovoriti besede. Vprašal sem navzoče: »Kaj neki mu je?« Odgovorili so mi, da se je jezi, ker se tega boja ni udeležil. Izvlekel sem iz žepa tobak in mu ga ponudil. On pa ga ni hotel sprejeti in je rekel: »Ne bom ti za kuharja, komandant — vedi to. Sem borec in samo borec hočem ostati.« Komaj sem se spravil z njim. Kot partizan je Krsto Knežević tretjič vkorakal v osvobodjeni Nikšić.

Prvikrat je Krsto vkorakal v Nikšić leta 1877, ko je bil Nikšić osvobojen Turkov, kot borec v bataljonu Zupolukovski.

Drugikrat je vkorakal v Nikšić leta 1918, ko ga je morala zapustiti avstroogrška vojska.

Tretjič pa je vkorakal v Nikšić tedaj, ko so odredi narodno-osvobodilne vojske septembra 1944 osvobodili mesto.

Krsto Knežević se je udeležil zgodovinske Vučedoške bitke leta 1876, naslednje leto meseca maja pa se je udeležil znamenite bitke na Kestancu, v kateri je bil tudi ranjen.

Kot vojak Zupolukovskega bataljona je sodeloval pri obleganju Nikšića septembra, leta 1877. Leta 1878 pa se je udeležil obleganja Bara. Za te boje je bil odlikovan z Redom za hrabrost in Ruskim redom, razen teh pa je dobil tudi Red za zasluge za narod ter Partizansko spomenico 1941.

Krsto Knežević se živi in zna čudovito pripovedovati podrobnosti iz minulih vojn ter iz narodnoosvobodilnega boja. Dobro vidi in sliši, še vedno je zelo bister in, kakor pravi, še kakih deset let ne misli leči v posteljo.

Marko Vujačić

TRDNJAVA - davna preteklost JAJCA

Pravijo, da zgodovine Jajca ni nihče pisal in da sta edini pričunjskih borb domačinov s Turki, rasti in propada srednjeveške bosenske države le Pliva in Vrbas. To drži le do neke meje. Drugače pa govorijo nečeti spomeniki iz davnih dni, pa tudi iz novejših dobe, ko se je bosensko ljudstvo skupaj z vsemi jugoslovanskimi narodi znova uprlo ter zmagalo in ko so se zastopniki jugoslovanskih narodov zbrali v tem mestu na drugem zasedanju AVNOJ in položili temelje nove države. Zaradi teh spomenikov, pa tudi zaradi svoje čudovite okolice, prelepih slapov Plive, Plivskih jezer postaja Jajce čedalje bolj obiskano in priljubljeno turistično mesto.

V Jajce lahko pridete z vlakom. Na progi Zagreb-Sarajevo (ekspresni vlak) izstopite v Lašvi, od koder pelje v Jajce ozkoizorna železnica. Krajša in dosti lepša pa je pot po cesti preko Banja Luke, po dolini Vrbasa. Na tej progi (Zagreb-Bugoyno) je vzpostavljena redna avtobusna zveza.

Davna preteklost Jajca je vezana na trdnjavo, ki se dviga nad mestom. Vendar ta trdnjava ne pomeni začetka mesta. Sodeč po arheoloških izkopavanjih je bil ta kraj naseljen že v rimski dobi. Po zapiskih carja Porfirijena in pozneje Dukljanina, ki omenjata župo Plivo, lahko sklepamo, da so imeli tu naseljeni Slovani že v desetem stoletju organizirano državno življenje. Pozneje se Jajce omenja v 14. stoletju z gradom Sokolom, pod katerim je bosenski ban Tvrtko 1363. leta uničil madžarsko vojsko. Po tej zmagi je Tvrtko poklonil župo Plivo Vuku Hrvatiniću, očetu junaškega vojvode Hrvuju. Tudi potem, ko je Hruvje podedoval plivsko župo za očetom, je grad Sokol še nekaj časa ostal njeno središče. Vendar se je Hruvje dobro zavedal, da bo obdržal svojo oblast le, če bo zgradil močnejšo utrdbo. Tako se je začela gradnja trdnjave v Jajcu. To je bilo v času od 1391. do 1404. leta. V tem razdobju se tudi prvič pojavi ime Jajce za kraj ob izlivu Plive v Vrbas. Po zgledu srbskih vladarjev je tudi Hruvje hotel zgraditi cerkev z rodbinsko grobnico. Te zamisli ni povsem uresničil. Ostala pa je dobro ohranjena podzemeljska kriptla, ki jo zdaj domačini poznajo pod imenom katakombe. Pred vhodom v katakombe so bile od 17. avgusta

1943. leta pa do 7. januarja 1944. leta barake, kjer je bil sedež Vrhovnega štaba. V neposredni bližini so hiše, v katerih so delali in živeli tovariši Tito, Kardelj, Ranković, Pijade in drugi.

Po Hruvjevi smrti je Jajce prešlo neposredno pod državno oblast.

Jajce — stari del mesta

Šele pozneje so si ga bosenski vladarji izbrali za svoj sedež. Glede na to bi človek pričakoval, da se bo Jajce v tem razdobju silno razmahnilo. Vendar tega razvoja zaradi turške nevarnosti, pa tudi zaradi razdora med vladarji, ki so začeli uvajati katoliško vero, in ljudstvom ni bilo.

Po smrti kralja Toma je oblast prevzel njegov sin Stjepan Tomašević, ki se je kmalu po očetovi

smrti, julija 1461. leta kronal v tem mestu za bosenskega kralja. Kakor oče, tako je tudi sin zapustil staro vero. Ko pa sta mu rimski papež in madžarski kralj zaradi tega obljubila pomoč, je odrekal pokorščino sultanu Mehmedu Fatihu II. To je napotilo njega

trdnjavo, kajti vojskovanja so bila usmerjena na druga območja.

Mestna trdnjava se je še enkrat izkazala v 1878. letu, ko je avstroogrška vojska okupirala Bosno. Pravijo, da je trdnjava padla šele takrat, ko so menili nekoga katoliškega samostana pokazati tuji vojski ustreznejše dohode do zidu. Tako se je končalo zadnje obleganje mogočne, a vendar že razpadajoče trdnjave.

Vidva sinova sta bila moja učitelja...

Bilo je nekaj dni pred zgodovinskim zasedanjem AVNOJ-a v Jajcu. Bosanska Krajina je bila v svečanem borbenem vzdušju. V Jajcu so se zbirali predstavniki jugoslovanskih narodov. Ne samo v osvobodilnem boju trpeči jugoslovanski narod, ves svoboden svet je takrat prisluhnil, kaj poroče Jugoslavlani.

To svečano vzdušje, to nestrpno pričakovanje velikih dogodkov pa je nenadoma pretresla žalostna vest, da je bil na partizanskem letališču ubit sekretar SKOJ Ivo Ribar-Lola.

Njegove posmrtni ostanke so prenesli v Jajce, kjer se je pogreba ob večernem mraku udeležilo na stotine delegatov in domačinov, med njimi tudi tovariši Tito in njegovi najbližji sodelavci.

Pozna jesen je omrnila prirodu. Ljudje so bili globoko presnjeni. V teh urah je polnjalo vrvenje bližajočega se zasedanja AVNOJ-a. Ob odprtem grobu so se stisnili govorniki...

Nenadoma se iz grove odgrla sključena postava sivolasnega borca in se ustavi pred odprtim grobom. To je bil dr. Ivan Ribar, oče dveh padlih komunistov. Nad grobom je zadonel njegov odločen, toda v bolesti stisnjen glas. Poslavljal se je od svojih sinov, od mlajšega Lole in od starejšega sina, ki je padel v ofenzivi še poprej. Besede so bile naslovljene na oba:

— Vidva je dejal, sta bila moja učitelja. Vama se moram zahvaliti, da sem šel po tej poti... Zaklinjam se vama, da bom do konca vztrajal v osvobodilni borbi ter ne bom štedil svojih moči in svojega življenja v korist narodne osvoboditve.

Nemo in presenečeno so zrle vse oči v moža, ki je stal vzravnano nad krsto svojega zadnjega sina.

In res, dr. Ivan Ribar se je z vsemi močmi oprijel dela za dokončno zmago osvobodilnega gibanja za postavitve nove socialistične države. Ljudstvo mu je zaupalo dolžnost predsednika najvišjega predstavniškega in zakonodajnega telesa, ki so ga ustanovili na drugem zasedanju AVNOJ.

V tišini zimskega večera

(List iz dnevnika)

Decembra leta 1943.

Danes, se je vas oddahnila, kakor da je iz nje zbežala senca grozljivo temnega oblaka. Ponoči jo je zapustila vojska okupatorjev, nemška vojska.

Kaj pravim nemški! To je vojska najrazličnejših tipov in jezikov, vojska dezertarjev, izdajalcev, obupancev. Le oficirji in podoficirji so nemški, vse drugo pa je konglomerat Poljakov, Ukrajincev, Gruzinov, Cerkezov, Kalnikov, Turkestanecv... Čudni ljudje, večidel majhni, širokopleči, mrkogledi, krivonogi. Med seboj govorijo mešanico nemškega in svojih jezikov, vsak pa ima pri sebi majhno knjižico, iz katere se uči nemških povelj.

Ko so prišli, so najprej »okupirali« kuhinje in shrambe. Oficirji in podoficirji se niso dosti zmenili za njihovo početje. Nastanili so se v vseh hišah, tudi pri bajtarjih. Tisti večer so pri sosedovih že spali, tedaj pa je oblastno priškolnjak v sobo plavalas lajtnant in s surovim glasom ukazal: »Marš!« Družina je morala zapustiti svoja ležišča in se zateči na podstrežje, kjer ni ne postelje ne peči.

Vsako jutro je pridrvel po casti oddelek konjenikov mongolske rase. Pri potoku so napojili konje in se spet vrnili v divjem diru, da se je sneg drobno pršil za njimi. Potem se je začel »delovni dan«: tu in tam je zacvilil prašič na borjaju, v kuhinjah je zacvrčala pečenka, vino in žganje je teklo z miz. Med njimi je bilo mnogo muslimanov, ki pa se niso branili ne vina ne svinjske pečenke, kar naprej so se nalivali in mastili, gospodinje pa so jokale in skrivale, kar se je skrilo dalo. Pa tudi same so se morale pred njimi skrivati, ker so čedalje bolj poželjivo tiščali za njimi. Nekajkrat je del teh vojščakov odkorakal proti gozdu, da bi lovili partizane, pa so se vselej vrnili, ne da bi kaj opravili. Nekateri izmed njih so v kuhinjah skrivaj spraševali, kje so pravzaprav partizani. Morda jih je pekla vest, morda bi radi zapustili nacistično bando in odšli v gozd — naj bo že tako ali tako, odgovora niso nikjer dobili. Naposled se je okupatorska sodruga vendarle začela pripravljati na odhod. Tisto noč pred odhodom pa je nekaj pijanih vojščakov potrkalo na vrata mlina pod gozdom. Dolgo so bili tam. Ljudje iz bližnje vasi so slišali divje vpitje, razbijanje in obupne klice na pomoč.

Nihče ni mogel zvedeti, kaj se

je zgodilo, ker mlinarja in njegove družine ves dan ni bilo na spregled. Slutnje pa so bile čedalje temnejše, strah čedalje hujši, ker je nekaj sodeže še vedno ostalo v vasi. Zenske so se skrivale po podstrežjih.

Zdaj ni nobenega vojaka več v vasi — vzela jih je noč. Ljudje so se oddahnil, na mlinarja in njegovo družino pa niso pozabili.

Ko je padel na zemljo mrak, je vas spet oživela. Prišli so partizani-terenci in sklicali ljudi na sestanke. Tiho kakor polnočne sence so prihajali vaščani po zasneženih poteh in napojili zahtohlo sobo pri sosedovih do zadnjega kotička. Pod zakajenim stropom je brlela petrolejka in njen plamenček je kdaj pa kdaj bolesto zatrepetal, kakor da ga je strah mučne tišine. Na sestanku so prišli večidel gospodarji in gospodinje, ker mlajših ljudi ni bilo doma — nekateri so bili med partizani, drugi pa se še niso vrnili iz italijanske internacije. Obrazi so bili zasikrjeni, vprašujoči. Nekje za pečo je tiho zahtela osiela mati, rekoč:

— »Se zdaj ni glasu o njem... Poleti sem dobila zadnje pismo od njega...«

— »Tudi moja dva se še nista vrnila«, je zatarnal sključen možakar. — »Menda je zelo daleč tisto mesto v Italiji, kjer sta bila internirana.«

Za mizo so sedeli partizani. Nekdo izmed njih se je dvignil, pozdravil ljudi in jim začel govoriti o narodnoosvobodilnem boju, o jalovih načrtih nemške ofenzive, o izkoriščanju v stari Jugoslaviji in o graditvi nove, Titove Jugoslavije. »Konec prejšnjega meseca«, je dejal, »so se sestali v bosenskem mestu Jajcu predstavniki vseh jugoslovanskih narodov in položili temelje novi državi, kjer bodo vsi narodi in vsi državljani imeli enake pravice.«

Obrazi so se začeli jasiti, vsi so napeto poslušali. Bilo je, kakor da je v temni prostor potipal žarek poletnega sonca. Možem se je kar razvezal jezik — začel so se podrobno zanimati, kaj vse so slišali odposlanci ljudstva v Jajcu in kakšna bo nova država.

Razgovor se je končal s partizanskimi pesmijo. Najprej so zapeli partizani, nato pa so pritegnili še drugi — in kmalu je vsa soba prepevala, prepevala od srca, zganjeni obrazi in oči, ki so iz noči trpljenja gledale v jutro svobode in miru.

»Koliko neki je teh partizanskih pesmi?« je vprašal stari mož. Tudi belogardisti so bili v našem

kraju, pa niso znali drugega kakor stare, klamarske viže, zapeli pa so samo takrat, kadar so bili pijani. Jaz sem star, doma čepim in malo zvem o vaših bojih. Po vaših pesmih pa sodim, da boste zmagali vi, ne pa belogardisti. Pamet mi pravi, da je tako: naša država raste, nemška pa se podira kakor štor, ki so ga razjedle mravlje.«

Kazalec na uri je prilezel že na deset, ko so se začeli ljudje razhajati. Vse je bilo tiho, le sneg je škripal pod nogami. Tedaj pa je nenadoma preskakal tišino razklan, obupan glas. Po snegu se je opotekal mlinar — dosegl ga ni še nihče videl, odkar se mu je pripetila nesreča.

— »Dajte mi puško, dajte mi kakršno koli orožje... Dajte mi te proklete rable, da jih raztrgam...«

To noč je več moških iz vasi odšlo s partizani.

komandi, pa me niso hoteli poslušati, zapodili so me.«

— »Kaj se je zgodilo, oče?«

— »Predvečernim je večer so potrkali na vrata. Zahtevali so, naj jim damo jesti in piti. Dali smo jim — za zahvalo pa so mene in ženo zaprli v shrambo in ostali sami s štirimi hčerami. Divje, poživinjeno so navalili nanje... branilo se se in vpile na pomoč... toda bilo jih je precej, teh rabljev, teh zverj v človeški podobi...«

Odmalaj se je naprej. Sneg je ostro škripal pod njegovimi okovanimi čevlji. V nočno tišino se je še dolgo razlegal njegov glas:

— »Dajte mi puško, dajte mi orožje... Dajte mi te proklete rable, da jih raztrgam...«

To noč je več moških iz vasi odšlo s partizani.

Franjo Godec

VEDRE TITOVE SALE

Skoraj v vsakem govoru predsednika Tita, v slehernem njegovem razgovoru lahko zasledimo iskreno njegovo toplino in prirečnega humorja. S toplino njegovega glasu prihajajo ti vedri utrinki, ki v hipu izbrisajo zadnjo ob arčanju z velikim državnikom, ob katerih živo občutimo to, kar vselej vemo: Tito je naš. In mnoge teh iskrih misli ostanemo med ljudmi kot anekdote, ki jih z ljubeznijo pripovedujejo dalje.

DOVOLJ MLEKA — CENEJŠA VODA

Predstavniki Titove enote iz Cukarice v Beogradu so bili pri predsedniku in se pogovarjali z njim o nekaterih komunalnih problemih. Ko so omenili mleko, je tovariš Tito povedal šalo, za katero lahko velja pregovor: V vsaki šali — pol resnice.

»Preskrba z mlekom se je precej izboljšala,« so rekli ljudje iz Cukarice. »Ze prihodnje dni bo imel Beograd dovolj mleka.«

»Potem se bo najbrž pocenila voda,« je med smehom razsodil tovariš Tito.

Ko se je ob neki priložnosti pogovarjal s tovariši iz Ljudske tehnike, je tovariš Tito izrazil prepričanje, da jim z nekaterim materialom pomaga armada.

»Toda mi potrebujemo denar,« so rekli.

»Ne gre. Denar potrebujemo tudi mi,« so se pošali predsednik Tito.

»ZAKAJ MI NE POSLJETE OPOMINA?«

K predsedniku Titu so prišli na obisk predstavniki izvidniških organizacij. Pripovedovali so mu o svojem delu in problemih. Med razgovorom je tovariš Tito vprašal:

»Zdi se mi, da sem tudi jaz član izvidniškov?«

»Ste, tovariš predsednik.«

»Pa sem plačal članarino?«

»Zakaj me niste opomnili? Zakaj ne terjate, naj plačam zaostalo članarino?«

»To je odvisno od blaginje.«

»Naj pošlje opomin,« je samokritično svetloval tovariš Tito.

»Nato plačati.«

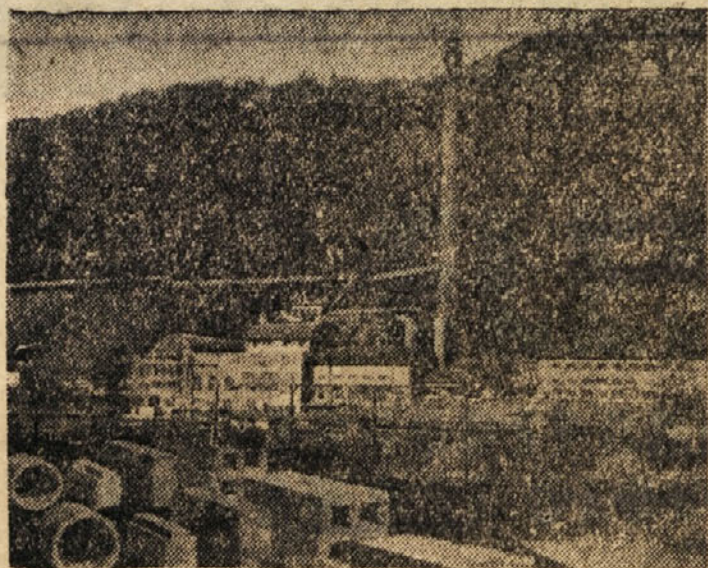
Srečna mladost

ELEKTRARNA TRBOVLJE

Z OBRATOM TOVARNA ZIDAKOV IN JAMSKIH KADROV TRBOVLJE

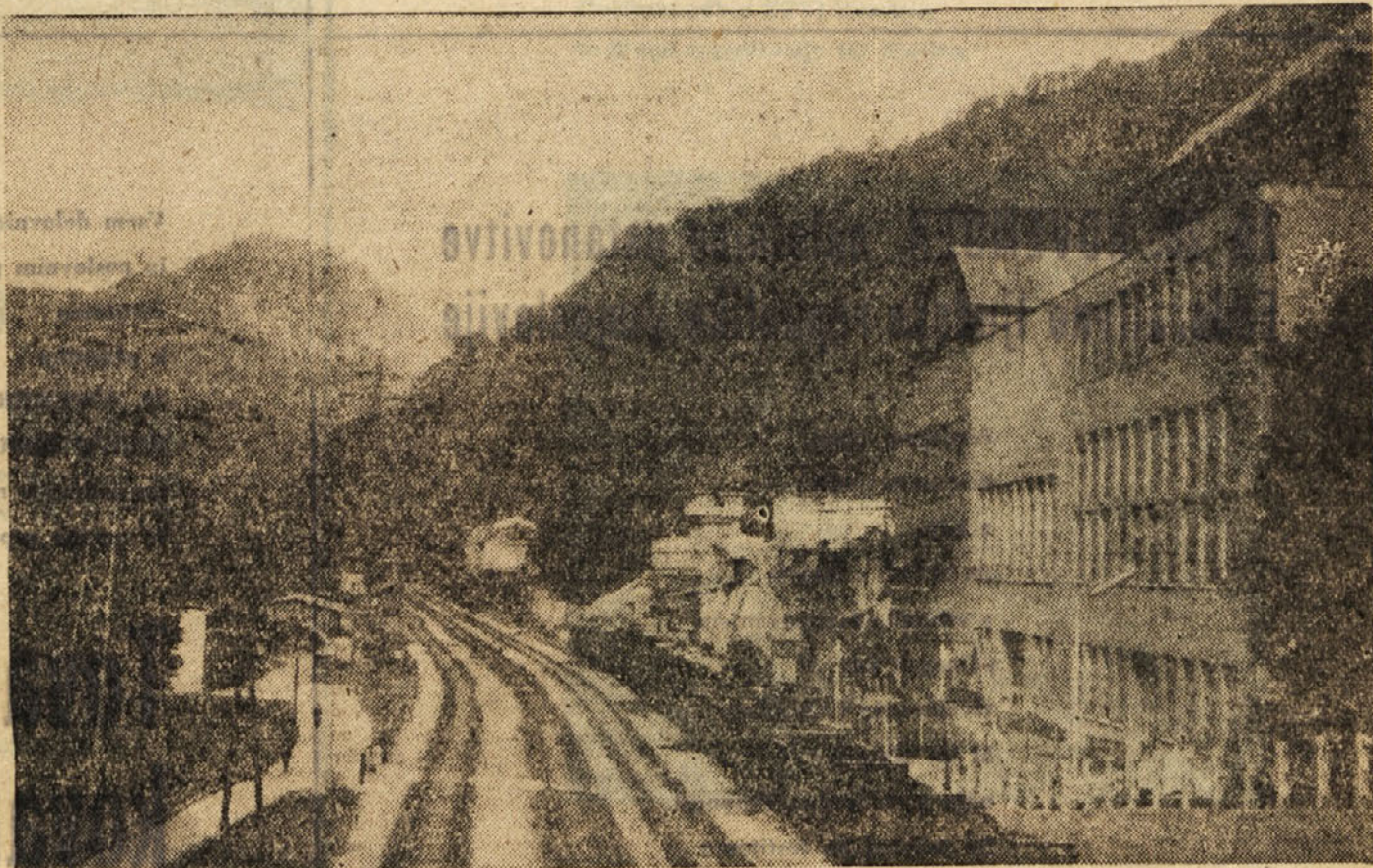
čestita vsem delovnim ljudem socialistične Jugoslavije k doseženim uspehom
ter jim želi še nadaljnjih delovnih zmag pri izgradnji socialistične domovine!

**Vsem pa še posebel čestita k 18. obletnici rojstva nove
Jugoslavije, 29. novembru - Naj živi Praznik republike!**

Gostišče elektrarne

čestita vsem za praznik republike
in se priporoča

**Rudnik
rjavega
premoga**

**Trbovlje
Hrastnik**

z oddelkom za specialna rudarska dela in rudniškim odborom sindikata
rudarjev

čestita
k doseženim uspehom

ob Dnevu republike

vsem članom kolektiva, kolektivom ostalih rudnikov ter
vsem poslovnim prijateljem!

Delovni kolektiv

Gradbenega podjetja Zagorie

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem,
investitorjem in delovnim ljudem
k PRAZNIKU REPUBLIKE, 29. NOVENBRU,
in jim želi še mnogo uspehov pri izgradnji
socialistične domovine.

ZA PRAZNIK REPUBLIKE, 29. NOVENBER
čestita vsem delovnim ljudem

Elektro - Trbovlje

s svojimi ekonomskimi enotami:
distribucija — gradnje in vzdrževanje — servisi —
projektivni biro — avtopark in uprava.

Vsem delovnim ljudem
in poslovnim prijateljem
čestita
k prazniku republike,
29. novembru

**Komunalna banka
Trbovlje**

Cenjenim gostom se priporoča
za obisk v gostišču

Dimnik - Trbovlje

Nudi vam najboljša vina
in svečeno znane specialitete,
istočasno pa vsem čestita
k prazniku republike,
29. novembru, in se priporoča
Delovni kolektiv

Tovarna avtomobilov in motorjev Maribor

Naši izdelki

Prekucnik »TAM 4500 K« in »TAM 4500 DK«
Gasilski avtomobil »TAM 4500 G« z vgrajeno cisterno in drugim gasilskim priborom
Kamion »TAM 4500 P« za polivanje in pranje ulic
Kamion »TAM 2000« v standardni izvedbi, nosilnost 2 t, v posebnih izvedbah:
kombi, kombi bus, furgon in vozilo za prevoz pošte
Avtobusi »A 3000« v turistični in standardni izvedbi, 32 sedežev
Avtobusi »A 3500« v turistični in standardni izvedbi, 37 sedežev
4 in 6-cilindrski, zračno hlajeni Diesel motorji z močjo 85 in 120 KS
Rezervni deli za vozila »Pionir«, »TAM 4500« in »TAM 2000«
Informacije v tovarni avtomobilov in motorjev Maribor ter v njenih prodajalnah.

Delavski svet, uprava in delovni kolektiv

Splošnega gradbenega podjetja „Zasavje“

Trbovlje, Savinjska cesta,

čestitajo vsem investitorjem in poslovnim prijateljem ter vsem delovnim ljudem za DAN REPUBLIKE, 29. november.

Izvršujemo vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. Dobra organizacija podjetja, sodobna mehanizacija, specializirani obrati so jamstvo za hitro, solidno in ceneno gradnjo. Zadovoljstvo investitorjev je jamstvo za naše kvalitetno delo.

ZA 29. NOVEMBER, obletnico ustanovitve Federativne ljudske republike Jugoslavije

čestitamo vsem delovnim ljudem z željo, da bi tudi v bodoče s svojim udejstvovanjem pomagali pri izvrševanju vseh nalog, ki jih zahteva naša socialistična skupnost. Se posebej pa čestitamo našemu delovnemu kolektivu k dosedanjim dosežkom in želita kar največ uspehov v bodoče delavski svet in uprava

Tovarne dokumentnega in kartnega papirja Radeče

Vsem delovnim kolektivom in poslovnim prijateljem čestitamo k prazniku 29. NOVEMBRU — DNEVU REPUBLIKE ter želimo v nadaljnjem delu še mnogo uspehov

Proizvajamo:

komplete orodja za opremo vseh vrst motornih vozil, za opremo garaž, servisnih in avtomehaničarskih delavnic. Dobavljamo tudi vse vrste in dimenzije klešč, prebijačev, ploščatih dlet, izvijačev, montirnih želez itd. Rezervne dele za traktorske pluge, odkovke — kovane matrično za motorno in karoserijsko industrijo, strojno industrijo in fino mehaniko ter podobno industrijo do 10 kg težine, prosto kovane odkovke do 40 kg težine po kosu. Da bo pri vašem delu uspeh zagotovljen, se poslužujte našega kvalitetnega orodja.

Tovarna kovanega orodja Zreče Slovenija

Trgovsko podjetje „Prvi junij“ Trbovlje

z vsemi svojimi poslovalnicami, veleblagovnico in samopostrežnimi trgovinami se priporoča cenjenim potrošnikom ter se jim zahvaljuje za dosedanje zaupanje. Vsem delovnim ljudem čestitamo

za DAN REPUBLIKE — 29. november.

Najbolj prijetno se počutiš in najbolje si postrežen v gostišču

Dalmatinska klet Trbovlje

Nudimo vam izbrana dalmatinska vina in ostale pijače ter specialitete, ribe in druge jestvine. Delovni kolektiv gostišča se priporoča in čestita vsem za

PRAZNIK REPUBLIKE, 29. november.

Delovni kolektiv

Cementarne Trbovlje

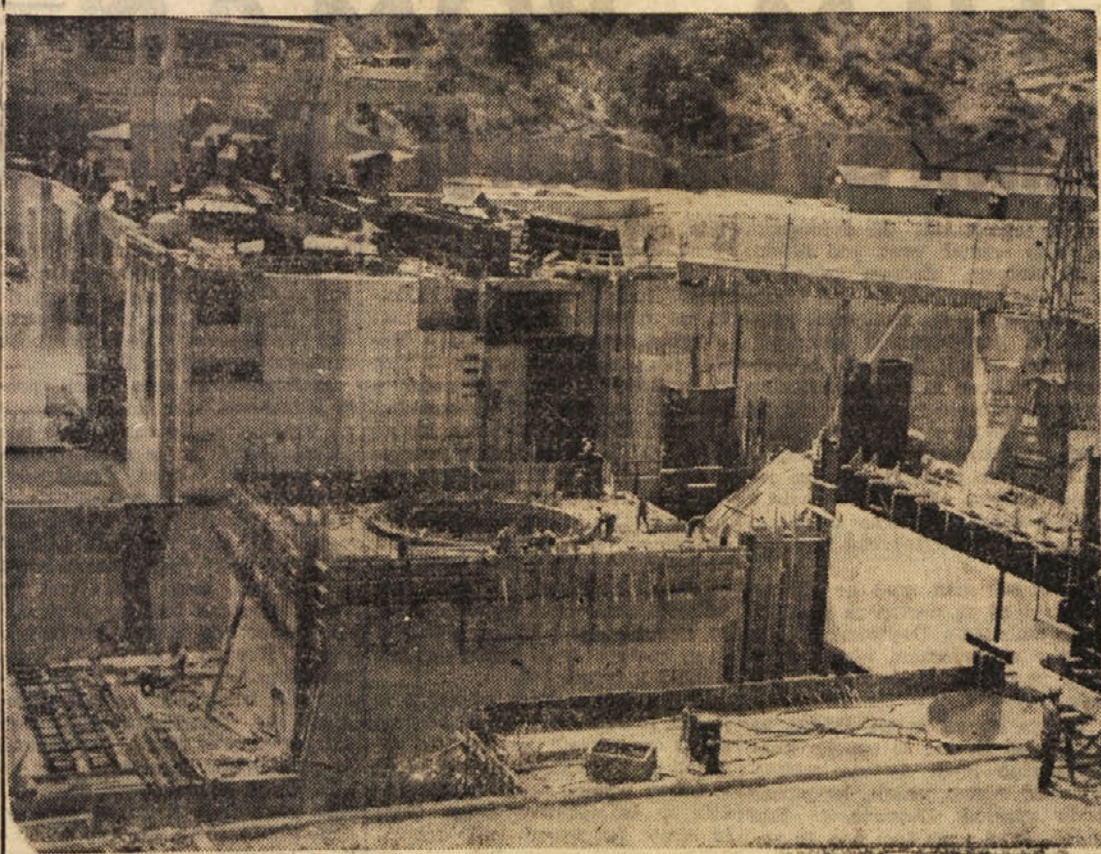
z obratom Zidani most

čestita za praznik republike vsem delovnim ljudem in kolektivom ter jim pošilja borbene pozdrave. Najboljši in najbolj kvaliteten cement vam nudi Cementarna Trbovlje.

Kino Svoboda Trbovlje II

Obiskovalci kinopredstav! Obiskujte filmske predstave v kinu Svoboda II, kjer si boste lahko ogledali najboljše domače in tuje filme.

Za obisk se priporoča uprava kina ter vam čestita za PRAZNIK REPUBLIKE, 29. november.

ELES

ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE

s svojimi združenimi podjetji
in upravo v Ljubljani
čestita ob praznovanju Dneva republike
vsem delovnim kolektivom,
svojim sodelavcem in svojim odjemalcem
električne energije,

Vsem delovnim ljudem hrastniške komune
in ostalim
čestita k prazniku, 29. novembru 1961
delovni kolektiv

Splošnega gradbenega podjetja Hrastnik

in jim želi še nadaljnjih uspehov
pri izvrševanju gospodarskih in ostalih nalog.

Za kvalitetno
brzorezno orodje

- strgarski noži
- spiralni svedri
- rezkarji iz kvalitete
»Elomax«

za PNEVMATSKO ORODJE
INDUSTRIJSKE NOŽE
VZMETI in za
GRELNO (Cekas) ZICO

je trenutno premalo naročil
— pozneje pa spet ne bomo
mogli ustreči.
Pohitite torej z naročili
sedaj, ko je lahko še kaj.

Delovni kolektiv,
delavski svet, upravni odbor,
osnovna organizacija ZK in
sindikalna podružnica

INDUSTRIJE GRADBENEGA MATERIALA

Zagorje ob Savi

čestita
vsem delovnim ljudem ob
29. NOVEMBRU
in jim želi
pri nadaljnjem delu
kar največ delovnih uspehov

Vsem občanom komune Hrastnik

čestitamo ob Dnevu republike

Občinski ljudski odbor Hrastnik
Občinski komite Zveze komunistov Hrastnik
Občinski odbor SZDL Hrastnik
Občinski komite LMS Hrastnik
Občinski sindikalni svet Hrastnik
Občinski odbor Zveze borcev NOV Hrastnik
Občinski odbor Svobod in prosvetnih društev
Hrastnik
Občinski odbor ZROP Hrastnik
Občinski odbor ZVVI Hrastnik
in druge organizacije ter društva

Komunalno podjetje

Zagorje ob Savi

čestita
ob dnevu republike —
29. novembru,
in želi
vsem delovnim ljudem
kar največ uspehov.

Gostlinsko podjetje

ZAGORJE OB SAVI

z obrati čestita vsem delovnim
ljudem ob
DNEVU REPUBLIKE

Vsem članom
Kmetijske zadruga
in ostalim
čestita za letošnji
PRAZNIK REPUBLIKE,
29. november

Kmetijska zadruga Trbovlje

Za praznik republike
čestita vsem
ZDRAVSTVENI DOM
TRBOVLJE

TOVARNA KONFEKCIJE
IN PLETENIN
„S A V A“
Zagorje ob Savi,
čestita ob Dnevu republike

Obrtno podjetje
FOTO TRBOVLJE
čestita vsem za 29. november
in se priporoča.

„AGROSTROJ“ LJUBLJANA
— popravlja kmetijsko in
gozdarsko mehanizacijo
— izdeluje kmetijsko strojno
opremo in namakalne
naprave
— izvršuje melioracije in
montira električne mlinčne
naprave.

Lesno industrijskega podjetja

Zagorje ob Savi

čestita
ob 29. novembru —
dnevu republike —
vsem odjemalcem,
dobaviteljem,
poslovnim prijateljem in
delovnemu ljudstvu
širok po domači.

= ZANIMIVOSTI - FILM - ROMAN =

PONIŽANJE črnega Jimma

(Del težke zgodovine ameriških črncev)

Cetrty julij je največji praznik ZDA. Ta dan leta 1776 je bila proglašena svoboda trinajstih severnoameriških kolonij. V izjavi neodvisnosti piše: »Vsi ljudje so od rojstva enaki. Življenje, svoboda in želja po sreči...« Lepe besede, toda 500 tisoč črnih Američanov je bilo še vedno videnjenih v spone suženjstva. Napredni voditelji Severa so takrat govorili: »Sedaj je le še vprašanje časa in vsi črni bodo osvobodjeni. Vsekane, ki bo tri leta vojak, bo svoboden. In Črnci so se borili kot levi proti Angležem. Ameriška zgodovina govori o črnih herojih. Mnogo jih je izgubilo življenje za osvoboditev Amerike. Črnci Tick Sisson je 9. julija 1777. leta sam vdrl v angleški glavni stan v Rhode Islandu in ujel angleškega generala Prescotta. In pozneje, mar ni bila črna deklica Phoebe, ki je rešila gotovo smrt Washingtona?

Toda boj za osvoboditev Amerike Črncem ni prinesel tako željenosti in tudi obljubljenosti svobode. Nasprotno! Mnogo črnih vojakov se je moralo po vojni znova vrniti v suženjstvo. Francoski general Lafayette je takrat ogorčen vzkliknil:

»Nikdar ne bi potegnil svojega meča za stvar Amerike, če bi vsaj malo vedel, da s tem pomagam k ustanovitvi države suženjstva!«

Dne 1. januarja 1808 je bil položen še drugi važni temeljni kamen v zgodovini ameriških črncev. Na ta dan so z zveznim zakonom prepovedali uvoz črncev v ZDA. Toda rešitev vprašanja suženjstva so prepustili posameznim državam. S tem so sprožili nov problem. Širile so se namreč plantaže bombaža, posestniki so potrebovali nove sužnje. Uvoziti jih niso mogli, zato je rasla cena črnemu blagu. Namesto 300 je odesel veljal dober suženj 1000 do 1200 dolarjev. Statistiki in zgodovinarji so ugotovili, da je s podražitvijo bombaža za vsak cent zrasla cena sužnja za 100 dolarjev. Od črnega garaža so zahtevali še več. In ta je brezglavo bežal v gozdove in močvirja. Gorje črnemu ubežniku, če so ga dobili. Preberimo samo nekaj oglasov iz časopisov tiste dobe:

»Zbežala Črnka z dvema otrokoma. Nekaj dni pred pobegom sem ji vžgal znamenje z žarečim železom na levo stran lica. Poskusil sem napraviti črko M.«

»Zbežal Sam. Pred kratkim je bil ustreljen v oko in ima nekaj strelcev v svoji levi roki in na svoji levi strani...«

»Zbežala črna deklica z imenom Mary. Ima malo podplutbo čez oči. Manjka ji mnogo zob. Črka A ji je vžgana na čelu in licu.«

»25 dolarjev za mojega Johna. Konica nosu mu je odrezana.«

»S plantaže Jamesa Surgetta so zbežali sledeči Črnci: Randa - odrezano mu je uho, Bob - izgubil je oko, Kentucky Tom - ima zlomljeno čeljust...«

»Pozor! Podpisani dajem tem potom na znanje, da imam na razpolago najboljšje črnske pse in sem ob vsakem času pripravljen loviti sužnje, in to po nizki ceni. Moji psi so prvoizredni, dobro izučeni, delam že 15 let z uspehom v tem poslu. Moje cene so: 10 dolarjev, če ulovim sužnja v distriktu njegovega lastnika, 15 dolarjev za sužnja, ujetega v uradnem okrožju in izven tega 50 dolarjev. Prosim, obvestite me, dokler je sled še sveža.« - Don Mc Cowan -

Cena črnemu blagu je rasla. Leta 1820 je sprejel Kongres tako imenovani Missouri kompromis, ki določa, da je v bodoče suženjstvo severno od 38° vzporednika prepovedano, južno od tod pa principiarno dovoljeno. Ta zakon pa je povzročil pravo črnsko borbo s črnim blagom. Kmetje v obrobni predelih severa so začeli vzgajati sužnje in jih prodajati na Jug. Tako so v Virginiji in Marylandu v 40 letih vzgojili in prodali na Jug 250.000 sužnjev. Za sužnje so obstojale posebne trgovske hiše, ki so tudi na veliko delale reklamo za svoje blago. Preberimo samo dva oglasa iz takratne dobe v časopisu Memphis Daily - pa nam bo marsikaj jasno:

»Podpisani, da na znanje, da ima na zalogi 45 Črncev, med temi 25, ki jih je pred kratkim dobil iz Virginije. - Tri prvovrstne kuharice, 1 kočijaža, 1 violinista. Ostali so moški in ženski poljski delavci. Sam se bom zadovoljil z najmanjšim dobikom. Pridite in izkoristite priložnost.«

»Črnci na prodaj! Črnka stara 24 let in njena dva otroka, eden osem, drugi tri leta. Omenjeni črnci so na prodaj ločeno ali skupaj, po želji. Ženska je dobra šivilja. Vse poceni prodam za gotovino ali zamenjam za ustrezno blago. - Matthews Bliss, New Orleans.«

»Svoboda, svoboda! So za to klicali v tistem upanju črni sužnji v začetku državljanske vojne, ki se je razvnela med industrijsko razvitimi državami na severu in zaostalim agrarnim jugom? Nad 200 tisoč Črncev se je junjsko bojevalo v vrstah vojske Severa. 37.000 jih je darovalo svoja življenja za uresničitev izjave o enakopravnosti.

(Se nadaljuje)

Z zagorskimi svobodarji v Franciji

(Nadaljevanje in konec)

Vokalni sekstet je ob tej priložnosti zapel nekaj pesmi, igrali pa so tudi »Veseli revirčani«. Ko so se rojaki nekoliko razveselili, smo skupaj z njimi ob spremljavi harmonike peli naše narodne in partizanske pesmi. Ne morem popisati razpoloženja, ki je vladalo. Marsikateremu rojaku je kanila solza iz oči. Ko smo se poslovili od rojakov, so bili le-ti dobesedno prevzeti od vsega, kar so doživeli.

V imenu rojakov se je našemu ansamblu zahvalil za tako prijetno poživitev in se poslovil Anton Skrbna, predsednik društva »Slavček«. Poudaril je, da smo naredili med našimi rojaki res mnogo veselja ter da nas bodo ohranili v trajnem spominu. Zazelel pa je tudi, da bi se še kdaj videli. Predsednik društva »Triglav«, Viktor Molara, nam je v imenu društva izrekel najboljše želje pri nadaljnjem koncertiranju in nam zazelel srečno pot.

Po pozdravih naših rojakov je Dovo Sušnik na harmoniki intoniral pesem »Oj, zdaj gremo...«, nakar smo vsi vstali in zapeli solzljiv oči pesem v slovo. Lahko si samo mislimo, kakšni občutki so prevečali naše rojake ob slovesu. Ob avtobusu kar ni hotelo biti konca poslavljanja. Ob odhodu so nam rojaki klicali: »Na svidenje!« in: »Pozdravite našo domovino, naše domače.«

11. oktobra smo prišli v Pariz. Ceprav smo bili od vožnje ponoči utrujeni, smo si mesto za zana-

njem ogledovali. Z avtobusom smo se ustavili prav pod Eifelovim stolpom. Medtem ko so se svobodarji povzpeli na vrh samega stolpa, so se zastopniki zglasili na jugoslovanski ambasadi. Tam so izrazili željo, da bi pripravili koncert za člane sindikalne podružnice naše ambasade. Ob tej priliki smo se s kulturnim atašejem pristrčno razgovarjali, pokazali pa smo mu tudi nemško izdajo časopisa »France Journal« z objavljenima člankoma o našem gostovanju v Merlebachu in Freymingu.

Naslednji dan smo se skrbno pripravljali za nastop za sindikat naše ambasade. Dopoldne je bila vaja v akademskem klubu, koncert je pa bil napovedan ob 21. uri.

Gostje so se začeli zbirati že kmalu po 20. uri. O uspehu koncerta smo imeli deljena mišljenja, saj nismo vedeli, kako nas bodo sprejeli. Dvorana je bila polna. Pred nastopom nas je pozdravil predsednik sindikalne podružnice tovariš Jakše in nanizal pri tem tudi naše kulturno poslanstvo in omenil uspele nastope v Merlebachu, Freymingu in Creutzwaldu. Zazelel nam je v nadaljevanju naše turneje kar največ uspehov.

Po pozdravni pesmi vokalnega seksteta so poslušalci kar osepili (med poslušalci je bilo precej domačinov), saj kaj takega od naših fantov verjetno niso pričakovali. Bili smo namreč prva skupina iz Jugoslavije, ki je nasto-

pila pred uslužbenci ambasade. Vsaka točka je bila za naše poslušalce doživetje zase, kar so potrjevali tudi s priznanjem. Prisotni so navdušeno pozdravili tudi »Veseli revirčane«, ki so - kakor povsod na gostovanju - tudi tu nastopili v narodnih nošah z velikimi značilnimi slovenskimi klobuki. Koncert je uspel. Ko so pevec zapeli za zaključek programa pesem »Majolka«, je bilo navdušenje nepopisno. Po nastopu je pa igral zabavni ansambel vse do polnoči. Med razgovori so nam poslušalci izrekli precej laskavih priznanj in pohval, pa tudi sam kulturni ataše naše ambasade. Vsi so izjavili, da s takim uspehom še ni nastopal prav noben naš ansambel v tujini.

Po polnoči smo se odpeljali iz Pariza proti Lensu. Potem ko smo nekaj časa zaradi zgodnje ure počakali še v avtobusu, smo poiskali v Lensu rojaka Artica in Zupantiča in se nekatere druge. Tudi tu smo vsepovsod bili deležni velike gostoljubnosti. Počutili smo se kakor doma.

Popoldan smo imeli koncert v Sallaumingu v gostilni »Jaenette« (o čemer je poročal že v 45. številki naš rojak Jurij Artič).

18. oktobra zvečer smo se poslovlili od naših gostoljubnih rojakov. Na poti domov smo se še enkrat ustavili v prijaznem Merlebachu. Naš avtobus je brzel. Hitro smo prešli francosko in nemško mejo. Popoldan smo se pripeljali v Saarelouis, kjer so svobodarji snemali za radio. Vokalni sekstet je posnel 12 pesmi, »Veseli revirčani« 7, solista ob spremljavi kvinteta pa tudi 7 pesmi. Predstavniki radia so povedali, da

tako kvalitetnega amaterskega ansambla še niso snemali. Prosil so nas, da naj, ko bodo fantje nastudirali nov program, le-tega na RTV Ljubljana na njihove stroške posnamemo, o čemer se bodo medsebojno dogovorili.

Iz Saarelouisa smo krenili proti Münchenu, kjer smo se ustavili za krajši čas. Ze med potjo nas je zalotil dež, ki je začel polagoma prehajati v sneg. Nemško-avstrijsko mejo smo prestopili okrog polnoči, vendar tega nismo niti vedeli, ker smo vsi spali. Le naš šofer Francej se je moral boriti z zasneženo cesto. Nekajkrat pa smo mu morali tudi mi priskočiti na pomoč, da nismo obšli v snegu. Ker so bile Visoke Ture zasnežene, smo morali z avtobusom do železniške postaje Böckstein, ki ima kakih 2.000 metrov nadmorske višine. Peljali smo se preko Bad Gasteina, kjer je bilo okrog 30 cm snega. Počakati smo morali, da je prišel plug in nam očistil cesto, da smo se lahko pripeljali do železniške postaje. Tam smo naložili avtobus na vlak in se vsi skupaj peljali na drugo stran, kjer je bilo manj snega. V dolini ga pa že ni bilo več. Potem smo brez težav prispeli v Spital. V Beljaku smo se ustavili za kakih 15 minut in 18. oktobra ob 15.30 prispeli na avstrijsko-jugoslovansko mejo. Naši cariniki so nas lepo sprejeli. »Veseli revirčani« pa so v pozdrav zaigrali polko. Oboji cariniki so vneto prisluhnili in na koncu zaploskali.

Spet smo bili na domačih tleh. Uspeli smo v celoti. Vendar pa je res, kar pravi pregovor: »Povsod je lepo, toda najlepše je doma!« - SLAVKO AJTIC

Kaj bomo videli v kinu Svobode Trbovlje II

V mesecu decembru bomo v kinu Svobode Trbovlje II lahko videli nemški film

»Zvezda Ria«

V tem pustolovskem filmu, ki bo na sporedu v prvi polovici meseca, nastopajo v glavnih vlogah: Maria Frau, Folko Luli, Willi Frisch in drugi.

Film ima dokaj nenavaden začetek: mlad fant Vincenzo Salvino je zaradi velikega veselja, ker je našel velik diamant, streljal na vse strani. Policija tistega kraja je bila obveščena o streljanju in je pričela z raziskavo dogodka. Divji lov na konjih se začne za Vincenzom, ker ni imel dovoljenja za iskanje diamantov. Fant pa hoče imeti diamant za svojo drago Cikito. Vse dogajanje se razvija v vrsti težav, sliči se dvojna južnoameriška glasba, ljubezen in ljubosumnost se prepletata okrog dragocenega diamanta »Zvezda Ria«. Na koncu zmaga ljubezen, ki je močnejša od vseh draguljev sveta.

»Ko je kraljevala komedija«

Najboljši komiki sveta: Buster Keaton, Stanle Laurel in Olio, Charlie Chaplin in drugi. Največja komedija, izbrana iz filmov teh največjih komikov sveta. Dve uri smeja in zabave - nasmejala se boste do solz. - Film bo na spo-

V decembru kar trije jugoslovanski filmi

Na sporedu bo jugoslovanska filmska komedija »MIRNO POLETJE« in film »PUSTOLOVEC PRED VRATI«, nadalje film, ki je vzdignil toliko prahu, prejel pa nagrado za najboljšo režijo ter nagrado za najboljšo žensko vlogo (Duka Počkajeva), film »PLES V DEZJU«.

Moderni Robin Hood

Vozniki kamionov na poti London-Cambridge so se v zadnjem času pritoževali zaradi nenavadnega pojava: našli so puščice, zabodene v tovor na kamionih. Neki voznik je pripovedoval: »V zadnjem času ni minil dan, da ne bi v svojem tovoru našel nekoliko zabodenih puščic. Ne verjamem, da so jih streljal otroci, kajti železni vrh puščice je dolg pet centimetrov.«

Drugi voznik je izjavil: »Menim, da puščice streljajo divji lovci in da se zabodejo v naš tovor takrat, kadar slučajno zrešijo«. Bodi kakor koli že, nihče ne ve, kdo je ta moderni Robin Hood, ki strelja s puščicami na moderni avtocesti London-Cambridge.

Reklamni lepak za jugoslovanski film »Mirno poletje«

XAVIER DE MONTEPIN

Maščevanje in ljubezen

Querjean se je z nasmeškom priklonil.

Kot vidim, mislite, da se šalim, je nadaljevala Perina. Toda ko boste videli njen obraz, ki ga zakriva maska, boste spremenili svoje mišljenje.

Po teh besedah je razvezala masko. Komaj je baron zagledal cigankin obraz, je odskočil za korak. Toda presenečenje je kmalu obvladal in spregovoril drhte:

»Priznam gospodična, da nisem mislil, da bom videl takšno lepoto. Sele sedaj razumem, da vam je res odprla nenavadna bodočnost. Vaše čelo je dostojno nositi knežjo krono. Dovolite mi, da vam ponudim svoje skromne usluge. - Kaj lahko storim za vas?

- Ničesar ne potrebujem, odvrne ponosno Carmen.

- Kaj vendar govorite, sestra? je vzkliknil Morales. Ne verjemite ji, gospod baron. Potrebujete vse, kajti celo najino premoženje je samo boren tolar, ki ga bova porabila za večerjo. In kaj nama potem ostane za jutri?

Baron Querjean je potegnil iz žepa 25 louisdorjev, del vsote, ki mu jo je posodila Perina.

Gospodična, reče, prosim vas, sprejmite ta denar, to malenkost od barona Querjeana kot posojilo. Vrnili mi boste denar, ko bo napočil čas vaše sreče.

Carmen ni stegnila roke, toda zato je Morales hitro pograbil denar in ga še hitreje spravil v žep.

Najlepša hvala, gospod baron! je spregovoril Morales. Vi ste plemič in če me boste potrebovali, sem vam vedno na razpolago. Moj meč vas bo znal braniti. Če imate sovražnika - enega ali dva - pokažite mi ga, boste videli, kdo sem.

Po teh besedah je cigan zaškrtal z zobmi in zarožljajal s svojim mečem.

Sprejemam vašo zdanost, mu odgovori baron. Morda vas bom kaj kmalu potreboval. Vato vas prosim, da mi poveste, kje stanujete, da vas bom lahko takoj našel.

Gospod baron, najino sedanje bivališče je kar čedno. Sedaj sva - upam da bodo nastopili za naju boljši časi - v neki gostilnici v ulici Puits-qui-Parle. Nad vvhodom v krmo je naslikan majhen, pozlačen prašček. Gostilničar je pohlepen, nesramen. Ima namreč navado, da od poštenih ljudi zahteva denar vnaprej ali jih pa pusti kar lačne spat.

- Pod kakim imenom prebivate tam?

- Nisva se hotela prigrasiti s pravim imenom, z imenom španskega plemiča, odvrne Spanec. Nisam rad radovednežev, zato naju tamkaj kličejo kar za španska godbenika.

Baron si je nekaj zapisal v notes. Ponovil je ciganki, da ji je vedno na razpolago. Če ga bo potrebovala, naj to sporoči gospodari reče hiše.

Morales je obesil mandolino za pas, Carmen si je pa zakrila obraz z masko. Cigana sta zapustila vedevalkino hišo.

Ko sta ostala baron in Perina sama, je on spregovoril:

- Zakaj prerokuješ tej lepi ciganki takšno bodočnost, ko sama veš, da se ji ne more izpolniti?

- Zakaj naj ji tega ne bi prerokovala? Naj deklica upa, da bo doseglo vse tisto, po čemer na tistem hrepeni. Toda zadnji čas sem že sama začela verovati v svoje vedečevanje, saj se je v zadnjih dneh izpolnila kvepca stvari, ki sem jih prerokovala.

Nekaj trenutkov je baron premišljeval.

- Toda povej mi, reče Perina, zakaj si se tako zdrznil, ko si zagledal cigankin obraz? Ali ti je njena lepota zmedla pamet?

- To ravno ne, toda vzrok mojega presenečenja je bil čisto drugačen.

- Kakšen?

- Ali si že videla dva cvetova, ki rasteja na isti podlagi? Po obliki, barvi in duhu sta si tako podobna, da ju človeško oko ne bi moglo razločevati.

- Vsekakor sem to že videla.

- No - ta potujoča pevka in gospodična de Simeuse sta takšna cvetova.

- Ali je to mogoče? vzklikne Perina.

- Vsekakor. Ko sem zagledal obraz te potepečke, sem mislil, da stojl pred mano Izidora de Simeuse. Ravno tako, ko je spregovorila. Obe dekleti sta si enaki po višini, enako se smejeja in imata enak pogled. Kaj pravis na to?

Po kratkem premišljevanju je Perina dejala:

- Mislim, da je nocojšnja noč prinesla srečo obema. Dekleta in njenega brata bom budno spremljala. Ne smeja dovoliti, da bi se nama izgubila.

IZIDORA DE SIMEUSE

Dvajset let je nenehno brnelo v ušesih voljevdinje de Simeuse kot zvenenje na pogrebu nesrečno vedečevanje Yvonne Treall. Včasih je že hotela odgnati te misli, toda tudi proti svoji volji je verjela v resnišnost vedečevanja. Ko je potrkala na vrata te vedečevalke, je na tistem upala, da bo ta zavrgla prerokovanje pred dvajsetimi leti. Ker pa je sedaj - po njenem mišljenju čisto druga oseba - vedečevalka samo potrdila besede prve vedečevalke, ni bilo za nesrečno mater nobenih pomislekov več.

(Dalje prihodnjič)